Я Б 10
69

СЕРБСКА ПЧЕЛА

ИЛИ

НОВЫЙ ЦВѢТНИКЪ

за год. 1837.

ГОДИНА VIII.

Цѣна 24 кр: у Сребру.

НИВ. БИБЛИОТЕКА
В И. Бр. 69

СЕРБСКА ПЧЕЛА

или

НОВЫЙ ЦВѢТНИКЪ.

П Б 10
69

за год. 1837.

засађенъ и обђеланъ

ПАВЛОМЪ СТАМАТОВИЧЕМЪ,

Пароходомъ Соединскимъ

Библиотека
ЈОЦЕ ВУЈИЋА
у Сенти

Година VIII.

Поклон
ЈОЦЕ ВУЈИЋА из Сенте
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
У БЕОГРАДУ

(Serbische Biene.)

У БУДИМУ

Писмены Кр. Всеучилища Пештанскогъ.

Народъ, кои самъ себе не опустоши, не быва опустошемъ.

Зора 1836 године.

ЛѢТОЧИСЛЕНІЄ

памятнодостойны приключенія:

Отъ створенія свѣта по счисленію восточне церкве има година . . . 7345
— — — — — — — — — римске 6550
— — — — — — — — — еврейске 5597
— Созданія града Рима. . . 2596
— Установленія Іулієвогъ Календара 1882
— Рождества ХРІСТОВА . . 1837
— Изобрѣтенія пушчанногъ праха . 537
— Паденія Сербскогъ Царства на Косову 447
— Изобрѣтенія хартіе . . . 464
— — — печатнѣ . . . 386
— Откровенія Америке . . . 350
— Начала Лутеранскогъ вѣроисповѣданія 320
— Потвержденія новогъ Календара у Нѣмецкой 255
— Рожденія Цара ФЕРДІНАНДА . 44
— Воздвиженія Славено-Сербске, Влашке и прочи єзыка печатнѣ . . 56
— Основанія Г. Архіепіскопомъ и Митрополітомъ Карловачкимъ СТЕФАНОМЪ СТРАТИМІРОВИЧЕМЪ Гумнасіе у Карловцы Сремски . 45
— Основанія Новосадске Гумнасіе . 18
— Основанія МАТИЦЕ СЕРБСКЕ у Пешти. 12

ПАСХАЛІА

Кругъ Солнца сего года єсть . .	9
Кругъ Луны, или златное число .	11
Писмя Пасхалное	Щ
Новое зачинается Лѣто въ Пятокъ	
Мясоястія имѣемъ 8 седмицъ, и 5 дней всего дней.	59
Мясопустъ (месне покладе) Февруаріа	21
Сыропустъ (бѣле покладе) Февруаріа	28
40 мученикъ въ Вторникъ 5-ыя Седмицы поста	9
Пасха Христова будетъ Апріліа .	18
Вознесеніе Христово мѣсяца Маіа .	27
Духови, сирѣчь Сошествіе святаго Духа, Іуніа	6
Недѣля всѣхъ Святыхъ и Петровъ Мясопустъ Іуніа	13
Петрова поста 2 седмицъ, и 1 день, всего дней	15
Память святыхъ Апост: Петра и Павла въ Вторникъ.	
Постъ пресвятыя Богородицы отъ 1-го до 15-го Августа по вся годи.	
Постъ рождества Христова отъ 15. Ноемврія до 25. Декемврія по вся годи.	
Отъ рождества Христова по Римскому до чистыя ихъ среды єсть 6 седмицъ и 3 дней то єсть фашанге трајати будутъ всего дней	45
— Чистая среда по Римскому мѣсяца Февруаріа	8
Перва недѣля Адвента или поста рождества Христова зачинается по Римскому мѣсяца Декемврія . .	3

ГАНУАРІЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ вѣтхій.		В. ☉ Ч.М.	З. ☉ Ч.М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
Н.	1	Обрѣзаніе Господне		7 | 42	4 | 18	13	Иларіа. ☽
С.	2	Сїлвестра Папы Р.		7 | 41	4 | 19	14	Фелїкса.
Въ недѣлю предъ просвещен. Evarг отъ Марка Зач: 1.							
Н.	3	Малахіа и Гордіа.		7 | 41	4 | 19	15	Мавра.
П.	4	Соборъ 70 апостолъ		7 | 40	4 | 20	16	Іисуса имя.
В.	5	Ѳеономита и Ѳеоны		7 | 39	4 | 21	17	Антоніа.
С.	6	Богоявленіе Господ.		7 | 38	4 | 22	18	Прїс: дѣв:
Ч.	7	Іоанна крестителя.		7 | 37	4 | 23	19	Маріа.
П.	8	Георгіа и Емїліана.		7 | 36	4 | 24	20	Фаб: и Себ:
С.	9	Полуевкта мучен:		7 | 35	4 | 25	21	Аги: дѣв: ☾
Въ Недѣлю по Просвещен: Evarг: отъ Мат: Зач. 8.							
Н.	10	Григоріа Епїск: Нис:		7 | 34	4 | 26	22	Заручен: М.
П.	11	Ѳеодосіа преподобн:		7 | 32	4 | 28	23	Тїмоѳеа.
В.	12	Татіаны мученицы		7 | 30	4 | 30	24	Обр: Пав:
С.	13	Ермула и Стратон.		7 | 29	4 | 31	25	Фердїнанд.
Ч.	14	Саввы Арх: Сербска		7 | 28	4 | 32	26	Полукар:
П.	15	Павла Ѳивейскаго.		7 | 27	4 | 33	27	Іоан: Злат.
С.	16	Ан: Петра верхг.		7 | 26	4 | 34	28	Карол: Вел:
Въ Недѣлю 30 Evarг: отъ Луки Зач: 91.							
Н.	17	Антоніа великаго		7 | 25	4 | 35	29	Франціш: ☾
П.	18	Аѳанасіа и Кѵрілла.		7 | 24	4 | 36	30	Аделгунды.
В.	19	Макаріа Егѵптян:		7 | 23	4 | 37	31	Петра Нол
С.	20	Евѳѵмїа великаго.		7 | 21	4 | 39	1	Фев: Іги: Е
Ч.	21	Максїма исповѣдн:		7 | 19	4 | 41	2	Срѣтенїе.
П.	22	Тїмоѳ: и Анастасіа		7 | 19	4 | 41	3	Блазіа Епї:
С.	23	Климен: Еп: Агк:		7 | 15	4 | 45	4	Вероніки.
Въ Недѣлю 31 Evrar: Луки Зач: 93.							
Н.	24	Прен: матере Ксенїи		7 | 14	4 | 46	5	Агаѳы. ●
П.	25	Григоріа Богослова.		7 | 12	4 | 48	6	Дороѳеа.
В.	26	Ксенофонта и друж:		7 | 11	4 | 49	7	Ромуалда.
С.	27	Іоан: Злат: мощ: пр:		7 | 10	4 | 50	8	Чист: срд:
Ч.	28	Ефрема Сѵрїна.		7 | 8	4 | 52	9	Аполло:
П.	29	Прен: мщ: Ігнатіа.		7 | 7	4 | 53	10	Схоласт:
С.	30	Велик: Іерарховъ.		7 | 5	4 | 55	11	Ефросїні
Въ Недѣлю 32 Evarгеліе Луки Зач: 94.							
Н.	31	Кѵра и Іоанна.		7 | 4	4 | 56	12	Татіан: ☽

ФЕВРУАРІЙ имѣетъ 28 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.М.	З. ☉ Ч.М.	Н.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
О.	1	Трифона мученика.		7 | 2	4 | 58	13	Катерін.
Р.	2	Срѣтеніе Господне		7 | 0	5 | 0	14	Валентіа
С.	3	Симеона Богопріим:		6 | 59	5 | 1	15	Фаустіна. †
Ч.	4	Ісідора Пілусіотска		6 | 57	5 | 3	16	Іуліанны.
П.	5	Агаѳіи мученицы.		6 | 55	5 | 5	17	Донат.
С.	6	Вукола Епіс: Смурн:		6 | 53	5 | 7	18	Симео: Еп: †

Въ Недѣлю о Митарн и Фарісе: Evar: отъ Луки Зач: 89.

Н.	7	Пароен: Еп:Лампс:		6 | 51	5 | 9	19	Сосанны.
П.	8	Ѳеод: Страт: и Зах:		6 | 50	5 | 10	20	Елеѳер:
В.	9	Нікифора мученика.		6 | 48	5 | 12	21	Елеоноры.
С.	10	Харалампіа мучен:		6 | 46	5 | 14	22	Петра Каѳ:
Ч.	11	Власіа священномуч:		6 | 45	5 | 15	23	Лазаря.
П.	12	Мелетіа Пат: Анг:		6 | 43	5 | 17	24	Мат:Ап:
С.	13	Мартініан: и Сим:С.		6 | 41	5 | 19	25	Вікторіна.

Въ Недѣлю Блуднаго Сына Евангеліе отъ Луки Зач: 79.

П	14	Аѵксентіа препод:		6 | 40	5 | 20	26	Валбурги.
П.	15	Онисім: апостола.		6 | 38	5 | 22	27	Леандра.
В.	16	Памфіла мученика.		6 | 37	5 | 23	28	Рената
С.	17	Ѳеодора Тирона.		6 | 35	5 | 25	1	Март: Ал:
Ч.	18	Льва Папы Римск:		6 | 33	5 | 27	2	Сімпліц:
П.	19	Архіппа апостола.		6 | 32	5 | 28	3	Кунегунд
С.	20	Льва Епіск: Катан:		6 | 29	5 | 31	4	Казимира.

Въ Недѣлю Мясопуст: Evarг: отъ Мато: Зачало 106.

Н.	21	Тимоѳея преподоб:		6 | 27	5 | 33	5	Евсевіа.
П.	22	Обрѣтеніе мщ: Evr:		6 | 25	5 | 35	6	Фрідерік
В.	23	Полук: Еп: Смур:		6 | 23	5 | 37	7	ФомыАп.
С.	24	Обр: гл: Іоанна крес:		6 | 21	5 | 39	8	Іоанна
Ч.	25	Тарасіа Патр: Конс:		6 | 19	5 | 41	9	Франціш.
П.	26	Порфирія Епіс: Газ:		6 | 17	5 | 43	10	40 Мучен:
С.	27	Прокопіа Декапол:		6 | 15	5 | 45	11	Хераклія

Въ Недѣлю Сыропуст: Evarг: отъ Матѳеа Зачало 17.

П.	28	Василіа Сиостника.		6 | 14	5 | 46	12	Григорія.

МАРТЪ имѣетъ 31день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ вѣтхій	В. ☉ Ч.М.		З. ☉ Ч.М.		М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
П.	1	Евдок: преподобн:	6	13	5	47	13	Розины.
В.	2	Ѳеодота Еп: Кѵріи	6	12	5	48	14	Маѳіл: ☽
С.	3	Евтропіа мученика.	6	10	5	50	15	Лонгіна.
Ч.	4	Герасіма преподоб:	6	8	5	52	16	Еріберта.
П.	5	Конона мученика.	6	7	5	53	17	Гертруди.
С.	6	Свят: 42 мученик.	6	5	5	55	18	Александр
		Въ Недѣлю 1-ю велик: Поста Евагг: отъ Іоан: Зач: 5.						
Н.	7	Священном: въ Херс:	6	3	5	57	19	Іосифа.
П.	8	Ѳеофулакт: Еп: Нік:	6	1	5	59	20	Нікеты.
В.	9	40 Мучениковъ.	5	0	6	0	21	Бенедікт:
С.	10	Кодрата и друг: его	5	58	6	2	22	Октавіан: ♈
Ч.	11	Софроніа Патріарх:	5	56	6	4	23	Вікторіна.
П.	12	Преподоб: Ѳеофана.	5	55	6	5	24	Гавріил: А.
С.	13	Прен: мщ: Нікифора.	5	53	6	7	25	Благовѣщ:
		Въ Недѣлю 2-ю, тогоже, Евагг: отъ Марка Зач: 7.						
Н.	14	Венедікта препод:	5	52	6	8	26	Воскр: Хр:
П.	15	Аганіа мученика.	5	50	6	10	27	Воскр: Пон:
В.	16	Савіна и Пацы.	5	48	6	12	28	Гунтрама.
С.	17	Алек: чел: Божія:	5	46	6	14	29	Кѵріла. ♉
Ч.	18	Кѵрілл: Архіеп: Іер:	5	45	6	15	30	Квирина.
П.	19	Хрусанов и Дарiи.	5	44	6	16	31	Балбина.
С.	20	Во обытели с. Саввы	5	43	6	17	1	Апр: Хуго
		Въ Недѣлю 3-ю тогоже, Евагг. отъ Марка Зач: 37.						
Н.	21	Іакова Епіскопа.	5	41	6	19	2	Фран: Па:
П.	22	Василіа пресвутера.	5	40	6	20	3	Ріхарда.
В.	23	Нікона преподоб.	5	39	6	21	4	Ісидора.
С.	24	Артеміа Еп: Ѳесс:	5	34	6	26	5	Віпценц:
Ч.	25	Благовѣщен: Бцы.	5	31	6	29	6	Целестіна ♊
П.	26	Соборъ Арх: Гавріил	5	29	6	31	7	Хермаина
С.	27	Матроны матере.	5	27	6	33	8	Діонусіа
		Въ Недѣлю 4-ю тогоже, Еваг. отъ Марка Зач: 40.						
Н.	28	Іларіон: и Сте: чуд:	5	26	6	34	9	Дімітріи.
П.	29	Марка Еп: Арео:	5	24	6	36	10	Іезекіиля
В.	30	Іоанна Лѣствичн:	5	22	6	38	11	Лва Пацы
С.	31	Ѵпатіа Еп: Гаггр:	5	21	6	39	12	Іуліа П:

АПРІЛІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій		В.☉ Ч.	М.	З.☉ Ч.	М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
Ч.	1	Преп: Маріи Еѵпт:		5	21	6	39	13	Іустіна. ☽
П.	2	Преп: Тіта чудотв:		5	19	6	41	14	Тібурціа.
С.	3	Преп: Нікиты испо:		5	17	6	43	15	Харісіа.
		Въ Нед: 5. тогоже, Еѵ: отъ Марк: Зач: 47.							
Н.	4	Іосифа, и Геор: М.		5	16	6	44	16	Турібіа.
П.	5	Ѳеодула и Агаѳопо:		5	14	6	46	17	Рудолфа.
В.	6	Еѵтихіа Архіеп:		5	12	6	48	18	Валеріа.
С.	7	Георгіа Еп: Мел:		5	10	6	50	19	Антоніи.
Ч.	8	Апост: Іродіона.		5	9	6	51	20	Сулпіціа. ○
П.	9	Еѵпсѵхіа мучен:		5	7	6	53	21	Анселма.
С.	10	Муч: Терен: и друж:		5	6	6	54	22	Рафаила.
		Въ Недѣлю Цвѣтоносную Еѵагг: отъ Іоан: Зач. 41.							
Н.	11	Антіпы Е. Пергам.		5	5	6	55	23	Адалберта.
П.	12	Васіліа Еп: Парійс:		5	3	6	57	24	Геор:вел.
В.	13	Артемона Священм:		5	2	6	58	25	Марка Еѵа:
С.	14	Март: Папы Рим:		5	0	7	0	26	Тіта.
Ч.	15	Аріст: Пуда и Троф:		4	58	7	2	27	Анастас: ☾
П.	16	Агапіи, Ірины и Хіо		4	56	7	4	28	Вітал: М.
С.	17	Сѵмеона Персідска.		4	55	7	5	29	Петра М:
		Въ Святую и Велик: Нед: Пасхи Еѵ: отъ Іоан: Зач: 1.							
Н.	18	Воскресен: Хріст:		4	53	7	7	30	Екатеріны
П.	19	Воскресен: Пон:		4	52	7	8	1	Маі. Ф. и І.
В.	20	Воскресен: Втор:		4	51	7	9	2	Аѳанасіа
С.	21	Іаннуар: и Алекс:		4	50	7	10	3	Обрѣтен: †
Ч.	22	Ѳеодора Сѵкеота.		4	49	7	11	4	Вознес: Хр:
П.	23	Георгіа Великом		4	47	7	13	5	Готтхард: ●
С.	24	Саввы стратилата.		4	46	7	14	6	Іоанна.
		Въ Недѣлю 2-ю Ѳомину Еѵаг: отъ Іоан: Зач: 65.							
Н.	25	Еѵаггеліста Марка		4	44	7	16	7	Станислав:
П.	26	Свящм. Васіліа А. Е.		4	42	7	18	8	Міхаила.
В.	27	Сѵмеона срод: Госп:		4	40	7	20	9	Григоріа.
С.	28	Іасона и Сосіпатра.		4	38	7	22	10	Антон: Еп:
Ч.	29	Святыхъ 9 мучен:		4	37	7	23	11	Беатріц: ☽
П.	30	Іакова брата Іоанна		4	36	7	24	12	Панкрац:

МАІЙ имѣетъ 31 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ Ветхій.		В.☉ Ч.М.	З.☉ Ч.М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
С.	1	Пророка Іереміи.		4 35	7 25	13	Серватіа.
		Въ Недѣлю 3. Мѵроносиц: Evar: отъ Марка Зач: 69.					
П.	2	Аѳанасіа Пат: Але:		4 34	7 26	14	Духовы.
П.	3	Тімоѳеа и Лаѵры.		4 33	7 27	15	Дух: Пон:
В.	4	Препдмучц: Пелагіи		4 32	7 28	16	Іоан:Непом:
С.	5	Ірины мученицы.		4 31	7 29	17	Убалда. †
Ч.	6	Іова многострадал:		4 29	7 31	18	Венантіна.
П.	7	Акакіа мученик:		4 28	7 32	19	Іво блаж: †
С.	8	Іоан: Evar: и Арсен:		4 27	7 33	20	Бернард:†
		Въ Недѣлю 4 Разслаблен: Evar: отъ Іоана Зачало 14.					
П.	9	Исаіи и мщ: с.Нікол:		4 26	7 34	21	Пресвя: Тр:
П.	10	Ап: Сімона Зилота:		4 24	7 36	22	Елены.
В.	11	Моѳія и Меѳод: Еп:		4 23	7 37	23	Іоанны.
С.	12	Епіфаніа и Германа		4 22	7 38	24	Урбана.
Ч.	13	Глукеріи мученицы.		4 21	7 39	25	Брашанч:
П.	14	Ісідора мученика.		4 20	7 40	26	Філіп. Нер:
С.	15	Пахомія великаго.		4 19	7 41	27	Магдал:
		Въ Недѣлю 5-о Самарян: Ev: отъ Іоан: Зачало 12.					
П.	16	Ѳеодора освящ:		4 18	7 42	28	Герман:
П.	17	Андроника Апос:		4 18	7 42	29	Максима.
В.	18	Ѳеодота Мучен:		4 17	7 43	30	Фелікса
С.	19	Патрікіа Епіс: Прус:		4 16	7 44	31	Петрон:
Ч.	20	Мученика Ѳал:		4 15	7 45	1	Іунія. Нік.
П.	21	Конст: и Елены		4 14	7 46	2	Еразма.
С.	22	Василіска мученика		4 13	7 47	3	Клотілда
		Въ Недѣлю 6 о Слѣпомъ Evarг: отъ Іоан: Зачало 34.					
П.	23	Михаила Еп: Сѵнад:		4 12	7 48	4	Квіріна.
П.	24	Сѵмеона на дивнѣй.		4 11	7 49	5	Боніфат:
В.	25	Ш. обр: глав: Пред.		4 11	7 49	6	Норберта
С.	26	Карпа Апостола.		4 10	7 50	7	Роберта.
Ч.	27	Вознесеніе Христ:		4 10	7 50	8	Медард:
П.	28	Никиты Еп: Халк:		4 9	7 51	9	Прім: и Фе:
С.	29	Муч: Ѳеодос: Дѣвы		4 9	7 51	10	Маргаре:
		Въ Недѣлю 7. Свят: Отецъ Evar: отъ Іоан: Зач: 56.					
П.	30	Исаака обыт: Далм:		4 8	7 52	11	Вари: Ап:
П.	31	Апос: Ерміа и Ерм:		4 8	7 52	12	Іоанна

ІУНІЙ имѣетъ 30 день.

Ц.А.	М.А.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.	В. ☉ М.	З. ☉ Ч	З. ☉ М.	М.А.	Мѣсяцосл: Новый.
В.	1	Іустіна муч: Філос.		4	7	7	53	13	Ант: Пад:
С.	2	Нікифора П. Конст:		4	7	7	53	14	Василіа.
Ч.	3	Лукілліана мучен.		4	7	7	53	15	Віта.
П.	4	Митрофана Патр:		4	6	7	54	16	Франціш.
С.	5	Доровеа Еп:Турска.		4	6	7	54	17	Адолфа.

Въ Недѣлю 8 Пятдесят: Евагг: отъ Іоан: Зач: 27.

Н.	6	Сошест: Св: Духа.		4	6	7	54	18	Марцелі: ☽
П.	7	Духовн: Понед.		4	6	7	54	19	Гервасіа.
В.	8	Ѳеодора Стратил:		4	6	7	54	20	Сулверіа.
С.	9	Кирілла Архіеп: Ал:		4	6	7	54	21	Алойзіа.
Ч.	10	Варѳолом: и Варн:		4	6	7	54	22	Паулін.
П.	11	Тімоѳеа Еп: Прус:		4	6	7	54	23	Сідоніа.
С.	12	Онуфріа великаго.		4	6	7	54	24	Іоан: крест:

Въ Недѣлю 1-ю Всѣхъ Свят: Ев: от Мат: Зач: 38.

Н.	13	Мученицы Акулины:		4	6	7	54	25	Проспер: ☾
П.	14	Елісса прор: и Меѳ:		4	6	7	54	26	Іоа:и Пав:
В.	15	Амоса пр: и К:Лазар:		4	7	7	53	27	Ладислава.
С	16	Святаго Тухона.		4	7	7	53	28	Льва Цан:
Ч	17	Мануила и Савела.		4	7	7	53	29	Пет: и Пав
П.	18	Леонтіа мученика.		4	8	7	52	30	Павла Вос:
С.	19	Іуды брата Господ:		4	8	7	52	1	Іулій. Ѳеод:

Въ Недѣлю 2 Ев: отъ Мат: Зачало 9.

Н.	20	Меѳодіа Епіс: Пат:		4	8	7	52	2	Пос. Бог:
П.	21	Іуліана муч: Тарсій:		4	9	7	51	3	Корнелія. ●
В.	22	Евсевіа Еп: Самосат:		4	9	7	51	4	Удалріка.
С.	23	Агруніны мученицы		4	9	7	51	5	Вілхелм:
Ч.	24	Рождест: Іоан: Кр:		4	10	7	50	6	Исаіи прор.
П.	25	Феврон: мученицы		4	10	7	50	7	Вібалд:
С.	26	Преподобн: Давіда.		4	11	7	49	8	Кілліана.

Въ Недѣлю 3. Ев: отъ Мат: Зачало 18.

Н.	27	Самисона странно:		4	12	7	48	9	Лукреціи.
П.	28	Кура и Іоан: безср:		4	13	7	48	10	Амаліи. ☽
В.	29	Ап: Петра и Павла		4	14	7	47	11	Піа П. Рим:
С.	30	Соборъ 12 апостолъ.		4	12	7	46	12	Хайнріка.

ІУЛІЙ имѣетъ 31 день.

Ч.Ф.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.	В. ☉ Ч.М.	З. ☉ Ч.М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
Ч.	1	Космы и Даміана.	4 14	7 46	13	Маргаре:
П.	2	Положеніе ризы Бцы	4 15	7 45	14	Бонавент:
С.	3	Ѵакінѳа мученика.	4 16	7 44	15	Раздѣл: ап:
		Въ Недѣлю 4. Ев: отъ Мат: Зачало 25.				
Н.	4	Андр: Крит: Архіеп:	4 17	7 43	16	Фауста М.
П.	5	Аѳана: Аѳонскаго.	4 18	7 42	17	Алексіа.
В.	6	Сісоа великаго.	4 19	7 41	18	Арнолда.
С.	7	Ѳомы иже въ Малеи.	4 20	7 40	19	Вінцент:
Ч.	8	Прокопіа великомч:	4 21	7 39	20	Прор: Ілін.
П.	9	Пагкратіа Еп. Таѵр:	4 22	7 38	21	Пр: Дан:
С.	10	45 муч: въ Нікоп: Ар:	4 23	7 37	22	Мар: Магд:
		Въ Недѣлю 5 Ев: отъ Мат: Зачало 28.				
Н.	11	Ефим: мученицы	4 24	7 36	23	Ліворія.
П.	12	Прокла и Іларія.	4 25	7 35	24	Хрістін:
В.	13	Собор: арх: Гавріила	4 26	7 34	25	Іакова ап:
С.	14	Акулы апостола.	4 27	7 33	26	Анны.
Ч.	15	Кирѵка и Іулітты.	4 28	7 32	27	Пантелеон
П.	16	Аѳиногена священмуч	4 30	7 30	28	Инноценц:
С.	17	Маріны вел: мучцы:	4 31	7 29	29	Мареы.
		Въ Недѣлю 6 Еѵаггеліе отъ Мат: Зач: 29.				
Н.	18	Ѵакінѳа и Еміліана.	4 32	7 28	30	Абдона.
П.	19	Макр: сестр: в: В.	4 34	7 26	31	Ігнатіа.
В.	20	Пророка Ілін.	4 35	7 25	1	Аѵг: Ч. В.
С	21	Сумеона и Іоанна.	4 36	7 24	2	Порціун:
Ч.	22	Маріи Магдалины.	4 37	7 23	3	Стефана.
П.	23	Трофіма и Ѳеофіла.	4 39	7 21	4	Доміника.
С.	24	Хрістіны мучениц.	4 40	7 20	5	Маріа Шнее
		Въ Недѣлю 7. Еѵагг: отъ Мат: Зач: 33.				
Н.	25	Успеніе свят: Анны.	4 41	7 19	6	Преобра:
П.	26	Ермолаа священмуч:	4 43	7 17	7	Кастан: До:
В.	27	Пантелеимон: вел:	4 45	7 15	8	Куріака.
С.	28	Прохора и Никанора.	4 46	7 14	9	Романа.
Ч.	29	Каллініка мученика	4 47	7 13	10	Лаврентіа.
П	30	Сілы и Аггел: Десп:	4 49	7 11	11	Сосаны.
С.	31	Еѵдокіма праведна.	4 50	7 9	12	Клары.

АVГУСТЪ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.М.	З. ☉ Ч.М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
Въ Недѣлю 8. Ev: отъ Мат: Зач: 58.							
Н.	1	Происхож: чести: †	♎	4 53	7 7	13	Vполіта.
П.	2	Мощи св: Стефана.	♎	4 54	7 6	14	Евсевія.
В.	3	Исаакія и Фауста.	♐	4 55	7 5	15	Усп: Богор:
С.	4	7 Отроковъ во Ефес:	♐	4 57	7 3	16	Рох: и Іс: ♍
Ч.	5	Евсигніа мученика.	♑	5 58	7 2	17	Ліберата.
П.	6	Преображ: Христ:	♑	5 0	6 0	18	Елены Цар:
С.	7	Домет: Пулхеріи Ц	♒	5 1	6 59	19	Лудвіка.
Въ Недѣлю 9. Ev: от Мат: Зач: 59.							
Н.	8	Еміліана Еп: Кизіч:	♒	5 3	6 57	20	Стеф: Кр:
П.	9	Матѳіа апостола.	♓	5 5	6 55	21	Іоакіма.
В.	10	Лаврент: архідіа:	♓	5 6	6 54	22	Тимоѳея.
С.	11	Евпла муч: и діакон:	♈	5 8	6 52	23	Філиппа. ♎
Ч.	12	Фотіа и Аникиты.	♈	5 10	6 50	24	Варѳоло:
П.	13	Максіма исповѣдн:	♉	5 11	6 49	25	Лудовика.
С.	14	Міхея пророка.	♉	5 13	6 47	26	Самуила.
Въ Недѣлю 10. Evarr: отъ Мат: Зач: 72.							
Н.	15	Успеніе Богород:	♊	5 15	6 45	27	Іосифа.
П.	16	Святаго убруса.	♊	5 17	6 43	28	Аvгустін
В.	17	Мvрона мученика.	♋	5 19	6 41	29	Усек: Іоан.
С.	18	Флора и Лав: муч:	♋	5 21	6 39	30	Розы.
Ч.	19	Андреа Стратил:	♌	5 22	6 38	31	Раймунд. ♏
П.	20	Самуила пророка.	♌	5 24	6 36	1	Септ: Егід:
С.	21	Ѳаддеа апостола.	♍	5 25	6 35	2	Ефранма.
Въ Недѣлю 11. Evarr: отъ Мат: Зач: 77.							
Н.	22	Агавоника мученик:	♍	5 27	6 33	3	Мансует:
П.	23	Луппа мученика.	♍	5 29	6 31	4	Розалін.
В.	24	Евтvхэ священномуч:	♎	5 30	6 30	5	Вікторіна.
С.	25	Варѳол: ап: и Тіта.	♎	5 31	6 29	6	Захаріи.
Ч.	26	Адріана и Наталіи	♏	5 32	6 28	7	Регіны. ♑
П.	27	Преподобн: Пімена.	♏	5 34	6 26	8	Рожд: Бог.
С.	28	Пр: Моусея Муріна.	♎	5 36	6 24	9	Горгоніа.
Въ Недѣлю 12. Evarr: отъ Мат. Зач: 79.							
Н.	29	Усѣкнов: Іоан: Кр:	♎	5 37	6 23	10	Ніколаа.
П.	30	Алексан: Іоан: Пав:	♏	5 39	6 21	11	Еміліа.
В.	31	Чест: пояса Богород:	♏	5 40	6 20	12	Товіи.

СЕНТЕМВРІЙ имѣетъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.	М.	З. ☉ Ч.	М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
С.	1	Сумеона и Мароы.		5	42	6	18	13	Маврікіа.
Ч.	2	Маманта мученика.		5	44	6	16	14	Воздв: : † ♈
П.	3	Анѳима и Ѳеоктіст :		5	45	6	15	15	Никодим:
С.	4	Вавулы Еп: и Моус:		5	47	6	13	16	Лудміла.

Въ Недѣлю 13. Еvаг: отъ Мат: Зач: 87.

Н.	5	Захаріи пр: и Елісав:		5	49	6	11	17	Ламберта.
П.	6	Еѵдоксіа мученика.		5	51	6	9	18	Ѳомы Ап.
В.	7	Созонта мученика.		5	52	6	8	19	Констан:
С.	8	Рождество Богор:		5	54	6	6	20	Евстаѳіа. †
Ч.	9	Іоакіма и Анны.		5	56	6	4	21	Матѳ: ап: ♎
П.	10	Миѳодоры и Митр :		5	58	6	2	22	Маврік: †
С.	11	Преподоб. Ѳеодоры.		6	0	5	0	23	Ѳеклы. †

Недѣлю предъ Воздвиж: Ев: от Іоан: Зач: 9.

Н.	12	Аѵтонома священм:		6	2	5	58	24	Герарда.
П.	13	Корнилія сотника.		6	4	5	56	25	Клеофы.
В.	14	Воздвиж: чест: †		6	6	5	54	26	Іустины.
С.	15	Никиты великомуч.		6	8	5	52	27	Космы.
Ч.	16	Еѵфимія великомуч		6	9	5	51	28	Венцес: Кр:
П.	17	Софіи и чадъ ея.		6	11	5	49	29	Міхаила. ●
С.	18	Еѵменіа Еп: Гортѵ:		6	13	5	47	30	Іеронима.

Въ Недѣлю по воздвиж: Еѵаг: отъ Марка Зачало 37.

Н.	19	Трофіма и Савватіа		6	14	5	46	1	Окт. Реміг:
П.	20	Евстаѳіа великмуч:		6	51	5	45	2	Леодегар:
В.	21	Кодрата апостола.		6	17	5	43	3	Кандіда.
С.	22	Фоки и прор: Іоны.		6	19	5	41	4	Фран:Сер:
Ч.	23	Зачатіе Іоанна крес:		6	62	5	40	5	Плаціда.
П.	24	Ѳекл:иСум·К.Срб:		6	22	5	38	6	Бруна.
С.	25	Препод: Еѵфросѵніи		6	24	5	36	7	Іустины. ☽

Въ Недѣлю 15. Еѵаг: отъ Луки Зач: 17.

Н.	26	Престав: Еѵаг: Іоан:		6	25	5	35	8	Бригитты.
П.	27	Каллістрата муч :		6	27	5	33	9	Діонѵсіа.
В.	28	Препод: Харітона.		6	29	5	31	10	Фран: Бо:
С.	29	Преподоб: Кѵріака.		6	30	5	30	11	Еміліана.
Ч.	30	Григорія въ Арменіи		6	31	5	29	12	Максіміл·

ОКТОВРІИ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.М.	З. ☉ Ч.М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
П.	1	Покр: Богородиц:		6 34	5 26	13	Коломанна.
С.	2	Кѵпріана и Іустіны.		6 36	5 24	14	Каліста. ♉
		Въ Недѣлю 17. Evarг: отъ Луки Зач: 26.					
Н.	3	Діонѵсіа Ареопаг:		6 38	5 22	15	Терезіи.
П.	4	Ієроѳ: и Стеф: Щил:		6 39	5 21	16	Галла.
В.	5	Харітіны мучениц.		6 41	5 19	17	Хедвігіи.
С.	6	Ѳомы апостола.		6 43	5 17	18	Луки Ев:
Ч.	7	Сергіа и Вакха.		6 45	5 15	19	Фердінанд
П:	8	Преподобн. Пелаг:		6 46	5 14	20	Феліціана.
С.	9	Іаков: Ап: и Стеф: Д:		6 48	5 12	21	Уршулы. ♊
		Въ Недѣлю 18 Evarг отъ Луки Зач: 30.					
Н.	10	Евлампіа мученика		6 50	5 10	22	Кордулы.
П.	11	Філиппа апостола.		6 52	5 8	23	Іоанна Кр:
В.	12	Прова, Тараха муч:		6 53	5 7	24	Рафаила.
С.	13	Карпа и Паѵлы.		6 55	5 5	25	Хрусанѳ.
Ч.	14	Преподоб: Параск:		6 56	5 4	26	Димитр:
П.	15	Евѳѵмія и Лукіана.		6 58	5 2	27	Савіны.
С.	16	Логгіна мученика.		7 0	5 0	28	Сѵм: и Іуд: ♋
		Въ Недѣлю 19. Evar: отъ Луки Зачало 35.					
Н.	17	Осіи пророка.		7 1	4 59	29	Зиновіа.
П.	18	Евагтеліста Луки.		7 3	4 57	30	Клаудіа.
В.	19	Іоиля пророка.		7 4	4 56	31	Волфганг:
С.	20	Артеміа великмуч:		7 6	4 54	1	Но: Бс: Св:
Ч.	21	Іларіона преподоб:		7 8	4 52	2	Всѣ: душ:
П.	22	Аверкіа Епіс: Іерап:		7 10	4 50	3	Хуберта.
С.	23	Іакова брата Госпо:		7 11	4 49	4	Карола Бор:
		Въ Недѣлю 20. Evar: отъ Луке Зач: 83.					
Н.	24	Ареѳы мученика.		7 13	4 47	5	Емеріка. ♌
П.	25	Маркіана и Мартур.		7 14	4 46	6	Леонарда.
В.	26	Димитріа Великим:		7 15	4 45	7	Енгелберт:
С.	27	Нестора мученика.		7 17	4 43	8	Готтфрід:
Ч.	28	Терентіа, Арсеніа А.		7 19	4 41	9	Ѳеодора.
П.	29	Анастасіи мучениц		7 20	4 40	10	Тріфона.
С.	30	Зинов: и Милу: К.		7 21	4 39	11	Март. Еп:
		Въ Недѣлю 21. Evarг отъ Луки Зач: 38.					
Н.	31	Стахѵа, и Ампліа.		7 22	4 38	12	Еміліан: ♍

НОЕМВРІЙ имѣтъ 30 дней.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.	В. ☉ М.	З. ☉ Ч.	З. ☉ М.	М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
П.	1	Космы и Даміана.		7	24	4	36	13	Станисла:
В.	2	Акіндына и Пигасіа.		7	25	4	35	14	Авраама.
С.	3	Акепсімы и Іосифа.		7	26	4	34	15	Леополд.
Ч.	4	Пр: Іоаннікіа Вел:		7	28	4	32	16	Едмунда.
П.	5	Галактіона и Епіс:		7	29	4	31	17	Григоріа.
С.	6	Павла Архіеп: Кон:		7	30	4	30	18	Евгенія.

Въ Недѣлю 22. Evarг: отъ Луки Зач: 39.

Н.	7	33 Муч: въ Меліт:		7	31	4	29	19	Елісаветы.
П.	8	Міхаила Архістр:		7	32	4	28	20	Фелікса. ☾
В.	9	Онисифора и Порф.		7	33	4	27	21	Вход: Богор:
С.	10	Ераста и Олумпа.		7	34	4	26	22	Цецілін.
Ч.	11	Мины, и Стеф: Деч:		7	35	4	25	23	Климент.
П.	12	Іоанна милостиваго		7	36	4	24	24	Іоан:Злат:
С.	13	Іоанна Златоуста.		7	37	4	23	25	Екатерины

Въ Недѣлю 23. Evarг: отъ Луки Зач: 53.

Н.	14	Філіппа апос: и Пок:		7	38	4	22	26	Конрада.
П.	15	Гуріа, постъ р. Хр:		7	39	4	21	27	Віргілія.
В.	16	Матѳеа Evarгел:		7	40	4	20	28	Состена. ●
С.	17	Григоріа Епіскопа.		7	41	4	19	29	Сатурна.
Ч.	18	Платона и Романа.		7	42	4	18	30	Андр: Ап:
П.	19	Авдіа пророка.		7	43	4	17	1	Дек: Еліг.
С.	20	Григоріа Декапол:		7	45	4	15	2	Бібіанны.

Въ Недѣлю 24 Evar: отъ Луки Зач: 66.

Н.	21	Входъ Богородиц:		7	46	4	14	3	Франц: Кса:
П.	22	Філимона апост:		7	47	4	13	4	Варвары. ☽
В.	23	Амфілох: Еп: Іконій		7	48	4	12	5	Саввы.
С.	24	Екатерины великм:		7	49	4	11	6	Ніколаа.
Ч.	25	Климента Папы Р.		7	50	4	10	7	Амвросіа.
П.	26	Преподобн: Алупіа.		7	50	4	10	8	Зач: Бог:
С.	27	Іакова Персянина.		7	51	4	9	9	Леокадіа.

Въ Недѣлю 25. Evar: отъ Луки Зачало 71.

Н.	28	Стефана Новаго.		7	51	4	9	10	Іудівы.
П.	29	Парамона мучен:		7	52	4	8	11	Дамаса.
В.	30	Андреа первозванна.		7	52	4	8	12	Максент: ♂

Іануарій.

☽ Первую узримъ четверть 1-го въ 6 ч. 26 м: по пол: въ сей четверти время непостоянно будетъ.

☉ Исполнится имать Луна 9-го въ 9 ч. 2 мін: по пол: сія четверть премѣнится имать вѣтромъ и снѣгомъ.

☾ Послѣдня четверть будетъ 17-го въ 7 ч. 47 м: по пол: принесетъ время хладно.

● Новолуніе сбудется 24-го въ 11 ч. 25 мін: пр: пол: съ начала время смутно, и снѣгъ, на конецъ ведро и зима будетъ.

☽ Первая укажется четверть 31-го въ 10 ч. 55 мін: пр: пол: время хладное обѣщаетъ.

Февруарій.

☉ Полну увидимъ Луну 8-го въ 3 ч. 40 мін: по пол: весма хладно время будетъ.

☾ Послѣдня четверть будетъ 16-го въ 6 ч: 47 м: пр: пол: время хладное пробавляется.

● Обновится Луна 23-го въ 9 ч. 46 мін: по пол: въ сей четверти зима велика будетъ.

Мартъ.

☽ Первая укажется четверть 2-го въ 4 ч. 24 мін: пр: пол. вѣтри великіи дыхати будутъ.

☉ Полнолуніе сбытися имать 10-го въ 8 ч. 12 м: пр: пол: суровость зимы пробавляется.

☾ Послѣдня сбудется четверть 17-го въ 2 ч. 33 мін: по пол: сія четверть предидущей подобна.

● Обновляется Луна 24-го въ 8 ч. 37 мін: по пол: время пріятно съ дождію указуется.

ДЕКЕМВРІЙ имѣетъ 31 день.

Н.Д.	М.Д.	Мѣсяцословъ ветхій.		В. ☉ Ч.М.		З. ☉ Ч.М.		М.Д.	Мѣсяцосл: Новый.
С.	1	Наума пророка.		7	52	4	8	13	Луціи.
Ч.	2	Аввакума и Уроша.		7	52	4	8	14	Нікасіа.
П.	3	Софоніа пророка.		7	53	4	7	15	Ірінеа.
С.	4	Варвары великомуч:		7	53	4	7	16	Евсевіа.

Въ Недѣлю 26. Evarг: отъ Луки Зач: 85

Н.	5	Саввы освященнаго.		7	53	4	7	17	Лазаря.
П.	6	Святаго Николаа:		7	54	4	6	18	Граціана
В.	7	Амврос: Епіс:Мед:		7	54	4	6	19	Немесіа
С.	8	Преподоб: Патапіа.		7	54	4	6	20	Θеофіл. † ☾
Ч.	9	Зачатіе Богородицы		7	54	4	6	21	Θомы ап:
П.	10	Ермогена и Іоан: Д.		7	54	4	6	22	Зенона. †
С.	11	Даніила Столпника		7	54	4	6	23	Вікторіи. †

Въ Недѣлю праотецъ Evar: отъ Луки Зач: 76.

Н.	12	Сиѵрідона Еп: Трім:		7	54	4	6	24	Адам:Ev:
П.	13	Евстрат: и Авксен:		7	54	4	6	25	Рожд: Хр:
В.	14	Θѵрса,Лев: и Філ:		7	54	4	6	26	Стефана.
С.	15	Елевθеріа священом:		7	53	4	7	27	Іоан:Evar ●
Ч.	16	Аггея пророка.		7	53	4	7	28	Нев:млад:
П.	17	Даніила пророка.		7	53	4	7	29	Θомы Еп:
С.	18	Севаст: мученика		7	53	4	7	30	Давід:кр:

Въ Недѣлю пр: рож: Хрістов: Evarг: отъ Мат: Зач: 1.

Н.	19	Вонїфатіа мученика		7	52	4	8	31	Сѵлвестр:
П.	20	Ігнатіа Богоносца.		7	52	4	8	1	Іак: Нов: А
В.	21	Іуліанїи мучениц.		7	52	4	8	2	Макаріа.
С.	22	Анастасіи великом:		7	51	4	9	3	Геновевы. ☽
Ч.	23	10 мучен: въ Критѣ.		7	50	4	10	4	Тіта.
П.	24	Евгенїи мученицы.		7	50	4	10	5	Телесфора.
С.	25	Рождество Хріст.		7	49	4	11	6	Ш. Краля

Въ Недѣлю по рожд: Хріст: Ev: отъ Мат: Зачало 4.

Н.	26	Собор: Богородиц:		7	48	4	12	7	Ісідора.
П.	27	Стефана Архідіак:		7	47	4	13	8	Северіна.
В.	28	Дву тмы мучен:		7	46	4	14	9	Іуліанны:
С.	29	14 тысящъ младенц:		7	45	4	15	10	Пав: щус. ☾
Ч.	30	Анѵсіи мученицы.		7	44	4	16	11	Θеодос:
П.	31	Преподоб: Меланіи.		7	43	4	17	12	Ернеста.

Апрілій.

☽ Первая наступитъ четверть 1-го въ 0 ч. 30 м: пр: пол: съ начала суровый вѣтръ и дождь, на конецъ время тепло.

☿ Исполненну узримъ Луну 8-го въ 9 ч. 56 мін: по пол: время пріятно и тепло, на конецъ гремленіе принесетъ.

☾ Послѣдня четверть быти имать 15-го въ 8 ч. 14 мін: по пол: время пріятно будетъ.

● Новолуніе єсть 22-го въ 8 ч. 18 мін: по пол: дождь изобиленъ падетъ.

☽ Первую увидимъ четверть 30-го въ 6 ч. 56 м: по пол: вѣтръ и время пріятно обѣщаетъ.

Маій.

☿ Исполненіе Луны єстъ 8-го въ 8 ч. 44 мін: пр: пол: съ начала суровый воздухъ, но томъ время тепло принесетъ.

☾ Послѣдня четверть будетъ 15-го въ 1 ч. 18 м. пр: пол: дни теплы и пріятны будутъ.

● Обновится Луна 22-го въ 9 ч. 0 мін: пр: пол: дождь и гремленіе обѣщаетъ.

☽ Первая укажется четверть 30-го въ 11 ч. 46 мін: пр: пол: время тепло и пріятно будетъ.

Іуній.

☿ Полнолуніе сбудется 6-го въ 5 ч. 18 мін: по пол: плодоносенъ дождь падетъ.

☾ Послѣдня настанетъ четверть 13-го въ 7 ч. 16 мін: пр: пол: время весма тепло принесетъ.

● Новолуніе будетъ 20-го въ 10 ч. 47 мін: по пол: съ начала гремленіе и дождь, на конецъ время непріятно.

☽ Первая наступитъ четверть 29-го въ 2 ч. 27 мін: пр: пол: время жарко обѣщаетъ.

Іуллій.

☉ Полну узримъ Луну 6-го въ 0 ч. 8 мін: пр: пол: съ начала изобильный дождь, напослѣдокъ время лѣпо будетъ.

☾ Послѣдня четверть сбудется 12-го въ 3 ч. 23 мін: по пол: съ начала указуетъ время лѣпо, на конецъ дождь.

● Новолуніе настанетъ 20-го въ 1 ч. 36 мін: по пол: время пріятно, потомъ гремленіе и дождь.

☽ Перва четверть єсть 28-го въ 2 ч. 39 мін: по пол: съ начала дождь, на конецъ время тепло.

Августъ.

☉ Исполнится Луна 4-го въ 6 ч. 55 мін: пр: пол: время жарко принесетъ.

☾ Послѣдня четверть быти имать 11-го въ 2 ч. 33 мін: пр: пол: съ начала гремленіе и дождь, на конецъ время пріятно.

● Нова настанетъ Луна 20-го въ 5 ч. 17 мін: пр: пол: лѣпыя дни обѣщаетъ.

☽ Перва четверть быти имать 27-го въ 0. ч. 28 мін: пр: пол: время жарко, потому дождь.

Септемврій.

☉ Исполнену узримъ Луну 2-го въ 2 ч. 45 м: пр: пол: съ начала время пріятно, на конецъ хладно.

☾ Послѣдня наступитъ четверть 9-го въ 5 ч. 11 мін: по пол: четверть сія почти вся влажна и хладна єсть.

● Обновится имать Луна 17-го въ 9 ч. 17 мін: по пол: четверть сія пріятна будетъ.

☽ Перва четверть єсть 25-го въ 8 ч. 27 мін: пр: пол: въ сей четверти зѣло дождево быти видится.

Октоврій.

☍ Исполненіе Луны будетъ 2-го въ 0 ч. 31 мін: пр: пол: время пріятно принесетъ.

☾ Послѣдняя настанетъ четверть 9-го въ 11 ч. 12 мін: пр: пол: и сія четверть пріятна указуется.

● Новолуніе сбудется 16-го въ 0 ч. 49 мін: по пол: сія четверть обѣщаетъ снѣгъ.

☽ Перва четверть будетъ 24-го въ 3 ч. 40 мін: по пол: сія четверть пріятна быти указуется.

☍ Полнолуніе єсть 31-го въ 0 ч. 46 мін: по пол: время хладно обѣщаетъ.

Ноемврій.

☾ Послѣдняя наступитъ четверть 8-го въ 7 ч. 50 мін: пр: пол: съ начала является сурова, при концѣ же лѣпыя дни обѣщаетъ.

● Обновляется Луна 16-го въ 3 ч. 7 мін: пр: пол: въ сей четверти дни хладни будутъ.

☽ Первую узримъ четверть 22-го въ 11. ч. 9 мін: по пол: принесетъ изобильный снѣгъ.

☍ Исполнится имать Луна 30-го въ 3 ч. 34 мін: пр: пол: зиму и снѣгъ обѣщаетъ.

Декемврій.

☾ Послѣднюю увидимъ четверть 8-го въ 5 ч. 29 мін: пр: пол: стужею и снѣгомъ угрожаетъ.

● Обновится имать Луна 15-го въ 3 ч. 50 мін: по пол: стужа непресѣчно пробавляется.

☽ Первая настанетъ четверть 22-го въ 1 ч. 54 м: по пол: принесетъ зѣло хладныя дни.

○ Исполненіе Луны сбудется 29-го въ 11 ч. 23 мін: пр: пол: великій снѣгъ падетъ.

ЗВѢЗДОЧЕТНОЕ

ПРЕДУВѢЩАНІЕ

на лѣто Хрістово 1837,

єже єсть простое, сирѣчь 365 дней имущее.

О Царствующей Планетѣ.

Настоящаго года Царствуетъ Планета Зовома Меркурій яже симъ означается Знакомъ ☿, єсть же Меркурій найменшая, найсвѣтлѣйшая и ближайшая Планета къ солнцу, отъ коего она свѣтъ пріемлетъ, отстоитъ же отъ солнца на 8 мілліоновъ миль далеко: отъ земли же нашея, коея 17 кратъ меншій єсть, 10,445,560 миль. Отъ єдинаго до другаго края чрезъ средоточіе на право пронзая содержитъ она токмо 628 миль, совершаетъ же каждаго года теченіе свое. Свѣтлость єя подобно Лунѣй премѣненія терпитъ.

О Зимѣ.

Зима началася єще 10-го Декемврія въ 1 час. 2 мін: пр: пол; прешедшаго года, єгда

Солнце въ небезный знакъ хладнаго козерога вступило, и день кратчайшій, нощь же долгайшу причинило єсть, пробавляется же зима до 8-го Марта настоящаго года.

О Веснѣ, сирѣчь Пролѣтіи.

Умилная Весна начатися имать 8-го Марта въ 8 ч. 31 мін: по пол: єгда Солнце въ небесный знакъ овна вступило, и въ годѣ семъ первый кратъ день нощи равенъ творитъ.

О Лѣтѣ.

Премилное лѣто начинаетъ Іуніа 9-го въ 5 ч. 40 мін: по пол: єгда Солнце въ небесный знакъ Рака вступитъ, и день долгайшій, нощь же кратчайшу причиняетъ.

О Есени.

Плодоносная Єсень наступаетъ Септемврія 11-го въ 7 ч. 40 мін: пр: пол. повнегда Солнце въ небесный знакъ вѣсей ступитъ, и паки вторый кратъ сего года день нощи равенъ быти имать.

О ущербѣхъ Солнца и Луны.

Пять сего года приключатся ущербы: три въ Солнцѣ, два же въ лунѣ, отъ которыхъ въ предѣлехъ нашихъ два токмо послѣдня види-

ма будутъ. — Рядъ и времена въ немже сія явленія мѣста имѣти будутъ, изъ слѣдующихъ пространнѣе явно есть:

1-во Прилучится ущербъ Солнечный дне 24-го Марта, въ 8-момъ часѣ утро, который ущербъ токмо на леденомъ морю южномъ видѣтися возможетъ.

2-ро Ущербъ Лунный будетъ дне 8-го Апріліа, который всецѣлый будетъ.

Въ Будимѣ будетъ: Начало Ущерба - - - въ 6 ч. 16 мін: вечерь Начало, всецѣлаго Луны Помраченія въ 8 ч. 18 мін: конецъ сего Помраченія - - - въ 11 ч. 38 мін: конецъ цѣлаго Ущерба дне 9-го въ 1 ч. 41 мін: утро.

Въ Будимѣ во время начала сего же явленія Луна еще не родится.

3-е Впадаетъ Ущербъ Солнечный въ день 22-го Апріліа, который обаче въ предѣлехъ Европейскихъ нигдѣже увидится.

4-о Прилучится Ущербъ Лунный такожде всецѣлый дне 1-го Октовріа, который во всей Европѣ, и въ цѣломъ продолженіи своемъ видимый будетъ.

Въ Будимѣ имѣти будемъ Начало Ущерба - - въ 9 ч. 3 мін: по пол:

Начало цѣлаго помраченія - - 11 час. 3 мін. по пол:

Конецъ цѣлаго Помраченія - - дне 2-го въ 2 ч. 7 мін: утро.

Конецъ цѣлаго Явленія „ „ въ 4 ч. 8 м: утро.

5-то Напослѣдокъ третій кратъ мѣсто имѣти будетъ Ущербъ солнечный дне 17-го Октоврія окрестъ полудне. Ущербъ сей исключительно токмо въ южной Америцѣ видимъ будетъ.

КРАТКОЕ РОДОСЛОВІЕ

Нынѣ благополучно царствующаго пресвѣтлѣйшаго Дома

АУСТРІЙСКАГО.

Императоръ Аустрійскій.

ФЕРДІНАНДЪ I. наслѣдственный Аустрійскій Императоръ, Краль Унгарскій, Чехскій, и проч: и проч: Архідуксъ Аустрійскій, рожденъ 7 Апріліа 1793 по ст: ступилъ въ владѣніе всѣхъ наслѣдственныхъ Державъ Аустрійскихъ 18 Февруаріа 1835. въ Краля Унгарскаго вѣнчанъ въ Пожунѣ Градѣ 16 Септемвріа 1830.

МАРІА АННА КАРОЛІНА Супруга Его Величества дщи Еммануила Каетана Краля иногда Сардінскаго, рождена $\frac{7}{19}$ Септемвріа 1803 браку же сочетана въ Престолномъ Градѣ Віеннѣ $\frac{12}{24}$ Февруаріа 1831.

Сестры и Братъ Его Величества.

МАРІА ЛУИЗЪ бывшая Императріца Французская, нынѣ же Княгиня Пармы, Піаценцы и Гвасталлы, рождена 30-го Ноемвріа 1791. МА-

МАРІА КЛЕМЕНТІНА, рождена 18-го Февруаріа 1798.

Браку сочеталася съ Леополдомъ Кралевичемъ обоя Сіцілій.

КАРОЛІНА ФЕРДІНАНДА рождена 27-го Марта 1801, будетъ лѣтъ 32, въ бракъ ступила съ Фрідерікомъ Августомъ Кралевичемъ Саксонскимъ 23-го Септ: 1819-го лѣта.

ФРАНЦЪ КАРЛЪ ІОСИФЪ, златнаго руна, и Орденовъ свят: Духа Крал: Французскаго, и свят: Хуберта Крал: Баварскаго, такожде и свят: Фердінанда Крал: Сіцілійскаго, и заслугъ Ордена вел: креста Кавалеръ, Оберстеръ и Притяжатель єдинаго пѣхотнаго Унгарскаго полка, Nro 52, рожденъ 25 Ноемврія 1802.

Его Ц. К. Высочества супруга: Софіа (Фрідеріка Дороѳеа) Краля Баварскаго дщи, Звѣздокрестнаго Ордена Государыня; рождена 15-го Іануарія 1805-го, браку сочеталаси въ Віеннѣ 25-го Октов: 1824.

Дѣти Ихъ.

а) Францъ Іосифъ Кралъ рожденъ 18-го Авг: 1830.

б) Фердінандъ Максіміліанъ Іосифъ рож: 6 Іул: 1832.

МАРІА АННА, ФРАНЦІШКА ѲЕРЕЗІА рождена 27-го Маіа 1804.

Родители, Стріи, и Тетки Его Величества.

ФРАНЦЪ I. наслѣдственный Аустрійскій Императоръ, Краль Унгарскій, Чехскій, и проч: и проч: Архідуксъ Аустрійскій, рожд: 31 Іануар: 1768 по ст: ступилъ въ владѣніе всѣхъ наслѣдственныхъ Державъ Аустрійскихъ 18 Февруаріа 1792. Въ Краля Унгарскаго вѣнчанъ въ Будиномъ градѣ 26 Маіа 1792, въ Краля же Чехскаго въ Празѣ 24-го Іуліа лѣта тогоже. † 18 Февр: 1835.

I. Его Величества супруга была ЕЛІСАВЕТА Княгиня Віртембергская, браку сочеталася бѣ 25-го Декемвріа 1788 † $\frac{7}{19}$ Февруаріа 1790.

II. МАРІА ѲЕРЕЗІА найстаршая Княгиня Сіцілійская, рожд: 25 Маіа 1772. Въ бракъ ступила $\frac{8}{20}$ Септемв: 1780, вѣнчана въ Кралицу Унгарскую 29-го Маіа 1792, въ Чехскую же 31-го Іул: тогоже лѣта, † $\frac{7}{19}$ Апр: 1807.

III. МАРІА ЛУДОВІКА Княгиня Ломбардійская, сестра Его Ц. К. Высочества блаженнопочившаго Прімаза Унгарскаго, рожд: 2-го Декемв: 1787, браку сочеталася бѣ 25-го Декем: 1808. † 26-го Марта 1816 въ Веронѣ.

IV. КАРОЛІНА АVГУСТА, дщи Максіміліана Іосифа Краля Баварскаго, яже есть и Ордена звѣзднаго креста Верховная покровителица, рождена 8-го Февруаріа 1792, браку же сочетана бѣ въ престолномъ Баваріи градѣ Мінхѣ чрезъ посредство 29-го Октовріа 1816. 1)

1) Карлъ Лудовикъ златнаго Руна и великаго креста военнаго Ордена Θерезіанскаго и великаго Орла Почести Легіона Кавалеръ: Губернаторъ и Генералъ-Капітенъ Кралевства Чехскаго, Ц. К. Генералъ Фелдмаршаллъ, Притяжатель пѣхотнаго полка Nro 5, и Уланскаго Nro 3, рожденъ 24-го Августа 1771.

Супруга Его Ц. К. Высочества, Державная Княгиня Насау-Вайлбургская Хенріта Александріна Фрідеріка Вілхелміна, рождена 30-го Октовріа 1797-го года, въ бракъ же ступила 17-го Септ: 1815-го, † 17-го Декемвріа 1829.

Дѣти Ихъ.

а) Маріа Θерезіа Ізабелла рожд: 19 Іул: 1816.
б) Алберть Фрідр: Рудолфъ рож: 22 Іул: 1817
в) Карлъ Фердінандъ рожд: 17 Іуліа 1818.
г) Фридрихъ Фердінандъ Леополдъ рожд: 27-го Маіа 1821.

2) Іосифъ Антоній, златнаго Руна, и великаго креста Крал: Унгарскаго свят: Стефана Орденовъ Кавалеръ, тогоже Унгарскаго Кралевства Палатінъ, Крал: Мѣстоблюститель и Генералъ-Капітень, Графъ и Судія Языговъ и Кумановъ, Ц. К. Фелдмаршаллъ и Притяжатель Хусарскихъ полковъ Nro 2, 12, Верховнѣйшій и всегдашній Обергешпанъ соединенныхъ Комітатовъ Пест-Пілиш и Жолтскаго, Президентъ Державнаго Совѣта Кралевства Унгарскаго и Септемвіралныя Судейскія Столицы и проч: рожденъ 27-го Апріліа 1776.

I-вая супруга Его Ц. К. Высочества: Александра Павловна, дщи иногда Всероссійскаго Імператора Павла (Петровича) рождена 28-го Іуліа 1783. Обручена бѣ 20 Февруаріа, браку же сочетана въ Градѣ Гатчинѣ близъ Петерсбурга 18-го Октовріа 1799-года, † дне 4-го Марта 1801.

Дѣти Ихъ.

Александра Павловна рождена и преставилася дне 25-го Февруаріа 1801.

II. Супруга Его Ц. К. Высочества Державная и Наслѣдственная Княгиня Анхалтъ-Бернбургъ Шаумбургская Херминe, рождена 2-го Декемвр: 1797, браку сочеталася бѣ въ Шаумбургѣ 30-го Августа 1815, † 2-го Септ: 1817.

Дѣти Ихъ.

а) Херміна (Амаліа, Маріа } близнецы
б) Стефанъ (Францъ, Вікторъ. } рожд: 2-го Сеп: 1817 г.

III-ая Его Ц. К. Высочества супруга, Маріа Дороѳея (Вілхелміна, Каролінa) Князя Віртенбергскаго Лудовіка Фрідріка Александра дщи, рождена 16-го Апріліа 1797, обручена же во градѣ Кірхъхаймѣ низу Тека дне 12-го Авг: 1819.

Дѣти Ихъ.

а) Александеръ Леоп: Фердінанд: рожд: 24-го Маіа 1825.

6) Францішка Маріа Елісавета, рождена 5 Іануаріа 1831.

в) Іосифъ Карлъ рожд: 2-го Марта 1833 года.

г) Маріа Хенрітта Анна, рож: 11 Августа 1836.

3) Іоанъ Баптістъ, златнаго Руна, и великаго креста Военнаго Терезіанскаго и Аустрійскаго Кесаря Леополда Орденовъ Кавалеръ, Ц. К. Генералъ конянниковъ, Генералъ Директоръ Женій и Фортіфікаціонныхъ дѣлъ, и военныя Найштадскія Академіи дѣйствителный дворный военный Совѣтникъ, и Притяжатель драгонскаго полка Nro 1, рожденъ $\frac{3}{20}$ Іануаріа 1782.

4) Райнеръ Іосифъ, златнаго Руна и великаго креста Аустрійскаго Цесаря Леополда Ордена Кавалеръ, Мѣстоблютитель Крал: Ломбардійскаго-Венетійскаго. Ц. К. Генералъ Фелдцайгмайстеръ и Притяжатель пѣхотнаго полка Nro 11, рожденъ $\frac{12}{24}$ Септемвріа 1783,

5) Лудвикъ Іосифъ, златнаго Руна Кавалеръ, Ц. К. Генералъ Фелдмаршаллъ-Лайтенантъ, Границъ Директоръ, и Притяжатель пѣхотнаго полка Nro 8, рожденъ $1\frac{5}{5}$ Декемвріа 1784.

Стріи и Тетки Его Величества.

1) Маріа Каролінa, звѣздокрестнаго и святыя Катаріны Орденовъ Дама, рождена $1\frac{1}{13}$ Августа 1752, обиташе во Градѣ Палермо.

2) Фердінандъ Карлъ Антоній, Губернаторъ Аустрійскія Ломбардіи, рожденъ 20 Маіа 1754, а † $\frac{1}{2}\frac{2}{4}$ Декемв: 1806. Его нынѣ вдова супруга Маріа Беатріксъ, Князя Мутінскаго Иракліа Райнолда дщи, яже $\frac{2}{1}\frac{}{4}$ Октовріа 1771 браку сочетана бѣ, † дне 2-го Ноемврія 1829.

Дѣти Ихъ.

а) Маріа Θерезіа, рождена 20 Октовріа 1773, ступила въ супружество Сардінскому Кралю Віктору Каетану, Князу Аугусты Преторіи.

б) Маріа Леополдіна Анна, рожденна 29 Ноемв: 1776, вдова Курфірштккиня Пфалцская.

в) Францъ Іосифъ Карлъ, Кавалеръ златнаго Руна, Ц. К. Генералъ коникковъ, и Притяжатель оклопниковъ полка Nro 2 рожденъ 24-го Септемврія 1771.

г) Фердінандъ Карлъ Іосифъ Кавалеръ златнаго Руна и Маріаθересійскаго Ордена Ц. К. Генералъ конниковъ, Губернаторъ Войническій и Гражданскій въ Галліціи, Притяжатель хусарскаго полка Nro 3, рождена $\frac{1}{2}\frac{3}{5}$ Апріліа 1781.

д) Максіміліанъ Іосифъ Кавалеръ Нѣмецкаго Ордена, Ц. К. Генералъ Фелдмаршаллъ-Лайтінантъ, и Притяжатель втораго Артілерійскаго полка, рожденъ $\frac{2}{1}\frac{}{4}$ Іуліа 1782.

ДОСТОИНСТВА ДУХОВНАЯ СВЯТЫЯ ВОСТОЧНЫЯ ЦЕРКВЕ.

АРХІЕПІСКОПЪ и *МИТРОПОЛІТЪ.*

Его Превосходителство, Высокопреосвященнѣйшій и Высокодостойнѣйшій Господинъ СТЕФАНЪ СТРАТИМИРОВИЧЬ, Державный Господинъ въ Кулпинѣ, православный Архіепіскопъ Карловачкій, и всего въ Ц. К. Державахъ обрѣтающагося Славено-Сербскаго и Валахійскаго народа Митрополітъ, изящнаго же Аустрійско-Імператорскаго Леополдъ-Ордена великаго креста Кавалеръ, Его Ц. К. и А. Величества дѣйствителный Тайный Совѣтникъ, и ученнаго Высокихъ Наукъ Содружества Геттінгскаго Членъ Честитый. †

Г. Г. ЕПІСКОПИ.

Епіскопъ Трансілванійскій.

Господинъ Василій Мога, православный Епіскопъ Трансілванійскій.

Епіскопъ Карлштадскій.

Господинъ Лукіанъ Мушицкій, православный Епіскопъ Карлштадскій, Костайничкій, и Личкій.

Епіскопъ Новосадско-Бачкій.

Господинъ Стефанъ Станковичь, православный Епіскопъ Новосадско-Бачкій, Сегединскій, и Егарскій, при національномъ фондѣ Митрополитскій Асістентъ, якоже и Высокаго АЕМитрополітскаго Апеллаторіума Членъ и Сосудія.

Епіскопъ Темишварскій.

Господинъ Максімъ Мануйловичь, православный Епіскопъ Темишварскій, Ліповскій, Велико-Бечкеречкій, и Панчевачкій, якоже и высокаго АЕМитрополітскаго Апеллаторіума Членъ, и Сосудія. —

Епіскопъ Пакрачкій.

Господинъ Георгій Храниславъ, православный Епіскопъ Пакрачко-Славонійскій, и цѣлаго Генералата Вараждинскаго.

Епіскопъ Вершачкій.

Господинъ Іосифъ Раячичь, православный Епіскопъ Вершачкій, Лугошкій, Карансебешкій, и Мехадійскій.

Епіскопъ Будимскій.

Господинъ Пантелеимонъ Живковичь, православный Епіскопъ Будимскій.

Епископъ Арадскій.

Господинъ Герасимъ Рацъ, православный Епископъ Арадскій.

Епископъ Буковинскій.

Господинъ Евгеній Хакманъ, православный Епископъ Буковінскій.

Престолъ Епископіи Далматійскія вдовствуетъ.

Г. Г. АРХІМАНДРІТИ.

По ряду полученнаго достоинства.

Архімандрітъ Крушедолскій.

Г. Димитрій Крестичъ, Архімандрітъ общежителнаго монастыря Крушедола въ Архі-Діецезѣ Карловачкой сущаго, Пречестнѣйшаго Апеллаторіума, и Славн: Комітата Сремскаго Табулы Судейскія Сосѣдатель.

Архімандрітъ Ходошкій.

Г. Моусей Манойловичъ, Архімандрітъ общежителнаго монастыря Ходоша, во Епархіи Арадской сущаго, Честнѣйшаго Консісторіума тояже Епархіи и Славныхъ Комітатовъ Арадскаго, и Чанадскаго Табулы Судейскія Сосѣдатель. †

Архімандритъ Грабовачкій.

Г. Даніилъ Чупичь, Архімандритъ общежителнаго монастыря Грабовца, во Епархіи Будимской сущаго, и Честнѣйшаго Консісторіума тояже Епархіи Сосѣдатель.

Архімандритъ Сучавскій.

Г. Філаретъ Бендевскій Архімандритъ общежителнаго Монастыря Сучавицы въ Буковинѣ сущаго, и Чест: Консісторіума тоя же Епархіи Сосѣдатель.

Архімандритъ Мессичкій.

Г. Арсеній Шакабентъ, Архімандритъ общежителнаго монастыря Мессича, во Епархіи Вершачкой сущаго, Чест: Консісторіума тояже Епархіи и славнаго Комітата Крашовскаго Табулы судейскія Сосѣдатель.

Архімандритъ Гергетежкій.

Г. Іероѳей Мутибаричь, Архімандритъ Общежителнаго Монастыря Гергетега во Архідіецезѣ Карловачкой сущаго, Чест: Архідіецезалнаго Консісторіума, и Славнаго Комітата Сремскаго Табулы Судейскія Сосѣдат.

Архімандритъ Раковачкій.

Г. Евгеній Іоанновичь, Архімандритъ общежителнаго Монастыря Раковца, во

Архі - Діецезѣ Карловачкой сущаго, Чести: Архідіецезалнаго Консісторіума, и Слав: Ком: Сремскаго Табулы Судейскія Сосѣдатель.

Архімандрітъ Бездінскій.

Г. Платонъ Атанацковичь, Архімандрітъ общежителнаго Монастыря Бездина во Епархіи Темишварской сущаго, и Чести: Консісторіума Епархіи Темишварскія и Слав: Комітат: Сремскаго, Темишварскаго, Торонталскаго, Крашовскаго, и Чанадскаго Сосѣдатель. —

Архімандрітъ Шишатовачкій.

Г. Пахомій Іоанновичь, Архімандрітъ общежителнаго Монастыря Шишатовца, во Архідіецезѣ Карловачкой сущаго, и Слав: Комітатовъ Темишварскаго, и Крашовскаго Табулы Судейскія Сосѣдатель. —

Архімандрітъ С: Георгіевскій.

Г. Самуилъ Машировичь, Архімандрітъ общежителнаго Монастыря Стаго Георгіа, во Епархій Темишварской сущаго, и Чест: Консісторіума Епархіи Темишварскія Сосѣдатель.

Архімандрітъ Ковилскій.

Г. Стефанъ Поповичь, Архімандрітъ общежителнаго Монастыря Ковиля, во

Епархіи Бачкой сущаго, Чест: Консісторіума Епархіи Бачкія, и Слав: Комітата Темишварскаго Табулы Судейскія Сосѣдатель.

Архімандрітъ Крупскій.

Г. Сумеонъ Теркуля, Архімандрітъ общежителнаго Монастыря Крупе въ Далмаціи Сущаго, и вдовствующія Епархіи Далматійскія Адміністраторъ.

Вдовствуютъ.

Архімандріа Оповска, во Архідіецезѣ Карловачкой. —

Архімандріа Орахович: во Епархіи Пакрачкой.

IV. ПОДЛИНА СОЧИНЕНІЯ ПРОСТА.

1) Сербльи, њіове заслуге и судбе у Унгаріи отъ 1428 до 1836 године.

(Продолженіе).

Године 1565 посланицы Максиміліанови, Чарновићь и нѣгови другови повратесе изъ Цариграда, и отъ Солімана допесу Імператору тай отговоръ, да ће миръ подъ таковымъ условіемъ ненарушенъ остати, ако Максиміліанъ Транзілванцу све оно, што є. отео, поврати, и ако се у будуће отъ освоєнія Трансілваніє, то єсть Ерделя уздержавао буде 1). Будући пакь да се условіє ово не одержи; за то не проће много времена, а Соліманъ у почетку Іуніа мѣсеца съ силномъ войскомъ изъ Цариграда къ Адріанополю кренесе, откудъ Пертафа Пашу сестрића своєгъ съ 25,000 войске на Унгарію пошлѣ 2). Пертафъ дакле како у Банатъ приспѣ будући да су Темишваръ, Липово,

1) Ішт. К. 22. стр. 280. — 2) Іш. 23. 288; Ранчъ К. 11. 34. —

ново, и многа друга мѣста већь у Турскимъ рукама была; зато на Моришку Крайну удари, и опустошаваюћи Поморишка мѣста у мѣсецу Іулію Ђулу 3) обсѣдне. Твердыньомъ овомъ у исто време управляо є Владиславъ Креченъ (Querecinius Keretséni); обрана се состояла изъ 2600 войника, међь коима су се налазили особито храбри Сербльи, Димитрій Очаровићь, Коняничкій, и Ранкъ пѣшачкій, Сотницы, кои су отважностію, и юначествомъ своимъ Старѣшину свогъ далеко превосходили 4).

Послѣ краткогъ времена Соліманъ съ цѣломъ своіомъ силомъ къ Сербскомъ Бѣограду приспѣ: овдѣ се мало отмори, разсмотрѣвшій и отважившійсе да на Єгру, као слабію отъ Сигета твердыню найпре удари; зато и заповѣди, да се на Дунаву кодъ Петрића (Петроварадина) мостъ што скоріе наметне, преко кога бы сву свою войску превести могао. Но будући да у исто ово време Соліманъ многе Пашалуке између Паша свои на ново подѣли; зато Мустафа Босанскій постане Будимскимъ, а на нѣгово мѣсто Мехмедъ Ћилергибаша поставлѣнъ буде. Овогъ, кои се у Босну, новый Пашалукъ свой повраћаше, путъ нанесе, да у Соколошу (Soclosium Шіклошъ) преноћи; но Вукъ Папротовићь 5) и Гашпаръ Алапинъ, кои су подъ Графомъ Зриновићемъ съ

2500

3) Іш. 23. 288. — 4) Іш. 23. 288; Р. 11. 34. — 5) Іш. 23. 290; Р. 11. 35. —

2500 Рвата, Сербаля 6) и Мађара Сигетъ чували, у исто време отъ Зриновића посланни буду, да предградія Печуйска поплѣне и да се о намѣреніяма Солімановыма, што болѣ узмогу, извѣсте. Кадъ дакле ови по великомъ вѣтру, грмлявини, киши и помрчини у село нѣко дођу, кое измеђь Соколоша и Печуя єднако отстояше, извѣстесе отъ нѣкогъ тежака, да є Мехмедъ у Соколошъ на преноћь дошао. Папротовићь се найпре съ друговима о томъ посовѣтує, како бы по ньи отвећь добро было, да іоштъ исте ноћи на Мехмеда ударе: предложеніє ово буде одобрено; они безъ задержаваня пођу къ Соколошу, и у саму зору на дремльиве и сладкимъ спаванѣмъ обтерећене Турке ударе. Паша єдва се пробуди и освѣти; счепа оружіє своє, и са своима бранитисе почне; но не прође много времена, а онъ изгуби десницу, и будући да таки за тимъ съ коня спадне, то му се и глава отсѣче 7). Сынъ истогъ Паше видећи очима зло своє, увучесе у єдну воде пуну ямурину, но мало доцніє, кадъ се изъ многи пушака на нѣга стрѣляти почне у истой води животъ свои жалостно и бѣдно оконча. Робля се мало добые, но измеђь другогъ плѣна за добыє Папротовићь са своима много сребра и други драгоцѣнны стварій, одѣће, лѣпы коня, и што є іоштъ найлѣпше 17,000 чисты и крас-

6) Феслеръ Кн. 7. 46. — 7) Іш. 23. 290; Р. 11. 35. —

красны дуката 8). Съ богатымъ овымъ добыткомъ Пашротовићь се съ своима у Сигетъ поврати. —

Како Соліманъ у путу чуе, какова се несрећа Мехмеду у Соколошу догодила, пунъ туге и жалости у лютини своіой заповѣди да се сва войска, съ коіомъ є на Єгру пошао био, къ Сигету окрене. Пертафъ пакъ, кои є іошть у Іулію, као што смо мало прѣје казали, Ђулу обсѣо био, чувшій отъ друга, да є Соліманъ Аршлана Пашу Будимскогъ због небраженія нѣговогъ съ Пашалука сбаціо; уплашисе яко, и колико є игда болѣ могао, на Ђулу пуцати почне. Но наши се съ великомъ и отважномъ храбростію отупираху. Доцніе мало на велику несрећу обсаћенника Ђулски догодисе, да ньіова три велика топа, или што су се яко угрѣяла была, или због топџіинскогъ непаженя на дѣлове распрснусе, и съ топџіяма многе друге на мѣсту поубіяю. За чудо є велико было, да тко є годъ истымъ топовима ма најманѣ ранѣнъ био, ни најбольимъ лѣковима ни є се излѣчити могао. За чудо є тако исто велико, како се Очаровићу, копаничкомъ вожду, мужу отвећъ честитомъ, и когъ су войницы а особито Сербльи почитовали, и отвећь любили (virum praestantissimum, ac quem milites et potissimum Thraces velut parentem maxime colebant) због тога, што су премноги нѣговомъ щедротомъ изъ роб-

8) Іш. 23. 290; Р. 11. 35; Дан. 132.

робства искупльиванни, а други опетъ коньима и оружіемъ, или новцемъ и одѣломъ нѣговымъ обдержаванни бывали; за чудо є велимъ велико, како се на жалость и тугу свію случило, да се овай великій мужъ отломкомъ єдне разбієнне кругле (кугла) у чело повышше оберве рани, и да отъ исте ране, коя є спочетка тако мала была, да є єдва и крвь изъ нѣ потеħи могла, но доцніє отровна и смертна постала, да є велимъ овай силный и храбрый мужъ, почемъ му отъ исте мале ранице глава отече, съ великимъ боляма животъ свой бѣдно окончао 9). Послѣ смерти Очаровиħеве подуго су се наши храбро бранили, но у Септемврію принуħенны буду, да збогъ несогласія поглавара Маħара Турцыма градъ предаду. Єданъ само Димитрій, Церный названный, Стражостарѣшина врата твердиньски, коня свогъ віномъ напои, и съ нѣколико другова утече; а други отъ Турака похватанни буду 10). Тако и овдѣ народъ Сербскій послѣ освоєнія Ћуле и Єнове отъ Турака, жестокомъ игу Турскомъ подпадне, као роблѣ немилостивыма своима Господарима служеħи, или свакій данъ отъ исты смерть грозну очекуюħи.

Соліманъ съ 100,000 войске своє къ Сигету повратившисе, 2-огъ іошть Аѵгуста обсѣдне га, и жестоко дан-ноħь на нѣга пуцати ста-

9) Іш. 23. 291; Р. 11. 36. — 10) Іш. 23. 291. —

стане. Радованъ Сербљинъ 11) старый Сотникъ и Дандо Францъ навале на Зриновића и почну га молити, да имъ допусти, да съ нѣколико войника изъ града на полѣ излете, да топове Турске позаглавлюю, и чепове у ньи ударе. Но Зриновићь молбу ньіову не послуша, вечь ѝ отбіе; и будући да є изъ искуства знао, да такови поступцы понайвышше зло испадаю, рекне имъ іошть, да ће они текъ отсадь довольно други прилика имати, гдѣ ће свое юначетво и храброст показати моћи. Ови за садъ отбіенни на ново му цѣловетна три дана съ молбомъ своіомъ досаћивати стану, и тако га найпослѣ на море. Трећій дакле данъ кадъ буде, мало преће, нежели што є сунце зашло было, изыће Радованъ и Дандо съ 200 стары свои и поузданны войника на полѣ мећь Турке. Сви сложно ударе на яничаре, кои су на стражи были, и топове чували: ови изненада уплашени съ мѣста се разбѣгну, а Радованъ и Дандо са своима на топове наиђу, и вечь нѣколико топовски валя съ гвозденны клинови позаглавлюю: па кадъ точкове и осовине топовске сѣћи и дробити стану, а оно се мећь Турцыма подигне буна, кои са сви страна къ топовима поврве. Овдѣ се жестока битка развіе, и будући да є сила Турска множиномъ наше войнике и десетъ пута надвышавала; зато наши храбро бранећисе принуђенни буду да уступаю,

11) Іш. 23. 296; Р. 11. 37. —

паю, и да се у твердыню поврате. Дандо своє поштраваюћи кругломъ (кугла, тане) непріятельскомъ у главу ударенъ буде и умре, а други єдва до градски врата біюћисе и уступаюћи допру: Радованъ пакъ исте несреће као и Дандо буде, кругла га сирћчь непріятельска у мошнице сгоди, отъ когъ ударца 19 Августа на мѣсту мертавъ остане. Послѣ смерти Радованове отвеће мало нѣговы войника у градъ утече. Главе оба вождa ова на колацъ отъ Турака буду натакнуте, и тако намѣштенне, да и̑ само наши изъ твердинѣ лако видити могу. Но и Турцы у бытки овой не буду срећни. Они приликомъ овомъ окромъ многи други изгубе Булюкбашу яничарскогъ и старца Юсуфа Сотника. Наши є до 200, а Турака до 3000 по путови и зидинама мертвы остало. Ово є изтерчиванѣ отъ наши онда учињено, кадъ є Алі-Портікъ по десетодневномъ труду градъ старый на силу (штурмъ) отети науміо быо, због чега га Соліманъ сь 200 дуката награди, а онъ усиливаюћисе 26 Августа почне и на саму твердыню ударати, да є на силу отме; но у той ватри кругла га (кугла) єдна изъ твердынѣ мертвогъ на землю обори. Тогъ дана окромъ Алі-Портіка двѣ іошть Турске заставе (барякъ) нашима падну у руке, и съ великимъ числомъ. Турака самъ Паша Егупетскій погине. На мѣсто Алі-Портіково іошть истогъ дана постави Соліманъ Сайфедина, кои данъ на данъ силомъ на градъ удараше; но 29 Августа

густа најжесточіе преко цѣле ноћи, и цѣловетногъ сутрашнѣгъ дана све новіимъ и отмореніимъ войницыма на твердыню ударати стане 12). Данъ 3-егъ Септемврія послѣдню радость Соліману учини, гласъ му се сирѣчь донесе, да се Ћула 1-огъ Септемврія Турцыма предала. Послѣ єдногъ дана Султанъ умре; но лукавый Мехмедъ Паша смерть нѣгову предъ цѣломъ войскомъ за време сакрые. Трипутъ 5-огъ Септемврія ударе јаничари силомъ на твердыню, но наши и двапутъ храбро отбію; кадъ трећій путъ нагрну Турцы, онда обранителныма нашима долети Зриновићь у помоћь: онъ изгуби овдѣ вѣрне свое другове Іоанна Новаковића и Андреа Быку; но непріятельи се и садъ натрагъ узбію съ ущербомъ своимъ отъ 7000 людій, ни єдногъ педља землѣ не освоивши 13).

Кадъ се већь послѣ многи жестоки боева 7-огъ Септемврія измећь многи други Зданія огнѣмъ Турскимъ запалѣнны, и Зриновићевъ постой (квартіръ) у пали; онда нашъ витезь у 35 дана обсаде твердыньске двадесету већь навалу на твердыню дочекавшій, преправисе къ смерти; обучесе у лагко свиленно одѣло; церный клобукъ (Клуб-клубче-globus-округло, шеширъ) съ высокомъ чапльиномъ перяницомъ на главу метне; у десницы мачъ а у лѣваки заставу имаюћи изыће предъ свое изъ 600 Войника тако исто къ смерти преправившесе

друж-

12) Ф. 7. 51. 13) Р. 11. 39; Фсс. 7, 55.

дружство; изговори му трогателно и побудително слово, преда Јованићу заставу; заповѣди, да се врата отъ твердынѣ отворе, и да се у исто то време найвећій картачь на Турке опали; но Марко Срећинъ (Szerecsén) прѣе, нежел' што исту заповѣдь изверши, пушчаномъ кругломъ ударенъ падне, на чіе мѣсто Георгій Рвать притерчи, и истый картачь опали, когъ єданъ єдинитый ударацъ вышше отъ 600 коє мертвы, коє ранѣнны яничара на землю по обара. Съ густымъ картачкимъ дымомъ и облакомъ излети Зрињовићь у непріятельскій станъ; витезови и другови нѣгови за њимъ покуляю: тысуће Турски стрѣла и округлица (кугла, тане) поздраве ѥ. Зрињовићь напредъ летећій буде у перса ранѣнъ, но онъ не пазећій на то ни мало, єднако іошть другове своє къ безсмертной борби подпаљиваше и мужественно имъ предхођаше. Тко є іошть у животу, позове онъ послѣдныій путь витезове своє, тко є іошть у животу, некъ храбро и юначки мачемъ около себе сѣче и коси; некъ драгоцѣнный, животъ свой лагко за малу цѣну прождѣрљивомъ Богу рата не прода! Садъ га іошть єдна пушчана округлица исподъ слѣпогъ ока погоди и онъ — Славенскій, Сербско-Рватскій витезъ на землю падне; трећій на конацъ ударацъ учини край животу славногъ овогъ витеза у 48-ой години нѣговой онда, кадъ су верховный Кнезъ Карлъ съ 10,000 войника на 13 миля, а самъ Краль съ вышше отъ 100,000 войске на 25 миля далеко

леко отъ Сигета за 30 дана лежали спокойно очекиваюћи, на кою ће ѝ страну потребе и обстоятелства повући 14). У овомъ истомъ послѣдњемъ бою обезсмертесе нѣгови храбри пратіоцы Стефанъ Оршићъ съ многима другима, и текъ преко мертвы трупова Сербски витезова, Вука Папротовића, Іоанна Очаровића, Ніколе Кобака, Іоанна Новаковића и премногы други могли су Турцы у пусту твердыню Сигетску увућисе. Гдѣ є 30,000 Турака 15) за цѣло сирѣчъ обсаде Сигетске време пало; пытанѣ є: какову су признателность и сладко воспоминаніе Рвати и Сербльи кодъ свію у Унгаріи живећи народа заслужили, кои се іошъ ни су освѣстили, нити познаю, да є текъ Славенска или Сербско-Рватска мати приликомъ овомъ спасенія ради отечества своґъ крвавомъ Богу рата найвећу жертву принела. Главу Зриновићеву Безиръ великій къ Ежіну Салмскомъ пошлѣ, а тѣло му пристойно съ свакомъ почестію погребе 16).

Почемъ овако Турцы Сигетъ освое, и виде, да Соліманъ никако у нѣга не улази, почну о смерти нѣговой говоркати: гласъ овай и у Максиміліановъ станъ преко нѣкоґъ Дервиша Турскоґъ донешенъ буде, кои казываше, да Ісламъ оставити жели. У колико су наши за изгубленнымъ Сигетомъ тужити морали, у толико су се вышше смерти Соліма-

14) Р. 11. 40; Іш. 23. 296; Ф. 7. 56. 58. 15) Ф. 7. 59. — 16) Ф. 7. 59. —

мановой радовали; но послѣднѣ ово никако ни су вѣровати могли. Зато Максиміліанъ Ранна (Rainus) Сербљина (Serwier von Geburt), кои є Турски добро знао, као уводу къ Сигету пошлѣ, да се точніе о смерти Соліамановой извѣсти; но овай, будуѣи да отъ преѣашньи свои войнички другова познанъ буде, берже болѣ отудъ побѣгне, ништа друго не знаюѣи казати но то єдно, да Турцы због тога, што се торжественный улазакъ Султановъ у освоєнный градъ све єднако отъ єдногъ дана на другій отлаже, заключаваю и мысле, да онъ мертавъ быти мора 17).

Како годъ што су около овогъ времена сви у Угаріи живеѣи народи, тако су и Сербльи у Угаріи три владѣтеля имали; єдни су сирѣчь подъ законнымъ Кралѣмъ Угарскимъ а Нѣмецкимъ Царемъ стаяли; други су подъ ярмомъ Турскимъ стеняли; а трећи су опетъ Ердельскогъ (Рудельскогъ отъ руда) Кнеза за Господара своѣ признавати морали. Сва три пакъ ова у Угаріи Владѣтеля онако су измеѣу себе живила, како є кадъ и съ кое стране вѣтаръ дуиуо быо. Народъ Сербскій садъ єдномъ, а садъ другомъ по среѣи ньіовогъ оружія подложанъ є бывао. Отудъ се скоро у свима походима и ратовима измеѣу три ова владѣтеля воѣенныма догаѣало, да су єдни Сербльи противъ роѣенне, браће своє, други сирѣчъ Сербаля, съ мачемъ у руцы ньи

4 мо-

17) Ish. 23. 302; Ф. 7. 65. —

морали. Требало ли є само Султанима, да кою поячу твердыню освоє, то су бѣдни Сербьи подъ заставама (барякъ) Асіатическомуселманскогъ мѣсеца перса своя найпоразителніима топовскимъ бомбама и найчестѣимъ пушчанымъ округлицама, излагати морали, и съ ньима жалостный отекъ цѣломъ човечеству давали: налазіо ли се пакъ Кнезъ Ердельскій у каковомъ тѣснацу, то су му у обрани твердыня и градова нѣговы Сербьи поузданна рука помоћи бывали: и садъ іошть порушене и опуштене стѣне и развалине Горньоунгарски градова ясне на себи печате носе колико є пута роѣена крвца Сербска по ньима проливена была! ! ! —

Тако у Мункачкой высокой твердиньи 1567 године быо є отъ стране Кнежеве Управитель, Іоаннъ Лугошанинъ Сербскій Сотникъ, страшанъ на равномъ полю войникъ, кои є за то вышше роѣенъ быо, да ма какову заповѣдь прѣе испуни, нежели што бы другомъ заповѣдити умео; овай дакле витезъ, почемъ му вечь не буде могуће, да се противъ Максиміліанове войске дуже одержи, 4-гъ дана т. є. 22 Февруаріа подъ условіемъ свободногъ излазка твердыню Царевой войски преда, за кое отъ Господара своегъ вѣковѣчиомъ тамницомъ награѣенъ буде 18).

Збогъ велики угнѣтенія, коя є Францъ Тахіа као Землѣдержацъ 1572 г. у Рватской чинио

18) Ф. 7. 74. —

чиніо потужесе подданицы нѣгови Максиміліану, кои таки Веспримскоґ Епіскопа пошлѣ тамо, да дѣло извиди: но овай велико повѣреніе Монарха своґ Дієти Рватской у руке преда, коя Тахинымъ и нѣговы другова усиляванѣмъ мѣсто да правицу тежацыма учини, казни имъ нѣке опредѣли. Садъ кодъ овы съ почеткомъ Іануаріа 1593 године терпѣніе робско и чеканѣ у храбру, нуждомъ роѣенну отважность преѣе: они скоче на ноге; дигнусе на оружіе; по зову себи у помоѣь Крайнце и Горотнице, и преправесе къ важномъ своемъ предпріятію. Но верховный Кнезъ, Банъ и Ленковиѣь са Сербльима своима покоре ѝ: у Февруарію веѣь Край буне буде 19).

Те исте године кадъ Баторій Бекешія у твердыньи Фогарашкой обсѣдне, овай онда не могуѣій се борити узме найвеѣе драгоцѣности, и за оне опаскости, кое бы му се на путу догодити могле, избере друга себи Стефана Сербльина (Thrax): съ овымъ преко Алпіски, т. е. Карпатически гора преѣе, и незнаюѣемъ Баторію, къ Цару у златный Прагъ доѣе 20). — Друге године послѣ смерти Максиміліанове ступи Рудолфъ на престолъ Угарскоґ Кралѣевства. О нѣговомъ крунисаню измеѣу други велможа повѣстница намъ вели, да се и Маѣтей Бакиѣь налазіо 21).

4 * По-

19) Енг. 4. Ч. 219; кодъ Фесл. 7. 149, 151. 1575 године. — 20) Іш. 25. 326. 21) Ф. 7. 149. —

Почемъ 1576 године Балашъ съ преваромъ у Ерделю, и противъ условія удари на Турке, ови се онда разлюте и подъ Алібегомъ Балашеву твердыню освоє, кою обранительи отма оставе, и у твердыню Деву (Дѣву) пребѣгну; но Турцы и овдѣ на ньи изненада нападну, и̂ све и̂ не имаюћи ни на кога призрѣніє изсѣку: самъ Радоша Сербльинъ (solo Radossa Thrace) съ отвећь мало свои пѣшака измакне, и послѣ дугогъ коєкудъ блуђеня и тумараня съ дружствомъ у Єгру приспѣ 22). — Личкій Оточкій, Огулинскій, Слуинскій, Крижевачкій и Ћурђевачкій предѣли 1578 године границомъ постану 23).

Потурица є горіи отъ Турчина; тако и Солночкій (Сланичкій) Шавар-Бегъ, кои є отъ Мађара лако Турчиномъ постати могао! пође 1580 године са своима да чудеса то бож' на славу Мухамеданства почини; но на несрећу нѣгову предъ Надудваромъ (Наддворъ) на широкомъ полю стигне га Стефанъ Сербльинъ (Thrax, Rácz) и Андрей Барбель, Єгарски Сотницы съ Баторіємъ. Баторій уплашенъ са своима уклонисе; но Стефанъ Сербльинъ и Барбель съ Албертомъ Райбицомъ Слезки коняника вођомъ и съ 800 Коняника ударе на 2000 Турака, и послѣ дуге и жестоке битке къ бѣганю и̂ принуде. Битка є ова у време жетве преко Тисе догодиласе, у коіой є Богиня войне Єгарце наше съ 400 зароблѣнника на-

22) Іш. 25. 335. — 23) Ен. 4. 231.

наградила, међ коима се и самъ предводитель Алі-Вайда, Мустафінъ Совѣтникъ налазаше, кои за 11,000 дуката искуплѣнъ буде 24). Приликомъ овомъ іоштъ и 13 застава Турски нашима у руке падну.

Исте іоштъ године Павелъ Сербљинъ (Thrax) Управитель Новогъ Града на рѣки Нитри лежећегъ, да врати Турцыма Богъ зна каковый заямъ, изтерчи са своима къ Паркању, на лѣвой страни Дунава спроћу Острогона лежећемъ градићу, разбіе и изсѣче предъ нѣга изышавше Турке, сву стоку, кои се у предѣлу ономъ на паши налазаше, скупи, предъ собомъ ѿ потера, и срећно се кући поврати. Турцы су међу тимъ съ Острогонске тврдынѣ тако яко на ове своє непріятелѣ изъ топова пуцали, да є Мустафа исту грмлявину топовску чувшій, и за Острогонъ побоявшійсе. берже болѣ на найбержимъ коньима къ Острогону полетіо; но у путу о ствари извѣстившійсе, опетъ се у Будимъ повратіо 25).

Около єзера Блатногъ (Балатинъ) іоштъ отъ найстарія времена живили су Сербьи: и свободно се узети може, да су се они по истомъ предѣлу много преће, нежели што су Маћари у Панонію дошли, населили. Кое дакле као останцы старія тіи Сербаля, кое ..акъ као они, кои су съ Павломъ Бакићемъ и нѣговомъ браћомъ, а и другимъ ратновременнымъ

24) Іш. 25. 340; Ф. вели да є Шавар-Бегъ здраво ранѣнъ утекао 7. 194. — 25) Іш. 25. 339. —

нымъ приликама изъ Сербіє овамо прелазили, живили су садъ они по селима и селиштама (салашъ) између Лака и Егідієва Монастыра, крѣпко держећисе оны права и свобода, коє су іоштъ пређе 100. и выше година ньіовымъ праотцевима збогъ велики ньіовы и сяйны Кралѣвима и Отечеству учинѣнны заслуга праведно данне быле. — Съ концемъ Феѵруаріа 1587 године Францъ Надаждій съ Веспримскимъ и Папскимъ Управителѣмъ а и съ Баћановымъ людствомъ и четама пође противъ исты Сербаля, да и҃ збогъ тога, што десетакъ платити ни су хотѣли, поплѣни, и мѣста ньіова опустоши. Толико су дакле Державни закони, коє су Кралѣви Унгарски уважаваюћи крваве заслуге народа Сербскогъ потвердили, предъ Мађарскимъ Войводама важили?! Тако су се лако заслуге Сербске тако рећи ономадъ спасенія ради Унгаріє учинѣнне заборавити могле?! — Спремившисе реченни грабительи пођу преко смерзнутогъ єзера противъ невинны Сербаля, да и҃ поробе, поплѣне, и као найвеће своє непріятелѣ да и҃ попале и опустоше. Но на срећу Сербску єрѣтне и҃ на сред' єзера Паѵелъ Шльива Веспримскій Сотникъ; овай вѣштиномъ преко Петра Орсія, крыла єдногъ коняничкогъ вође, наведе и обрлати Надаждія, те они сви мѣсто Сербски села на градићь Копаню изненада по густой магли ударе, Турке побѣде, градићь освоє и самогъ Режефа Управителя жива у руке добыю. Истомъ далѣ приликомъ, кадь Мустабегъ Сінановъ сынъ

съ

съ нѣколико свои слугу у подземномъ нѣкомъ мѣсту намѣстившійсе, и предатисе другачіе не хотѣвшій, самогъ Надаждія предае ради своє къ себи позове; то или по наредби самогъ Надаждія или своєволно у мѣсто овогъ предъ Мустабега изыђе Іоаниъ Одобаша (Thrax Rácz) Грађанинъ, на когъ истый Мустабегъ, како га опази, мыслећій да є Надаждій, запету стрѣлу пусти, и крозъ сред' грла прострелѣниогъ съ коня на землю мертвогъ обори 26). Почемъ тако єданъ Сербљинъ Одобаша смертію своіомъ замѣни несрећу свію Сербски села, онда се Надаждій съ запалѣнымъ сѣномъ Мустабега на мѣсту угушившій, 600 Турака заробившій, много плѣна задобывшій, и градиѣ запаливши съ войскомъ у Папу поврати. Добытакъ се подѣли; а Режефъ съ нѣколико робова, коня, и воєнымъ ствар'ма у Бечъ Кнезу Ернесту посланъ буде.

Послѣ срећногъ боя Сѣчсолскогъ (Сикшовскій) на нѣколико дана 1588 године Вікентій Грегороцкій Турскій, и Петаръ Хусаръ Папскій Сотницы съ 2000 свои войника поћу, да срећу покушаю, къ бердма и шумама Вертежкима. У путу се съ њима састане Радиѣ, Војвода Сербљинъ (Radicius Wojvoda Thrax) съ 200 Веспримски Војника, и съ нѣколико обранителя Коморански. Кадъ већъ два дана по шумама коекуда блудећи нигдѣ на непріятелѣ не наиђу, онда имъ Радиѣ совѣтує, да на твердыню Гестешку ударе, коє онъ ста-

26) Іш. 26. 346; Ф. 7. 299. 230. 231. —

нѣ, будући да є отпреће около нѣ воєвао, добро познає. Грегороцкій послуша Радића, кои управленіе, како ће се иста твердыня отимати, на себе прими. Радићь дакле такове уредбе учини, да пѣшацы ноћу и мучки къ освоєнію твердынѣ сви тако нагрну, да већъ, докле се Турцы освѣсте, изъ кревета поустаю, оружія у руке узму, и топове опале, дотле наши перва врата оградска сѣкирама и подметачима отворе, и у градъ уђу. Турцы то изненада видѣвши, и уплашившисе, у горню твердыню избѣгну; но Радићь падети за ньима, почне и твердыньска врата обіяти, а међу тимъ обсађенике къ предан твердынѣ нудкати, кои найпослѣ принуђенни буду, да ѿ подъ уговоромъ свободногъ излазка нашима предаду, но топови и ньіова оправа на мѣсту да остану 27). Твердыня иста, кадъ се Турцы изъ нѣ са свимъ почисте, преда се Радићу да є чува; єръ є онъ и найвеће заслуге у освоєнію нѣномъ положіо. Вѣштина, храбрость и юначка продерзльивость Радићева особито се у освояваню исте твердынѣ показала, єръ є овай Сербльинъ нію у Новемврію отъ Турака безъ топова отети у стаю бію онда, кадъ су Турски топови живу ватру на нѣга и нѣгове другове просипати непрестаяли 28) Но освоєніе ово Гестешке твердынѣ ни є дуго траяло: текъ што ю сирѣчь Ферхатъ отъ Двора искати почне, а овай съ почетка іошть

1589

27) Іш. 26. 358. — 28) Ф. 7. 240. —

1589 год. заповѣди, да се она Турцыма поврати 29).

Преко цѣле 1591 године витлаосе Паша Босанскій са Рватима и Сербльима по Рватской, свагда наводећи: да му Сербльи-Ускоцы мира не даю, єднако на нѣгову войску нападаюћи и узнемираваюћи к҃. Ратъ се тай и 1592 године продужаваше. Свуда су и свагда Сербльи, кадъ се само противъ наилюћи мачева и найпоразителніи топова ићи морало, єдно између перви мѣста почести добыяли: садъ су подъ управленіємъ каковогъ Графа Крайнскогъ као Ускоцы (Uskokcii-Uskoki, Uskoken-Uiberlaüfer, Uiberspringer, *кои су изъ Сербіє и Босне у Царску Державу ускочили*); садъ подъ каковымъ Далматинскимъ племиѣем као Іллѵри и Биссени Illyri Bysseni-*Бошняцы*) противъ Турака воєвали: овдѣ су подъ Баномъ, Рватскимъ као Лички, Корбавски, Клисски и Сѣнски Граничари, као Модрушки и Вінодолски обытательи за спасеніє отечества борилисе; ондѣ опетъ, кодъ Каньиже сирѣчъ велике и Копривнице, као Предавцы (Predancii Predavczer *отъ предаваня своѓъ къ Кралю Унгарскомъ*, *или отъ* praeda *плячкаши*, *плѣнительи*); около Весприма, Папе, Тате Ђура, Коморана и Столногъ Бѣограда подъ именемъ Ѳрака (Thraces, Thrakier) перви су се они при отиманю градова и твердыня на зидове пели, и као обсађенницы на не-

29) Іш. 26. 358; Ф. 7. 240.

непріятеля излетали. У исто су се іошть време по Ерделю, около Темишвара, Липова, Ширіе, Арада, Ћуле, Іенове Надудвара, Чанада, Бечкерека Солнока и Єгре као Темишварски, Лугошки и Сѣверински Рацы (Rasciani Rasciér) съ безчовечнымъ Богомъ рата борили, и кровождыма Асіатіческимъ чопорима на сусрѣтъ су излазили! Та подъ каковымъ іошть именима ил' невѣшта, ил' туђимь перомь и сердцемъ написанна повѣстница дѣла многозаслуженны праотаца наши предъ очи намъ не ставля?!! Около Токая, Мункача и по други мѣсты, наши су предцы као Айдуцы (Hajdones Rasciani); около Печуя, Сигета, Бабоче као Хараміе (Haramiae); на другомъ опетъ мѣсту као Пандури (Bandurii, Pandurii, Pandurones), на трећемъ као Рватски Власи (Valachi Croatici) кадкадъ као Грцы и Сугрчице, а у гдѣ коимъ случаевима као Шизматіцы и Єретіцы непрестанце драгоцѣну крвь свою за спасеніе Отечества своґъ проливали!! — Такове штипаюће Зраке повѣстница Унгарска на велико полѣ баца, по комъ су сва дѣла праотаца наши разастрта?!! Честь, слава и дика буди вѣку нашемъ, да се сви мы вечъ подъ найрођеннімъ, за све насъ найсветлімъ, и найбожественнімъ именемъ Сербскимъ, познаемо, као Сербльи данасъ любимосе и герльимо, и да сва дѣла безсмертны праотаца наши, подъ коимъ му драго именомъ она учинѣна была, народу Сербскомъ праведно приписатисе мораю!! —

Съ

Съ почеткомъ Іуніа 1593 г. Паша Босанскій Хасфанъ дође подъ Сисакъ съ чопорима свои войника, међь коима се и бѣдны Сербаля Босански и Херцеговачки много налазило, кое є жестокій бичъ Муселманскій сь Асіатскима людождерима измѣшао 30). Ердедій средомъ истогъ мѣсеца побіе Хассана до ноге 31); Рвати, Славонски и Рватски Сербльи съ Мађарима пристойну су славу побѣде подѣлили 32). Съ Хассаномъ Пашомъ у истомъ бою падну 12,000 Турака и Мехмедъ Санжакъ Херцеговачкій, Султановъ сестрынъ, због чега Султанъ по наговору Сінан-Паше рать противъ Рудолфа заключи. —

Текъ што се 1594 год. подобро опролѣли, а Князь Маѳтей Рудолфовъ братъ 4 Маіа обсѣдне Острогонъ съ 50,000 войника. и съ 20 картача, подъ Палфіомъ данъ-ноћь жестоко пуцаюћи на нѣга. Около половине истогъ мѣсеца договорисе Палфій преко толмача са Сербльима, кои су у Острогону живили, да они стражаре Турске надъ градскимъ вратима поубіяю, и градъ да предаду 33). Сербльи то и учине; рѣчь свою обдерже, и Палфій (Павловъ сынъ-Павловићь) съ войскомъ освои градъ. Но будући да су Турцы съ Св. Ѳоме брда непрестанно на наше пуцати могли; зато Князь заповѣди, да се съ другогъ противолежећегъ брда изъ четыри топа

у

30) Іш. 27. 369 — 31) Ен. 4. 249; Ф. 7. 252 — 32) Ф. 7. 252. — 33) Іш. 28. 385; Ф. 7. 283. —

у забоиште (propugnaculum) Св. Ѳоме біе. Кадъ се послѣ толикогъ ударања и послѣ нѣкогъ времена зидъ съ восточне стране провали, онда се Веспримски Сотницы, Радиѣ Сербљинъ (Thrax, Rascier), первый између цѣле войске съ заставомъ у руцы, а за њимъ и Павелъ Шлыва на горнѣ зидове попну: то за њима и други учине; и тако наши и то брдо освое. Вышше се пута и на саму горню твердыню жестоко ударало; но ова се никако іошгъ узети не могаше; зато Кнезъ послѣ 57 дана обсаде градске и твердыньске престане отъ пуцања, и съ цѣломъ войскомъ остави Острогонъ.

У Ћулиномъ Бѣограду у Ерделю 1594 год. буде Діета, у коіой се редови Державни 2 Февруаріа противъ надежде Баторіеве изразе, да ће се радіе Сінана Паше нежели Рудолфа держати. Сігісмундъ ништа манѣ заключи у Совѣту своме, да съ Рудолфомъ у пріятельству заостане, и да се противъ Турака оружа: зато и пошлѣ люде своє у Влашку и Молдаву къ Войводама, противъ Турчина позываюћи ѝ. Ови буду готови. Садъ се и къ Сербљима, кои су у Банату живили, окрене 34). Георгій Палатиѣь, Банъ Лугошкій, Высокоуманъ єданъ и силанъ мужъ, учини по жељи и препоруки Сігісмундовой то, да се Сербљи, Власи и Бугари у предѣлу Темишварскомъ побуне. Ови се берзо на нѣколико тысуѣа ску-

34) Enr. 4. 254; Ф. 7. 312. —

скупе, сложно и жестоко на Бечкерекъ ударе, изтераю Санжака Турскогъ на полѣ изъ градиħа, и сами се у нѣму смѣсте. Они мало доцніе іоштъ и друга маня мѣста освое. Четыри пута излазіо є съ войскомъ Паша Темишварскій противъ ньи, и сва четыри пута съ великомъ своіомъ штетомъ узбіенъ є быо: четыри сирѣчь ова нѣгова противъ Сербаля, Влаха и Бугара похода 25,000 войника стала су га: зато борцы наши освете Пашине боеħисе посланника єдногъ къ Баторію пошлю съ извѣстіємъ своимъ, шта су до оногъ дана починили, называюħи га Кралѣмъ Ердельскимъ и Сербскимъ, и молеħи га да имъ што скоріе помоħи пошлѣ, да могу и далѣ у предпріятію своимъ напредовати. Баторій имъ преко истогъ посланника обѣħа помоħь; пошлѣ имъ єдну заставу съ извѣстіємъ, да ħе имъ што скоріе Моѵсей Сѵкулъ избраный вождъ съ войскомъ на помоħь приспѣти, и да ħе послѣ Сѵкула и самъ, да Темишваръ обсѣдне, изъ Ерделя съ другомъ войскомъ кренутисе 35).

Турцы меħу тимь исте те године освоивши 26 Септемвріа Ħуръ, съ почеткомъ Октовріа обсѣдну и Коморанъ. Петнайстогъ дана истогъ мѣсеца почну га подкопавати; но Вукъ Старчиħь, Подсотникъ (Подкапетанъ) Еразма Брауна Управителя и Старѣшине Коморанскогъ излети изъ твердынѣ са своима

ноħу

35) Ен. 4. 225; Ф. 313, 314. —

ноћу на послѣ међь Турке; єдне подкопаваюће. посленнике изсѣче, друге растера; све имъ справе и послове исквари, и учинившій витежско то дѣло, опетъ се къ своима у твердыню поврати. Помоћь Турцыма отъ Сінана доцніє, нежел' што бы требало, приспѣ. Старчићь є юначкомъ овомъ своіомъ продерзльивостію у исто време Коморанъ отъ Турака спасао, и Турцы, премда є Браунъ прегледаюћій твердыньске зидове отъ кругле непріятельске погинуо, преко увода свои чувши, да су Кнезъ Маѳтей и Палфіи съ Войскомъ близу Коморана, оставе обсаду и повукусе натрагъ 36).

Зависимость чертежа (планъ) Баторієвогъ отъ Редова Ердельски учини то, да онъ дано своє обѣћанѣ Сербльима не испуни. Истина да Сѵкулъ съ войскомъ своіомъ послѣ краткогъ времена до границе Ердельске дође, но кадъ овдѣ чує, да є Ћуръ Турцыма у руке пао, и да Коморанъ у опасности стои, съ войскомъ своіомъ натрагь се врати, а Бечкеречане гроздной ньіовой судби безчовечно преда! Паша Темишварскій єдва дочекавшій згоду и прилику ову, съ 30,000 войника пође къ Бечкереку: но множина Турска не уплаши неше. Съ 4300 бораца изыђу они предъ Турке. Ови у первой ватри узбієнни буду, начну доникле бѣгати; пакъ онда опетъ изъ картача на своє гонителѣ опале. Мађари садъ, кои су овдѣ про-

36) Ф. 7. 304.

противъ Турака заєдно са Сербльима, Бугарима и Власима воєвали, безъ икаковогъ са Сербльима, договора, по своіой само глави радећи, пођу на страну, да Турцыма за леђа дођу, а Сербльи єдно видећи то; друго пакъ множество непріятеля имаюћи предъ очима, помысле, да Мађари бѣгаю: зато послѣ нѣкогъ времена ово збогъ картача непріятельски, ово збогъ мышлѣнногъ изневѣренія Мађарскогъ (а ово и збогъ наступаюће бѣде забринувшисе, у нѣколико се побркаю: Турцы то примѣтивши іоштъ жестће на ньи навале, и послѣ грозногъ крвопроливаня такову надъ нашима одерже побѣду, да и̂ є єдва 300 войника животъ свой спасти могло 37). — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Послѣ крвавогъ и несрећногъ боя Бечкеречкогъ отму іоштъ други Сербльи Фачадъ отъ Турака; но Дієта Тордска опетъ га Турцыма поврати 38). — Острогонъ є Цару быо єднако тернъ у оку: зато онъ Мансфелду вожду заповѣди, да га пошто по то отъ Турака отме. Како годъ штоє различны народа у той войсцы Царевой, тако є исто и Сербаля и Рвата много было, кои су сви заєдно послѣ многогъ труда и усиляваня 2-огъ Септемвріа 1595 године 39) исту твердыню освоили, надъ коіомъ Палфій Управитель поставлѣнъ буде.

Отъ

37) Ф. 7. 314, 5. — 38) Ен. 4. 255. — 39) Іш. 29. 404. 8. —

Отъ паденія Сербіє и Босне подъ Турску власть, многа ята Сербаля закона Греческогъ изъ обе ове землѣ даномъ срећномъ приликомъ прелазила су у Рватску, и у ньой су се населявала. Подъ Петромъ Круспћемъ число се Сербско у Рватской іоштъ болѣ у множи; они буду отъ оны народа, међъ кое су дошли, Ускоцы или Предавцы названни. Іоштъ 1537 године ньіово главно сѣдиште быо є предѣлъ около Клисе лежећій. Доцніє се повуку они къ Сѣверу, и отудъ велике пакости Турцыма непрестаяху чинити. Фердінандъ имъ допусти, да се по Сѣнянскимъ развалинама и околномъ предѣлу 1740 год. населе. Одавдѣ су они и сувомъ и водомъ Турке гонили и узнемиривали; а найпослѣ и Венеціанске лађе робити начну 40). — Бертузій Витезъ Родінскогъ Ордена отважисе, да свою и многи Далматинаца желю испуни, да Клису сирѣчъ, кою су Турцы іоштъ отъ Матѳеа Бакича освоили, на ново отъ ньи отме. По старомъ нѣкомъ обычаю морао є сваке године о Цвѣтима Санжакъ Клискій съ нѣкомъ частію обранителя у Албанію на великій торгъ Алесінскій, кудъ су кромѣ други народа и многи Сербльи поморски (Ускоцы, Морласи-Морски Власи) долазили, као збогъ нѣке поліціє отлазити: збогъ тога є и 1594 год. Ібрахімъ Санжакъ предъ исто време Клису съ приличномъ частію обранителя оставити морао: Берту-

40) Ф. 7. 370. 1. —

тузій єдва дочекавшій ову прилику съ 500 Сербаля и съ нѣколико Далматинаца удари на Клису, и 7-огъ Априліа освои ю̃; људство Турско отъ части изсѣче; твердыню саму, у коіой су скоро сами Турцы живили, поплѣни, бѣгунаца нѣколико стотина зароби, и све и̃ у Сѣпю оныма, кои су вышше за ньи дали, попродае 41). Но ни су се дуго Сербльи съ добыткомъ овымъ новымъ утѣшавати могли; єръ 1-огъ векъ Іуніа исте године Парти-Паша Босанскій съ 10,000 Турака и Сербаля 42). обколи Клису съ три стране, а Ібрахіму Санжаку предстражіе преда. Георгій Ленковиħ, идуħій съ 4,000 Граничара Клиси у помоħь, предъ самымъ градомъ наиђе на Турке. Овдѣ се битка учини, и Парти-Пашини Войницы бѣгати нагну, оставивши станъ, топове и побѣду нашима у рукама. Ленковиħ съ Коняницыма почне и̃ гонити, надаюħисе да ħе и пѣшацы за ньима поħи; но кадъ се осврне и види, да отъ пѣшака нитко за ньима не иде, врати се натрагъ, и нађе и̃ све, да се съ дѣлитбомъ добытка на мирую. Турцы се међу тимъ скупе, и повративши се на наше изненада ударе; съ викомъ и силомъ растераю и̃, побію; отму имъ побѣду, плѣнъ, и честь, многима животъ, а іошть вышше ньима свободу. Ленковиħ съ Подсотникомъ своимъ Живкомъ Клековиħемъ и съ останкомъ

5 свои

41) Іш. 30. 421; Ен. 4. 237, кадъ обоице 1596 г: Ф. 7. 371. 1594. г. — 42) Ф. 7. 372. —

свои войника єдва у найвећой берзости у твердыню утерчи и животъ свой спасе 43). Послѣ два дана подкрѣпи овай обрану Клисску съ 300 войника, и ноћу съ 600 свои къ Сѣню поће: но у путу Турцы га нападну, гдѣ многи између нѣговы войника изгину, а други у робство падну; онъ самъ ранѣнъ вѣрнымъ и путъ добро знаюћимъ Михаиломъ Радићемъ отъ непріятеля избависе, и само съ три пратіоца у Сѣнь приспѣ. Управитель за тимъ Клискій Моріцъ Алфіери, не очекиваюћи на обѣћанѣ Ленковићево, да ће му спрѣчь што скоріе помоћь послати, по наговору отъ Турака заробљѣногъ и отъ исты посланногъ Парадайзера 6 Іуніа исту твердыню Турцыма подъ тымъ условіемъ преда, да се обранитељи и заробљѣницы, кудгодъ хоће и желе, отпусте 44).

Єдва мѣсецъ дана проће, а Сігісмундъ Херберштайнъ, да изгубљѣнну Клису накнады, намѣри, да Костайницу отъ Турака узме. Стефанъ Бериславићь, Віце-Банъ, Петаръ Дражковићь и Іоаннъ Кеглевићь съ три тысуће Коняника и пѣшака доћу му у помоћь; Ленковићь подъ Ристомъ Обрушићемъ Сѣняне свое и Горньо Карловачке Граничаре пошлѣ 45) му; окромъ Штаєраца 1,000 Коняника, кое є Фрідріхъ Шарфенбергъ водіо, приспѣ му іошть изъ Крайнске и Горотанске множина Коняника и пѣшака, кои се Доселянима (Deselanae) называху. Нађу се іошть кодъ нѣга

43) Ф. 7. 372, 3 — 44) Ф. 7. 373. — 45) Ф. 7. 374. —

нѣга и отъ други Сербаля Посланницы съ писмама отъ Проте Радослава, Раяка Войводе, Воина и Живка Кнезова, Манойла Юзбаше, Богдана Харамбаше, Новака и Дракуле Одабаше (A Radoslauo Archipresbytero ac Rajaco Vajvoda, Voino et Sincone Cnesiis, Emanuele Iusbassa, Bogdano Harambassa, Novacaga, Drakula Odabassa) и отъ свію други 46), кои су отъ Купе рѣке до Адріатическогъ мора населѣни были. Ови су у име обще искали, и зато се обѣћавали, да, ако имъ се опустошене и праздне твердынѣ и градови са свима Земляма између. Купе и Уне рѣке лежећима обытанія ради предаду, да ће они на оружіє противъ Турака устати. Кадъ се дакле Херберштайнъ съ оволикомъ войскомъ къ Костайницы приближи, а за тимъ 8 Іуліа бити ю҃ начне 47; онда съ єдне стране Апардісъ съ Турцыма пѣшацыма и Сербльима изъ Дубице и планине Козара (cum Thracibus e Dubicia ac monte Cozario) чопоромъ и на силу овамо дотеранныма изъ града предъ наше изыђе 48), а съ друге опетъ познанный већь Парти-Паша съ Коняницыма своима и съ 200 яничара изъ Банялуке Костайничкимъ Турцыма у помоћь изышавшій, Іоанномъ Войковићемъ и Ристомъ Мрнявићемъ, кои са своима преко Унне пређу, свойски, и као што є требало, дочеканъ буде 49). И на єдной и на другой

 стра-

46) Іш. 30. 421. 1596 год. — 47) Ф. 7. 374. — 48) Іш. 30. 421. — 49) Ф. 7. 375. —

страни жестока се битка развіе: но у первомъ іошть укобишту Парти-Паша са своима бѣгати стане 50). Апардісъ тако исто узбіенъ буде, и у твердыню повучесе, а наши градъ (civitas Stadt) попале 51). Текъ што се мостъ направи, да се топови преко рѣке пренесу, а оно пукне по войски, као што се доцніе видило, лажльивый гласъ, да є Єунухъ Ахметъ Апфісъ кодъ Свыняра мѣста Саву прешао, и да съ войскомъ своіомъ Турцыма у помоћь иде. Ово принуди Херберштайна, да обсаду Костайничку дигне 52), и съ 9000 войске къ Петриньи да терчи. Но због велике воде, почемъ му могуће не буде да съ войскомъ преко Купе пређе, пође онь къ Сиску, да тамо преко исте рѣке войску преведе. Но Турцы мыслећи, да наши бѣгаю, изыћу предъ ньи, и люто се съ нашима побію. Непоколебимо и наитвердоглавіе издержаванѣ Рвата и Славонски Сербаля съ 3000 войника непріятельске штете борбу пресуди. Дражковићь што скоріе лагке мостове направи, и гонећій непріятелѣ, войску свою преко рѣке преведе: но Ахметъ и Одавердъ новый Паша Босанскій, не освертаюћисе на жалостно войске своє станѣ, первi Загребу, и непріятельима све своє, што су годъ имали, оставе 53).

У трећой десетини Септемврія мѣсеца 1596 Мохамедъ съ 200,000 войске обсѣдне Єгру,

---

50) Ф. 7. 375. — 51) Іш. 30. 421. — 52) 30. 421. — 53) Ф. 7. 375. —

гру, кою е Нярій съ 3,000 Моравацa и 800 кое Нѣмаца, кое Дольноземаца (Niederlaender) браніо. Почемъ већъ градъ (Stadt) изгори, Нярій се са своима у твердыню премѣсти. У тѣснацу налазећій се пошлѣ онъ Ніколу Сербльина (Nicolaus Rascianus) 54), да отъ Максіміліана у име свію обсаћеника 1,000 пѣшака пушкара у помоћь запште. Максіміліанъ у исто време 12 Окт. изъ Паланке съ войскомъ дошавшій, у Філеку се налазаше, кои како Ніколу саслуша, отма заповѣди, да се изъ свію полкова 1,000 войника избере. Нікола да іошть болѣ путъ къ Єгри свѣжба, коимъ бы нове ове помоћнике крозъ Турке у твердыню провести могао, докъ су се избрани тіи войницы на путъ спремили, іошть єданпутъ къ Єгри отлети (Agriam provolans); опетъ се наскоро отудъ найберже корачаюћи врати, и 1000 реченны помоћника са собомъ поведе. Но понесрећи, кадъ 25 Окт. само двѣ милѣ далеко отъ Єгре буде, чуе жалостанъ гласъ, да се преће єдногъ дана твердыня Єгарска Турцыма у руке предала. Тужни и жалостни повратесе задоцнившисе Єгарски помоћницы опетъ у станъ Царскій 55). Турцы, почемъ Єгру добыю, лако имъ буде Сернинъ каменъ (Sarvasconem) и Широкъ твердынѣ освоити; єръ бранителы ныови Маћари уплашени оставе исте твердынѣ, и безъ икакове

54) Іш. 30. 427. — 55) Іш. 30. 427; Ф. 7. 381, 2. 3. 4. —

кове избаченне пушке Турцыма и̂ предаду. А и сама Єгра збогъ неслоге Нѣмецке и Мађарске пала є 56).

Године 1597 опетъ многи Сербльи изъ Сербіє и Босне закона ради свогъ и свободе преселесе у Рватску. Овыма Херберштайнъ запуштенный између Саве и Драве предѣлъ, да га населе, подъ тымъ условіємъ преда, да никаковогъ данка не плаћаю, и другогъ бремена да немаю, окромъ тогъ єдногъ, да границу Штаєрску отъ Турака бране. Ово условіє или погодбу Сербску съ Херберштайномъ 26 Феѵр. исте године Фердінандъ Архікнезъ призна, и подкрѣпи съ особитымъ прівілегіяма, коє се доцніє именомъ Рудолфа Імператора преко Совѣта Унгарскогъ у Канцелларіи Державной потверде 57).

У освоєнію Тате или Дотиса, коє су наши о пролѣћу исте године срећно предузели и окончали, Иліа Сербльинъ (Thrax) Турски знаюћій велике є у слуге Держави учиніо 58). Около тогь времена, почемъ наши Папу обсѣдну, у другомъ на градъ нападенію Радићь, познанный већъ Сотникъ Веспримскій, первый є быо између цѣле войске, кои се на стѣне градске попео, и цѣлой войски путъ и примѣръ показао, како є валяло градъ узети и Турскогъ Управителя къ предаи своіой и твердыньской принудити 59). Оны исты дана, кадъ

56) Іш: 30. 427. — 57) Caroli du Fresne Illyricum vetus et novum pag. 190. — 58) Іш. 30. 434; Ф. 7. 395. — 59) Іш. 30. 435. —

кадъ Максиміліанъ изъ Папе къ Старграду (Altenburg Ovarinum) дође, Херберштайнъ, Слатину запалившій, съ войскомъ своіомъ у найближа мѣста и селишта Сербска (Thracum) дође, и одатле све Србље, кои су давно желили были, да се Турскогъ ярма освободе, съ цѣломъ домовиномъ, иманѣмъ и стокомъ у найближій, гдѣ Турцы ни су заповѣдали, предѣлъ пресели 60). — За 1598 годину повѣстница ништа намъ о дѣлима Сербскима не споманѣ, изузымаюћи єдногъ Стефана Србльина (Thrax), преко кога су Царски посланицы къ Сигісмунду посланни были 61).

Текъ што наступи 1599 година, а Мехмедъ Царъ Турскій съ силномъ своіомъ войскомъ пошлѣ Ібраxима, сестре своє мужа противъ Цесара, да га, ако се найпре лѣпо не намире, съ оружіемъ къ искању своме приклони. Ібрахімъ буде вечъ около Смедерева; зато Шварценбергъ съ Палфіомъ Надаждіомъ договорисе, да се што скоріе къ обрани Отечества преправе. Найпре дакле Палфій (Павловъ сынъ-Павловићъ *) оне Србље, кои су безъ

60) Ish. 30. 437. — Ish. 30. 437.

*) Палфій Деметерфій, Банфій, Папафій, Маерфій и друга подобна презимена ни су Маџарска, но само срећно подражаніе Славенскогъ умалителногъ окончења иѣ т. є. Павловићъ Димитровићъ, Бановићъ, Поповићъ, т. є. Павловъ, Бановъ, Поповъ сынъ или млаџій: тако Котлићъ, Ключићъ, петлићъ и т. д.

безъ плате служили, но отъ непріятельскогъ само плѣна живили, подъ вождовима Авраамомъ и Петромъ избере, и у дольню Унгарію къ Дунаву зато пошлѣ, ако бы се откудъ догодило, да Турцы рану изъ Бѣограда у Будимъ Дунавомъ понесу, лаѣе ньіове похватаю, а рану и друге ствари или попале или потопе. Петръ и Авраамъ, кадъ съ другима овы свободняка Сербски вождовима деснымъ брегомъ Дунава путуюћи у Толну доћу, онда и друге Сербле кои су у Каньижи, Бабочи, и по другимъ граничнымъ у Славоніи мѣстима живили, о своимъ долазку извѣсте, и позову ѝ, да на єданъ Дунавскій островъ корысти ради своє будуће къ ньима у помоћь доћи не пропусте. И заиста послѣ краткогъ времена Проданъ Сербльимъ (Thrax) съ Каньижанима и Байцыма доће Петру и Аврааму у помоћь; а и съ други многи страна желя грабежа чопорима на пстый островъ привлачила є Сербле, тако, да є за кратко време число ньіово на 1258 людій нарастло. Међу тимъ Ібрахімъ, кои є вечъ у Бѣоградъ приспѣо быо, заповѣди, да се свакояко рана и многе войничке ствари изъ Бѣограда и Смедерева Дунавомъ у Будимъ носе, и да ово све оне шайке, кое су кодъ Бѣограда лежале, съ єдномъ тре спратномъ лаћомъ (тривеслица triremis) и съ 5,000 пѣшака Турака прате. Сербльи преко увода свои дочую то, и на єдномъ Дунавскомъ не далеко отъ Колоче лежећемъ острову намѣсте се тако, да бы, коіомъ му драго стра-

номъ

номъ Турцы пошли, отудъ на ньи ударити могли. Будући пакъ да Турцы деснымъ Дунавскимъ Брегомъ иђаху: зато тако многе лађе и тако много людство издалека нашима у очи падне. Вождови за добро нађу, да на двѣ стране пѣшаке подѣле, тако да се и съ єдне и съ друге стране и съ сува сирѣчь и съ воде на непріятеля ударити могло. Кадъ вечь Турцы на близу буду, Проданъ, комъ є у дѣлъ пало, да са сува на Турке удари, первый на пѣшаке Турке, а Авраамъ и Петаръ велику са своє стране вику подигнувши на лађе жестоко ударе. Съ Крайньимъ огорченіемъ и на єдной и на другой страни борилосе: но почемъ пѣшацы Сербльи густомъ округлица свои тучомъ іоштъ ватренніе лађе Турске обаспу, и съ два маня топа кадъ све честѣе съ брега пуцаюћи лађарима Турскима велику штету нанесу, а и лађе вечъ здраво изгрување почемъ се провальивати стану, Проданъ пакъ са своє стране почемъ вышше отъ 1,000 Турака на другій свѣтъ оправи; онда се други Турцы на све стране разбѣгну, и побѣдительима своима, отъ кои ни стотина пуна изгинула ни є, све свое оставе. — У овомъ отвечъ срећномъ за наше бою заробе Сербльи 58 велики лађа, на коима премногу рану, пиринаџъ, ечамъ, брашно, двопеченъ (biscoctum) пишкотъ) и суво овчіе месо нађу. Треспратница и 34 шайке тако исто Сербльима у руке падну; и окромъ другогъ іоштъ 11 топова, кои су сувомъ вученни были, увѣнчаю трудове

дове добровладавшисе Сербаля 62). Но савъ добытакъ овай, коѓ измеђъ толики непріятельски градова и твердыня пронети ни є могуће было, отъ части као лаће попалесе, отъ части пакъ као топови и њіова оправа у Дунаву подавлѣнни буду. Пушчанный прахъ, коѓ су двѣ лаће пуне быле, подпалѣнъ буде тако, да се у єдномъ магновенію съ найвећомъ пуцнявомъ у дымъ и воздухъ претвори. Оныма селянима, кои су чопорима изъ оближньи мѣста къ крававомъ боништу долазили, даванно є было, да они по вольи своіой, кои што хоће, и колико годъ понети може, отъ зароблѣнне Турске ране куѣи понесу: но селяни Турско злопамтенѣ и свирѣпо осветолюбіе добро познаваюћи, да не бы збогъ тогъ бѣду какову отъ Турака на себе навукли, задержесе отъ тіи великодушны поклона 63), и као што су подолазили, тако се и разыђу съ празднымъ рукама, задоволяваюћисе съ онымъ, што имъ є роѓенный трудъ њіоэъ и сладкій зной прибавити могао. Почемъ дакле побѣдительи све оно, што є понайболѣ, и што се понети могло, покупе и поспремаю; куѣи се поврате. Нити су ѣ Турцы околни, толикомъ своіомъ изненада штетомъ престрашенни, на путу гдѣ нибудъ узнемиривали, нитие Ібрахімъ, чувшій жалостанъ овай о несреѣи Турской гласъ, отъ бриге и туге за дуго време кою ноћцу сладко и безъ терзаня проспавати

62) Іш. 31. 454. 5; Ф. 7. 442. — 63) Іш. 31. 454. —

вати могао 64). Побѣда ова славна догодиласе Октовріа мѣсеца; и вечъ съ концемъ исте године измеђъ єдногъ и другъ мѣсеца; и вечъ съ концемъ исте године измеђъ єдногъ и другогъ Цара на Свето-Андрейскомъ острову за нѣко време миръ торжественно заключисе 65).

Кадъ се 1600 год. Французи у Папи побуне, намѣре исту твердыню Турцыма предати; но Міхаилъ Маротій Управитель, и Сотникъ Вукъ Славковићь буду противни ньіовомъ намѣренію. Французи дакле, да бы противнике своіъ намѣренія съ пута уклонили, зовну ѝ совѣта ради обоицу на єдно мѣсто, и у тамницу ѝ бацивши твердыню съ градомъ Турцыма предаду 66). Исте те године Сербльи Каньижки Бабочки и Копривнички (Haidones et Haramiae) по заповѣсти Іллірічкогъ Префекта Херберштайна подъ предводителствомъ Ніколе Церногъ и Продана кодъ градића Харшаня исподъ Сигета и Печуя лежећегъ крадомъ и ноћу велико число волова захвате, и страпутицама найпре у Бабочу, а одавдѣ у Каньижу и Копривницу отераю. Насуфъ Сигетскій Префектъ, писменно заиште, да се волови ови поврате; но ни мало се не помогне. Зато преко мѣре лютитъ узме са собомъ све „Спахіе“ Турке, и нѣколико други людій; съ ньима къ Ібрахіму у Бѣоградъ, кои се къ освоєнію Острогона преправляше, оти-

64) Іш. 31. 454. — 65) Ф. 7. 444. — 66) Іш. 31. 461; Ф. 7. 448. —

отиде, и тужбу му свою овыма рѣчима представи: „Даме ни су особите бѣде и неправде приморале, кое отъ свирѣпы и бѣсны Сербаля (Haidones) не само я, но сви мы, кои около Сигета између Драве и Дунава живимо, непрестанце и безъ отмора терпимо, не бы самъ се усудити смѣо, да теби кои се съ другима стварима забављашъ, и по налогу наймогућнiегъ Цара нашегъ къ освоенiю Острогона спремашсе, да теби велимъ, у невреме съ тужбама моима досађуемъ. Садъ общимъ бѣдама принуђенъ съ овыма моима друговима къ теби долазимъ, да отъ тебе противъ найзлочестивiегъ рода людiй помоћи запросимъ, кое зликовце, ако ты оружiемъ и вреднострю твоiомъ не умиришъ, онда смо сви пропали, и за кратко време онай найкрасни предѣлъ, съ коимъ є непобѣдимый Соліманъ Царство своє умножio, у найвећу пустару преокренутиће се. Єръ ови, Сербльи сирѣчь не само на Турке, кои због свои потреба овамо онамо путую, по шумама и планинама, по свима путовима изза засѣда съ нападенiемъ хватаю, робе, и убiяю; него, што є iошть сыровiе, и сиромашке тежаке, кои и нама и ньима данакъ плаћаю, не имаюћи никакове правде и поштеня, муче, свега лишаваю, а найпослѣ и убiяю. А тiи, кои такова зла чине по найвышше у Каньижи съ кућама су и Земуницама; отудъ на насъ удараю, и съ отетымъ отъ насъ грабежомъ опетъ се тамо враћаю; нема дана, нема ноћи, єдногъ

ногъ мѣсеца или године, да могу мирни бы-
ти, и отъ грабежа се задержати.

Шта вышше трудіо самъ се свакояко и
старао, да ако ѝ и не узмогу сасвимъ иско-
ренити, у колико є могуће поне да ѝ учове-
чамъ; кадъ самъ когъ дочепати могао, до-
стойно самъ га съ смертію казніо: често самъ
съ њима у бой ступао, као што самъ се и
отпреће съ оныма, кои у Лавограду (Леградъ)
на састанку Мура и Драве пећине своє имаю,
жестоко потукао; њи избіо, а и самъ отъ
њи поштенно избієнъ быо: и опетъ тако є
немиранъ, тако є несташанъ тако живъ овай
родъ разбойника, да ако се єданъ или другій
чопоръ, єдна чета њіова приликомъ каково-
мъ и угуши или сбрише, већъ на другомъ
мѣсту, у другомъ предѣлу други и то она-
кови исти зликовцы родесе, покажусе. Де-
сетый є данасъ данъ откако су ови разбойни-
цы Харшаньской сиротиньи волове ораће кра-
домъ отерали. Нити тежацы съ своимъ су-
зама, нити я съ моимъ пиемомъ могли смо
отеране већъ волове наше икадъ очима види-
ти: Къ теби смо дакле припали великодуш-
ный Ібрехіме; отъ тебе смо се усудили по-
моћи запросити: ты, кои силу готову у ру-
кама имашъ, ты насъ отъ овогъ найбеззако-
нієгъъ рода разбойника освободити можешъ;
ако Каньижу њіово легло и гнѣздо Богу и лю-
дима мерзко освоишъ. А то да учинишъ, та-
ко ти живота и здравля, тако ти главе и сре-
ће непобѣдимогъ Цара нашегъ, тако ти свє-

га

га онога, што є у закону нашемъ свето, молећи те преклињемо те. Ты треба, да се изъ дужности и званія твогъ найправичнїимъ нашимъ молбама превїешъ, и да се подигнешъ, да съ истомъ силомъ, съ коїомъ си Острогонъ освоити науміо, на Каньижу ударишъ. Тако ћешъ, будући да правичну стварь подпомажешъ, управо срећанъ быти, да лагше ово мѣсто нежели Острогонъ освоишъ, због тога што смо разумѣли, да слабъ єданъ и невѣштъ Карньоляцъ ньимъ управля. Пакъ ако стварь срећно за рукомъ испадне, на найзгоднїемъ мѣсту границе непобѣдимогъ Цара нашегъ распространићешъ; откудъ за кратко време Штирію и Иллірікъ сосѣдне Аустріи землѣ, да ће се моћи покорити, надатисе можемо. А мы, кои на близу живимо, нити ћемо крвце, нити живота поштедити, да ти найболѣ помогнемо, да ти нуждну рану и друге за ратъ потребне ствари за войскомъ шилѣмо, непріятельска намѣренія да ти открывамо, и путове показуємо; и све оно што є за єдну побѣду найпотребніе ревностно да преправлямо; не манѣ и новцемъ и мышицомъ нашомъ съ тобомъ да се соединимо 67).

На живо ово представленіе, таки Ібрахімъ у Цариградъ Мехмеду пошлѣ обширно извѣстіе, и добывши дозволенѣ да мѣсто Острогона на Каньижу пође, кренесе съ цѣломъ вой-

67) Іш. 32. 467. —

војскомъ, и прешавши кодъ Осѣка Драву, у Сигетъ приспѣ, откудъ Мехмеда ѣхаю посланика своги къ Бабочи пошлѣ, да ѡ покори, кою овай слабостію Григоріа Петеа Управителя Маѣара подпоможенъ за четыри дана и освои 68). Послѣ многодневногъ сраженія падне и Каньижа у Турске руке. Кадъ вешъ борећијсе Вукъ Станковићь, комъ конь на землю падне, отъ Турака ухваћенъ буде, онда се сасвимъ видило, да є Каньижа изгублѣна 69).

Продолженіе слѣдує.

---

68) Іш. 32. 467; Ф. 7. 452. — 69) Іш. 32. 473. —

2) ПАVЕЛЪ КНЕЗЪ СЕРБЛИНЪ,

(KINIS PÁL)

у XV. вѣку Графъ Темишварскій, дольны предѣла верховный Управитель, и первый у цѣломъ Кралѣвству Унгарскомъ Судія (Judex Curiae Regiae).

Съ неописаномъ радостію и утѣшеніемъ пріимiо самъ я 10 Аvгуста настоеће године, (1836) отъ важногъ єдногъ и благородствомъ и родолюбіемъ и ученостію и достоинствомъ отликуюћегсе, и у средоточію Унгарске налазећег. се Сербльина знаменито єдно и за Повѣстницу Сербску особито важно писмо, кое, будући да у себи нарочно то содержи, съ каковыма се сирѣчъ мыслима и пословима данасъ учени, и у званіяма налазећисе родолюбиви, Сербли, и покрай свію свои званичны тегота занимаю; у цуной зато мѣри и заслужуе, да као побудителный за дремльиве родолюбце образацъ у Сербской Пчели печатано буде. Честитость истогъ родолюбивогъ и ученогъ Сербльина некъ ми данасъ дозволи, да речено нѣгово у писму мени учињено предложеніе Чита-

тельима Сербске Пчеле и Любительима наше Повѣстнице сообщимъ, а послѣ тогъ и примѣчанія моя, или іошть болѣ да рекнемъ, отговоръ мой на писмо нѣгово на кратко засадъ изложимъ, задержаваюћи свагда то право, да о истомъ предмѣту што вышше и пространніе другомъ срећномъ приликомъ казати могу. — Оно дакле овако гласи: Честнѣйшій Господине! Колико я вашу ревность кою Вы у полю книжества Сербског, на дику и просвѣщеніе Народно, явно засведочавате; чествуем и ценим; толико выше сам се возрадовао, кад сам у *Сербской Пчели* лѣта тек. листу 53 срећу имао читати: да под Владиславом вторым Кралѣм Унгарским, *Палеј Княз* верховный Генерал долне Унгарске, Граф Темишварскій и л. 1494 за верховног Кралѣвства Судію (Judex Curiae Regiae) наименоват, *ест Серблин био.*

Да бы обаче ова радост, чест и слава нашег Рода полнооснована была; и да бы се она при прилицы на ползу народню безопасно употребити могла, нуждно бы было, ово Ваше красно представленіе с непорушеным Доказателствама подкрѣпити. Я исповедам: да о извѣстности Вашег израженія полно освѣдочен нисам. Узроцы пак, кои су ме к сумни привели, єсу слѣдующи:

1-о. Раич Сербскій Историк, на кога се и Вы позивате, у III. л. 256 говори: да о Павла Княза Родословіи нитко ніе писао обстоятелно — да су (л. 308) Сербски Пасатељи

весма небрежльиво писали, и Сербску Исторію у тавности оставили. Дакле, можелисе изъ таковы извора вѣроятно доказати: да реченный Павел, ніе *Павел от Кіниш*, као што ћете доле видити, веће Павел *Княз*, и то Сродник Вука Деспоте, и *Греческог закона био?* далѣ.

2. Раич у III л. 304. позивасе на Іштванфію, кои у своіой Исторіи признае: да є Павел от Кіниш (а не Княз) од простог Пешачког войника само из призрѣнія нѣгове мужествене храбрости, до найвеће степена Войводе дошао. Дакле овай Павел ніе морао быти од лозе Деспоте Вука Бранковича; ербо у она времена наипаче, Књазскій и Деспотскій сынови, као прости пешацы сигурно нису служили и воевали.

3. Раич у III. л. 310 примѣчава: да су се многій од Сербаля с Римокаѳоличкињама оженили и свой закон съ ньіовым променули. Откуд лако се збыти могло, да и сад именовати Павел, ако є и рожден био Сербљин, доцніе обаче за публічно Достоинство у Угаріи моћи получити оженіосе с Римокаѳоличкињом, и нѣн закон примившій у верховна ова достоинства ступіо. Єрбо како год Вук Бранковић тако и доцніе у артікулу 5, 1507. опоменут Расцкій Деспота (може быти крѣпостію Декрета Діеталног од 1490 § 40 и 12) осим єдне тітуле *Деспота* нити є другу тітулу, нити друго каково маћарско Достоинство

ство имао; као што и сам Ранч III л. 513—515 сведочи.

4. У Корпус Юрісу нашем, кое мы за дипломатіческо и полно Доказателство держати морамо, под Кральем Владиславом II л. 1492 л. 271 именуесе као Граф Темешкій и верховный Управитель долне Мађарске: Павел от Кініш (Paulo de Kinis) а не Павел Княз. Тако га и Енгел у своіой Истории III. л. 64. 68 70 и 72 — Гебхарді II. л. 371. 381. 391, 2 именую. Како сте дакле Вы изъ призимена: от Кініш име Достоинства Княз изобрѣсти, и к' тому іош нѣга за Серблина Крстити могли? достигнути не могу. Єрбо, ако бы овай Павел, Княз и од лозе Деспотске био, онда бы се он у тѣлу наши права као Dux, Princeps или Деспота именовао; као што се у 22 артікулу 1498 и 5, 1507 год. о єдном рацком Деспоту читати може.

5. У целом нашем Корпус Юрісу ни єдан се закон не налази, кои бы пре 1791-ог. лѣта дозволіо, єдног верховног достоинства участником быти; што выше по гласу Декрета Діеталног 1490 §. 10. у Совет угарски дѣла нитко од иностранных, нити от других націа смеосе позвати; — 12 § пак налаже: да за нѣка достоинства, и нарочито за Графа Темешког, као што є Павел от Кініш био, другій наименоватисе не може, него Мађар. Слѣдователно Павел от Кініш ніе могао Серблин быти, веће Мађар — или, ако є Павел Кініш, о ком вы пишете, Серблин био то

 онъ

онъ ніе морао онай истый быти, кои се у Корпус Юрісу и другим Историама Павлом од Кіпіш назива.

Мілітарска званія обаче и достоинства Сербли су у векъ носили, а наипаче кодъ свог народа Сербскогъ, (као Князи, Деспоте, војводе) кои се Мађарског Краля защищенію своеволно подвергнуо, и по границы рассут Унгарію против турског нападенія бодро браніо. За кое заслуге су они онда то само награђенѣ од Унгара получили, да су под Кралѣм Матіом Корвіном чрез арт. 3. 1481, и под Владиславом II. чрез арт. 45, 1495 от десетка, но токмо за време освобођени были.

6. Познато є: да хотя Сербльи Праотцы наши под великим Леополдом I-ым три изрядна Прівілегіа у залог награжденія своих, Унгаріи весма полезно указаны заслуга придобыли єсу; ништо менше, полно, нашег закона издѣйствованіе свободност и безразлично свих достоинствах участіе смо токмо крѣпостію ар. 27. 179$\frac{0}{7}$ л. придобыли. Кое безсумно не бы нуждно было чинити, ако бы су Сербльи ово благодѣяніе пре іощ имали, и уживали были.

В' прочем, колико ћу се я радовати, толику и благодарност од целог нашег милог Рода хоћу Вам принети; ако ћете вы ову мою, из преднаведены дипломатически извора изчерпиту сумню дигнути, и мене о истини Вашег родолюбивог представленія полно осведочити.

При

При овой прилицы имам чест Вас увери-ти о оном почитанію, с коим увек био єсам — у Пешти 5 Апр. 1856 Ваш покорный слу-га, * от *. —

Шта родолюбивый овай Сербљинъ съ пис-момъ своимъ хоће, свакій ясно видити може. — Премда самъ я, писаюћи о Сербљима и њіовыма судбама и заслугама у Угаріи, по-вершно само извѣстія нѣка повѣствице Серб-ске назначити хотѣо, очекуюћи срећніе вре-ме и прилику, да о истомъ предмѣту про-странніе што пробесѣдити могу: ничимъ манѣ да родолюбиву Г. * а желю испунимъ, и сум-нѣ нѣгове у колико ми є за садъ могуће по-дигнемъ, изъ исты оны Дипломатически а и други извора, кои су Г. * а у сумню бацыли повторително и торжествено наводимъ и ве-лимъ я: да є Павелъ Кнезъ *) (Paulus Kinis) Сербљинъ восточногъ закона быо. Истину ову окромъ Бранковића, Раића, (Ч. III. К. Х. ст. 256) Іулинца (стр. 119). Давидовића (Заб. 1822) и други Славени, Чапловићь (I. Ч. Slavon. и 2. Theil Croat. стр. 18) и Шафарікъ (Gesch. d. Slav. Sprache und Liter. стр. 195) признаю и потверђую. —

Но оставивши све на страну, да ступимо къ первой сумньи Г * а. Истина да Раићь вели: да су Сербски писалельи небрежливо пи-са-

*) Южно славенскимъ нарѣчіемъ Кнезъ поправлямъ я досадъ употреблявану рѣчь Князъ, кою ћу отданасъ свагда съ первомъ замѣньивати.

сали, и да нитко отъ Исторіка о Кнеза Паѵла родословію обстоятелно писао ни є: но зато опетъ ни найманѣ отудъ не слѣдує, да Паѵелъ Кнезъ Сербльинъ быо ни є: єръ комъ су ма найманѣ свію други народа Дѣєписцы познани, тай заиста признати мора, да се кодъ свію ньи, ниєдногъ неизузымаюћи, свакояки недостатака и несовершенства не само множиномъ наћи може, но и отвећъ често налази; и да су особити случаи кадкадъ и различна обстоятелства найславніегъ каковогъ мужа животоописаніє нагрдили, и дѣла нѣгова тамомъ и неизвѣстносћу покрыли, гдѣ су напротивъ духомъ и тѣломъ мегкушцы нѣки по повѣстницама найвелелѣпніима славе вѣнцыма увѣнчани были. — Некъ само іоштъ за 40 или за 50 година не запишемо мы достаточно у повѣстницу нашу, да су за нашегъ времена или жививши или и садъ живећи славни Аѵстріиски Генерали: Давідовићь, Дука, Радівоєвићь, Продановићь, Радошевићь придворногъ воєнногъ Совѣта Подпредсѣдатель, Міхалѣвићь, Милутиновићь и премноги други Сербльи были; ако мы у повѣстницу нашу Сербску, као што єсть, не уведемо, да су Петровићь Твердмеђе (Вармеђа) Крашовске Поджупанъ (Віцішпанъ), Петаръ Тукулићь (Текелія) Твердмеђе Чанадске Верховный Жупанъ (Феішпанъ), некъ велимъ мы само за нѣко іоштъ време не запишемо, да су ови и премноги други мужеви прави Сербльи и восточногъ іоштъ закона были; то онда наши потомцы

томцы не послѣ 400 година, но само послѣ єдногъ столѣтія, неће ни помыслити смѣти, да су речени Сербльи закона восточногъ званія та высока на себи носити могли. — Тако исто о Павлу Кнезу и другима великимъ Сербльима наши понайвыше не умѣюћи писати, ни су намъ ништа оставити могли, а туђи Дѣеписцы изъ незнања, као и своє многе тако и наше Сербље ни су описали. По овомъ дакле ни найманѣгъ права нема Г * ь што се сумня, да Павелъ Кнезъ Сербльинъ восточногъ закона ни є быти могао, но само се Павелъ отъ Кініш называо.

Другу пакъ Г. * а сумню овымъ начиномъ разрѣшити намѣравамъ. — Будући да се, као што и Г * ь каже, да се велимъ Ранѣ на Іштванфіа позыва: збогъ тога за найболѣ судимъ да прѣже свега саме Іштванфієве рѣчи наведемъ. Оне овако гласе: „Paulus Quinisius etc. т. є. Павелъ Кнезъ мужъ заиста наметодостойный, и у войничкимъ стварима найискусніи, кои є узза цѣлый животъ свой съ найвећомъ срећомъ воєвао, и отъ простогъ войника пѣшака (a manipulario pedite) прешавши самомъ честитосћу войничкомъ све достоинства степене, Темишваромъ и другима дольне Паноніе границама за 25 година управляо.“ Изъ овогъ се свега ни найманѣ доказати не може, да Кнезъ Павелъ Сербльинъ и Деспо а Вука сродникъ ни є быо. Што є онъ као простъ войникъ почетакъ політическомъ своме животу у Угаріи дао, ни мало не доказу-

казуесе съ тимъ, да отъ Деспотске крви и порекла био ни є. Да разчленимъ стварь. — Почемъ є Турчинъ цѣлу Сербію освоіо, онда є съ многима Сербскима поглавицама и народомъ и Павелъ Кнезъ на Угарску страну прешао. Оставши безъ притяжанія, безъ новца, безъ куће и роѣеногъ огньишта, свега лишенъ, а при томъ честитость душе и мышице своє познаваюћи, за найболѣ наће онъ, да у Кралѣвску службу као простъ войникъ ступи; єръ да є онъ у истомъ бѣганя и бѣде своє времену себе као Деспота открыо, то бы му се као изгледаюћемъ сиромашку тежко вѣровати могло. Но и самъ Вукъ Деспотъ текъ є послѣ учинѣны у рату Ческомъ заслуга а не преће за Деспота Сербскогъ Кралѣмъ Маѳтеемъ признанъ био. Павлу дакле Кнезу, као храбромъ и вниманіе како цѣле войске тако и самогъ Краля на себе обратившемъ войнику, лагко є было све войничке степене прећи, и онда топерв' явно показатисе, да є Бранковићь родомъ, и да є отъ Деспотске крви и лозе. — Далѣ не само у она но и у ова времена, кадъ обстоятелства изыскую, найвећи кућа дѣца као прости войницы у службу Державну стаю. Примѣра отвећъ много имамо предъ очима. — — — — — — — — — — = Павелъ дакле Деспотъ, како изъ Сербіе на ову страну преће, изъ честолюбія у сиротиньи великой налазећисе, затаи праздну тітулу и Деспотство своє, и берже болѣ, као и сви пребѣгши Сербльи, у Кралѣву службу стане, уздаюћисе у десницу

свою, да ће она послѣ краткогъ времена затаєно име Деспотско-Бранковићево свѣту лагко открыти. — То є узрокъ, што Унгарски Дѣписцы, не знаюћи нигдѣ, ни отъ кога се ньіовъ Кінішъ родіо, нашегъ Кнеза или Деспота Павла, кои є изъ честолюбія као простъ войникъ тітулу свою и родбыну затаяо, само као єдногъ тежака и воденичарскогъ момка познаю; откудъ є сирѣчъ Кнезъ у службу Кралѣву стао. Павелъ наконацъ Кнезъ, ни є никаково чудо, што є у службу као простъ войникъ ступіо; єръ по свой прилицы другоячіе тежко є и могло што друго быти, као непознатогъ сирѣчъ, и као туђинца, притомъ сиромашкогъ видећегсе быти бѣгунца є могла нити, смѣла Держава отма смѣста Чиновникомъ или Войводомъ каковымъ учинити. —

3. Што далѣ наводи Раићь: да су многи Сербльи съ Римокаѳоличкињама женећисе и закочъ западныій пріимали: то ни мало не показує, да є и Павелъ Кнезъ съ женомъ Римскогъ закона, и законъ истый, да бы се на вса достоинства попети могао, свой восточный оставившій пріміо. Ниедногъ далѣ до тогъ времена закона не налазисе, кои бы гласіо: да высоко каково достоинство и званіе само Римокаѳолицы носити могу. Ако пакъ Вукъ Деспотъ, а и онай, кои є доціе у чл. 5. 1507 год. споменутъ, окромъ тітуле Деспотске ни у каковомъ другомъ званію ни су были: не слѣдує отудъ, да су ньима и свима другима Сербльима достоинства забранѣна была.

ла. Єда ли се и данасъ многе велможе и племићи Угарски не налазе, кои никакова званія Државна немаю: и зато се не може ни подъ кои начинъ казати, да имъ ни єсвободно у Државной служби быти. Што дакле оба горе споменута Деспота, окромъ войнички свои званія, у другомъ Државномъ достоинству ни су была, то є само зато, што као Сербіянцы Дипломатическогъ Латінскогъ єзыка не знаюћи, и способности за она званія, у коима се мѣсто мача перомъ дѣла расправляю, као што є требалб, немаюћи, у иста званія ни су ступати могли, него су као способніи за войводе у войничкимъ званіяма до смерти остаяли. А да су при свемъ томъ Сербльи и у другимъ званіяма налазилисе имамо примѣре у Якшићу 1487 подъ Маѳтеємъ, и у Чарновићу 1566 подъ Максиміліяномъ Кралѣмъ Угарскимъ. Оба су ова Сербльина Кралѣвски у Цариграду посланицы были. Шта више, тко су Сербльи у она нарочно времена, кадъ є и Павелъ Кнезъ живіо, и у каковомъ су стању были, ясно се види изъ Бонфініевы рѣчій, кое онъ, описиваюћи почетакъ рата Угарско-Ческогъ, (Dec. IV. L. II. p. 578) овако наводи: „У почетку рата Чесскогъ 1468 год. ови су велможе (великаши Magnates proceres) были: Емерікъ Графъ Сципскій и Стефанъ братъ, Цюпоръ Нікола, Войвода Ердельскій, Стефанъ Боворъ и Міхаилъ Палатінъ: окромъ тога Маћаръ Блазій, Павелъ Кнезъ („Paulus Chinis“) Вукъ Деспотъ („Lu-

(„Lupus Despotes“) Нікола Банфій и пр. и други съ многочисленымъ благородствомъ велможе и Кральићи (Proceres Regulic:). И опетъ истый тай Дѣписацъ (Dec. IV. Lib. III. p. 601) вели: Будући да су се многи великаши (Cum multi procerum etc.), у рату Чесскомъ и Польскомъ найболѣ владали, кое именовати безпутно є, а особито Стефанъ Сцинскій Графъ, Павелъ Деспотъ (гле Paulus Despotes) и Якшићь (Jasich) кажесе, да су се храбро борили, за то ѝ све Маетіа по заслугама даривао.“ Ово су мыслимъ я довольне свѣдочбе, да су Сербльи као велможе Кралѣвства и друга Державна званія, а не, као што Г * ь каже, само войничка носити могли.

4. У четвертой своіой сумньи вели Г. * ь: „У Корпусу Іурісу нашем, кое мы за діпломатіческо и полно доказателство держати морамо под Кралѣм Владиславом 2-им л. 1492 л. 271. именуесе као Граф Темешкій и верховный Управитель дольне Мађарске Павел од Кініш (Paule de Kinis) а не Павел Князь. — Будући да Г. * ь сумню свою съ самымъ законодателнымъ тѣломъ Унгарскимъ потверждава, и вели, да и самъ Єнгелъ съ истымъ доказателствомъ соглашавасе: зато управо и я съ истогъ Списателя рѣчима, кадъ є тако вѣроятанъ, доказуемъ: како є таманъ, како є слабачакъ, како є невѣранъ изворъ „Корпус-Іуріса,“ изъ кога є Г. * ь сумню свою подкрѣпіо. Онъ о томъ (Engel Geschichte d. König Ungarn 4 Th. S. 256) овако вели:

„За

„За собраніе єдно Угарски Державны Узаконенія (Reichs-Decrete), коя су 1585 (по Шварцнеру 1584) године Захаріа Моссоцій Нитрански, и Никола отъ Телегдій Печуйскій Епископъ у Терпави печатали, (Zu der jetzigen Mangelhaftigkeit des Corpus Juris).“ Будући пакъ да є діпломатическій Г *а изворъ тако недостаточанъ; зато се ни мало чудити не можемо, што є у њему и „Paulo de Kinis“ недостаточно ставлѣно. А што є и самъ Енгелъ у своіой повѣстницы у смотренію имена Кнежевогъ „Корпус Іуріссу“ слѣдовао, то є онъ или изъ незнанія своегъ безъ сваке крітіке, или због тога учиніо, да не бы уобычаєно вечь и обще попятіе измеђъ читателя прагматическоугарске повѣстнице покренуо, со тимъ читателѣ сво є помео, и ствари тако разговетну чинећусе своіомъ новостію предъ очима окорелы старинолюбителя замерсіо. Како самъ далѣ я отъ Кініша Кнеза учинити, и изъ презимена достоинство измыслити могао, єво изисненія. Я самъ сотимъ само роѣеномъ Сербљину роѣено име Сербско повратіо; како годъ што бы онай учиніо, кои бы, писаюћи што о томъ, како се Сербљи у Угаріи благороде, казао, да се єдна наша фамілія у Загребу, коя є поставши благороднома преѣе не много година Деметерфи постала, да се велимъ та иста фамілія преѣе благородства своегъ Димитріевићь или опетъ мало преѣе Деметровићь называла. Та коме ни є познато, да є єдно главно свойство Мађарскогъ єзыка

то,

то, да се у нѣму никакова рѣчь съ согласна два писмена непочинѣ. Какогодъ дакле што су Мађари отъ Славенски народа многе рѣчи у єзыкъ свой поузимавши, свуда између два согласна писмена у почетку рѣчій гласнице поумѣштали, као изъ брана борона; изъ бразда баразда; изъ братъ баратъ; изъ блатно Балатонъ; изъ брегъ-Берегскій; изъ граблѣ гереблѣ; изъ греда геренда; изъ квасъ ковасъ; изъ класъ каласъ; изъ простъ парастъ; изъ сланина салона; изъ среда серда изъ Сремъ „Серемъ;“ изъ плешъ Пілішъ; изъ Краль Кіраль и премногa другa: тако су исто и изъ рѣчи Кнезъ по свойству своегъ єзыка Кінезъ-Кінізъ-Кінішъ начинили. Први су были, кои су Кнеза помађарили, Мађари войницы, кои су са Кнезомъ као простымъ войникомъ, и съ другима многима Сербльима заєдно служили. Сербльи ови войницы, докъ су іоштъ у Сербіи съ Павломъ као Кнезомъ своимъ воєвали, звали су га Кнезомъ; тако га и овдѣ почну звати; предъ очима є сирѣчь ньіовыма Павелъ ньіовъ т. є. Сербіянскій Кнезъ бьіо, ако га и ни су Мађарски войницы ни зашто другo, но само за своегъ другa, простогъ войника пѣшака, кои се по ньіовомъ мнѣнію презименомъ Кнезъ звао, держали. Какогодъ што и данасъ Мађаръ єданъ Дмитра Сербльина не може другочіє но „Деметеръ“ звати: тако су и Мађари войницы морали другa своегъ „Сербльина Кнеза Кінізомъ назвати. Отъ войника овы просты, почемъ Кнезъ Павелъ све

выш-

вышше и вышше на воєномъ „поприщу“ блистати начне, и сама се Дїпломатїа окужу, Колико є пакъ свойствено Сербльима, да старѣшине своє не презименомъ, но по достоинству зову, окромъ собственогъ нашегъ искуства, и. п. Айдукъ Велько, Господаръ Милошъ, „Попъ Нїкола, Гркъ Ђорђе и пр. свѣдоче намъ и сами Унгарски Дѣписцы, отъ кои да єдногъ Іштванфїа примѣра ради наведемъ рѣчи, кое (Libro XXX. P. 241) овако гласе: „Доћу къ Херберштайну посланицы Сербски съ писмама отъ Радослава, Проте, Раяка Войводе, Воина и Живка Кнезова, Емануила Іузбаше, Богдана Харамбаше Дракуле Одабаше. Изъ овогъ дакле узрока ни самъ я никакове нужде имао, да изъ Маћарскогъ презимена Сербско достоинство измышлявамъ и натежемъ, но сама є правда изыскивала, да очевидне истине ревностный и вѣрный толкователь будемъ. А да іошть Кінішъ ни подъ кои начинъ ни є, нити може Маћарско име быти, и изъ самы Унгарски Дѣписаца разнообразія ясно се види, коима какогодъ што роћенѣ тако и презиме Павлово не познато было є. Дайте да видимо совершенство и точность Унгарски Историка, кадъ су намъ наши Сербски тако небрежльиви, као што се каже, были. Посмотримо найпре Бонфїнїа, кои (Dec. IV. K. II. ст. 578) Кнеза 1468 г. „Chinis“ называ; на другомъ далѣ мѣсту (D. IV. K. III. стр. 601.) „Paulus Despotes“ именує га; послѣ нѣкогъ опеть времена (D. IV.

K.

K. IV. ст. 613 и D. IV. K. V. стр. 616) съ „Paulus Chinisius“ мѣня га. Садъ му є (исти Дек. и к. стр. 619) „Kinisius, а садъ опетъ (Дек. IV. K. VI. ст. 643) Paulus Cinisius:“ шта вышше (Д. V. K. I. ст. 704, и Д. V. K. IV. стр. 735) и „Paulus Kinisius“ названъ є. — Кодъ Авраама Бакшая (у прибављенію Бонфиніевы дѣла стр. 914) называсе нашъ Кнезъ „Paulus Kynisy Despotes“ а кодъ Іштванфіа є свуда „Quinisius.“ Енгелъ наконацъ и фесперъ свуда га „Kinis“ или „Kiniss“ именую. Да іошть болѣ видимо Унгарски Дѣописаца совершенство! Кодъ Бонфинія су Сербльи садъ (ст. 495) „Расціани,“ доцніе опетъ стр. 553 и 684) „Ратіани;“ пакъ найпослѣ Роксіанима (Roxiani 737 и Rasones) и Расонима называ: кодъ нѣга далѣ Сербльи Косово полѣ „Consona“ называю; а Якшићи садъ „Jaxiith,“ садъ „Jasich,“ а мало послѣ „Jachsi“ и „Jaxith“ (601, 605) именуюсе. Іштванфій мало є утекао: и кодъ нѣга су сирѣчъ толкованія кадкадъ нагрѣена; єръ и онъ садъ Milosius а садъ Milbosius и многа друга пише. Какову дакле и колику вѣру могу имати овакова Дипломатіческа доказателства, да имъ слѣпо вѣруємо! Но сво су маленкости! Ступимо далѣ. Какогодъ што подъ Маѳеомъ II 1618 године избраный у Пожуну послѣ смерти Георгіа Турзе Палатінъ Францъ Форгачъ ни у єдномъ Дієталномъ члену као и самъ Турза назначенъ ни є, тако исто и Павелъ Кнезъ као „Dux Princeps или Despota“

мо-

могао є лагко изъ законодателногъ тѣла изостати. Какогодъ сирѣчь што у Библіи Славенской ни є цѣлый Славенскій єзыкъ: тако и „Корпусъ Іурісъ не може у себи цѣлу повѣстницу содержавати! —

5. Што далѣ Г. * ь наводи: „да се у цѣломъ „Корпусу Іурісу“ ниедногъ закона не налази, кои бы преѣе 1791 године Сербльима дозволявао, да могу єдногъ верховногъ достоинства участницы быти,“ съ тымъ се ни найманѣ не доказуе, да Павелъ Кнезъ ни є Сербльинъ быо; єръ съ друге стране нигдѣ се не налази и таковогъ закона, кои бы Сербльима вышша званія на себи носити забраньивао. А што ни є забранѣно, о томъ се не може казати, да ни є допуштено. Што пакъ членови законодателногъ тѣла, т. є. подъ Албертомъ 1439 год. (види Corpus Jur. Hung. T. I. Budae MDCCLXXIX pag. 201) Членъ 5-ый далѣ подъ Владиславомъ Постхумомъ (1453 Дек. I. Чл. 3. ст. 208); подъ Міх. Силаѣіемъ (1458 год. стр. 259 Чл. 7.), подъ Владиславомъ II. (1492 г. Дек. I.) Членъ 7-ый веле: да нитко отъ иностраны народа Кралѣвымъ Совѣтникомъ, Канцлеромъ быти, и друга высока достоинства на себи носити не може, но само Унгаръ *): то ни издалека не показуе,

*) Сви они грѣше, кои писаюћи не разликую Унгара отъ Маћара. Унгаріа є покварена отъ Угоріа - Uhoria рѣчь Славенска: слѣдователно само се Славени Унгари звати могу, а Маћари Маћарима остаю. —

зує, да Павелъ Кнезъ као Сербљинъ ни є могао Графъ Темишварскій, а доцніе у Кралѣвству верховный Судія быти. Єръ подъ именемъ иностраны народа никоимъ начиномъ ни су се могли Сербљи Грчкогъ закона разумѣти, но они само народи, кои су не подлежећи круни Угарской непріятельи нѣпи были, и о глави іой као Венети (Італіани), Поляцы, Чесси и Нѣмцы радили: пакъ и ови сви Римокаѳолическогъ, а не Грчкогъ исповѣданія были су. Ево шта законъ о томъ вели (Маѳт. I. Декр. IV. Чл. 32. ст. 234.): „Будући да су Млѣтчани (Венеціани) и Поляцы свакомъ вѣштиномъ, свакимъ путемъ и хитросћу гледали, а и садъ гледе, да у землѣ къ Св. Крунн принадлежеће ноге метну, и да ѝ узнемире, као што су већь нѣку часть отъ ньи и освоили: Зато є установлѣно и потверђено, да подъ именемъ вѣчне невѣрности нитко отъ жителя Кралѣвства не усудисе, да ньима или ньіовыма послѣдовательима твердынѣ, градове, градиће, притяжанія или друга недвижима добра прода, препише, заложи, поклони, или ма коимъ другимъ начиномъ да.“ Ови су дакле народи за Угарію иностранн (externi) были, а не Сербљи, кои су у Угаріи съ Рватима, Мађарима, Словацыма, Нѣмцыма и Власима живили, и све терете Державне съ ньима заєдно носили. — Но да рекнемо іоштъ да су се Сербљи у Угаріи живећи за иностраный народъ держали, кое, као, што самъ казао, ни є быти могло; он-

да се ово пытанѣ раѣа: Како ће се слагати съ Членовима (Маѳт: I. III. Декр. 1471 г. ст. 222) шестымъ и (Владисл. II. Декр. I. 1492) осмымъ, кои веле: „Твердынѣ пограничне (castra finitima) у Кралѣвству Унгарскомъ, Славонскомъ, Далматинскомъ Рватскомъ и у Ерделю, далѣ Бѣоградъ, Яицъ, Шабацъ, Сребрникъ да достойни, способни и заслужени Унгари чуваю;“ како ће се велимъ съ овымъ членовима слѣдуюћій (Влад. II. 1507 г.) членъ петый слáгати, кои ясно каже: „Да Кралѣвства верховный казначай (Thesaurarius) подъ казнію изгубленя добара свои „Domino Rasciae Despoto“ кои твердынюю граничну (castrum) и отлично къ защити Кралѣвства воинство держати обвезанъ є, припадаюћу нѣму плату издавати мора.“ Дакле Св. Іоанъ Деспоть Максіма Владыке братъ по свой прилицы или є у Купинову или у Беркасову твердыняма маньима као Сербльинъ (10 Декемврія Церква га наша свѣткує) восточногъ закона Префектъ Кралѣвъ быо: Сербльи тако подъ иностраныма у Унгаріи разумѣтисе не могу: єръ то не бы никакови закони были, кои бы єдно и исто и забраньивали и дозволявали. Да далѣ іошть штогодъ наведемъ. Да за иностраный народъ Унгарски закони Сербльѣ ни су разумѣти могли, найяснїе намъ исте законе потвердивши толики Кралѣви Унгарски доказую. Андрей II. Іерусалимацъ, 1222 г. (ст, 155); далѣ Лудовікъ (ст. 165); Сігісмундъ 1405 и 1435 (ст. 184); Маѳтей Корвинъ 1464 (ст. 217), 1486 (ст. 234) и Владиславъ II 1492, 5, 8;

1500, 1507, 1514 год. себе Кралѣвима Сербіє именую: ако дакле Унгарски закони т. є. „Корпусъ Іурісъ“ то свѣдоче, да су речени Владѣтельи Кралѣви Сербіє и Босне (Ramae) были; то исти тіи закони, признати мораю, да Сербльи у Унгаріи ни су иностранн народи были: єръ кадъ бы ови за иностранце держалисе, то онда Унгарски Владѣтельи ни су могли, као што се сами именую на найважніємъ мѣсту, Кралѣви Сербски быти. — — По овомъ дакле Павелъ Кнезъ као способанъ, заслужанъ, и достоянъ Сербльинъ, и као Унгарскогъ Краля подданикъ, не само да є могао быти, но управо быо є найпре Графъ Темишварскій, а доцніє и верховный Кралѣвства Судія, и то іоштъ онай истый, когъ „Корпус-Іурісъ“ и други Исторіцы као Павла Кініша споминю.

Г. * ь самъ признає, да су Сербльи у войничкимъ званіяма налазилисе; и изъ овогъ управо извора наводимъ я, да су Сербльи и у невойничка званія ступати као и сами Унгари могли: єръ у она нарочно времена у Унгаріи и не могу се управо войничка званія отъ невойнички отдѣлити: често се сирѣчъ онда и скоро понайвышше догађало, да є єданъ човекъ, кои є покрай єдногъ само єзыка и Латінскій знати морао, да є велимъ и Архієпіскопъ Церкве, и Канцлеръ Кралѣвства, и верховный надъ цѣломъ войскомъ Войвода быти могао. Сва оновремена и Церковна и Державна и Войничка званія и достоинства тако су

 међу

међу собомъ измѣшана, да и по писменыма, као што имамо, доказателствама, нитко живый размерсити не може. На кратко се о ономъ времену то казати може, да су скоро безъ изузыманя све велможе и поглавице Державне, ил' Войнички вождови, ил' у служби Войничкой были; и да є мачъ войничкій найвышше правицу Державну пресуѣивао. Цѣло оновремено владѣніе вышше є войничко нежели невойничко было. —

6. На конаць то, што смо мы Сербльи закона восточногъ текъ 179$\frac{0}{7}$ године 27 членомъ, а не раніе совершенно Права Грађанства добыли, ни мало на путу не стои, да у време Маѳтеа Корвина и доцніе достойни и заслужени народа нашегъ мужеви Державна званія на себи ни су носити могли. Тко добро познає Маѳтеа Краля и нѣгово време, тай ће безъ великогъ труда то постыћи моћи. — Починяюћи отъ самогъ Стефана Краля Унгарскогъ I. народи закона восточногъ у Унгаріи у разна времена садъ на єдномъ, садъ на другомъ мѣсту и краю збогъ свои заслуга различна Прівілегіа, права, свободе преће 1790 године добывали су. — Но о томъ свему другомъ ћу приликомъ говорити. Мутна времена учинила су многе, и то чудне премѣне у свима Державныма струкама; тако и у Сербскима и ныовы єдно законика правама и свободама. Што су сирѣчъ у єдномъ вѣку Сербльи, понайвышше крвлю своіомъ, заслужили; то є већъ съ почеткомъ слѣдуюћегъ вѣка у бу-

ни

ни и несрећи налазећасе Држава лагко заборавлила. Послѣ нѣкогъ опеть времена овдѣ или ондѣ ни су се иста Прівілегіа наша разумѣти могла или хтѣла; Сербльи дакле морали су и опеть на ново съ заслугама своима протолковати: єръ данасъ се на єдной страни десетакъ, сутра опеть порція; овдѣ ово, ондѣ оно и противъ Державны узаконенія отъ ньи изыскивало. Ако є далѣ данасъ єдна чета народа Сербскогъ изъ Сербіе, Босне, и Херцеговине у Унгарію прешавши, крвавымъ зноемъ своимъ нѣке свободе себи отъ Державе прискрбила; то се вѣчъ исто уживанѣ права на сутра данъ дошавшу роѣену ньіову браћу ни є простирало: ови су сирѣчъ новымъ заслугама своима друга права себи потражити морали. Заслуге пакъ неброено пута изъ земаля свои у Унгарію прелазивши Сербаля будући да ни су могле быти єднаке: зато имъ и права нееднака буду. Различна међу тимъ обстоятелства Державна то кадкадъ учинити мораю, да се ревностніи и заслужениіи радинъ съ маньомъ платомъ награди. И тако кадъ су се вѣчъ и заслуге свію Сербаля, и ньіове у разна времена, и отъ разны Кралѣва добывене свободе тако усрѣдоточиле и сусрѣле быле, да имъ се вѣчъ ништа вышше отъ стране милостивы Владѣтеля ни є дати могло; онда, будући да су іоштъ и многа разнообразна прівілегіа садъ около Єнополя, садъ на острову Чепелю; єдна около Острогона, Коморана, Ђура и Весприма, друга у Срему и Потисю;

нѣка

нѣка опетъ у Рватской и по разныма другима странама разнообразно се вечъ и толковати почела; зато велимъ, онда се духомъ времена сазрѣвши сумма свію Сербски Прівілегіа уедно скупи, и тако се „Право Гражданства“ цѣлоставно изъ собраны свію Сербски Прівілегіа 179$\frac{0}{1}$ године роди. Сербльи садъ извѣстно є, да у свакомъ званію быти могу. . . . . И при свемъ томъ іошть се казати не може, да преѣе 179$\frac{0}{1}$ године Сербльи у Державна званія ни су ступати могли: єръ да не рекнемъ то, да су у Новомъ Саду, Сомбору и пр. Сербльи, Судіе верховни, Градоначалницы, Совѣтницы были, да мимоиѣемъ то, да су Сербльи сами искључаваюћи сваку другу націю за 20 и више година (отъ 1751 до 1774) Славн. Діштріктомъ Потисско-Бачкимъ управляли, довольно є то за насъ, да смо 1716 год. у плем. Твердмеѣи (Вармеѣа) Бачкой (Сербск. Лѣтоп. Ч. 32. ст. 5.) Іоана Стратимировиѣа Судца (Солгабировъ) имали. Да отъ Судаца пакъ Поджупани найпре а послѣ и главни Жупани (Феішпанъ) и данасъ бываю, свакомъ є познато. Сербльи су дакле и пре 179$\frac{0}{1}$ год. у Державнымъ званіяма налазилисе. —

Почемъ самъ, у колико су ми и силе и време допустити могле, на сумню Г. * а отговоріо, нуждно ми є на конацъ іошть єданпутъ повторити, да є Павелъ Кнезъ (Кінішъ Палъ) заиста правый и роѣеный Сербльинъ восточногъ закона быо. Окромъ свію горе

назна-

назначены доказателства іоштъ ме и слѣдуюћи, да тако вѣруємъ приморавaю.

1). Исторіцы не Сербски но Унгарски то исто потверђую: Бонфіній сирѣчъ, као што самь горе казао између други велможа у рату Чесско-Польскомъ налазившисе (1468) и Павла Кнеза съ овымъ рѣчима „Paulus Despotes“ именує. Авраамъ пакъ Бакшай (in Chronologia de rebus Hungaricis) каже: да су 1482 год. Турцы кодъ Бечкерека близу Смедерева „ductu Pauli Kynisy Despotis“ и други войвода побієни были. Тако дакле, будући да ово наименованіє нигда ни є Унгарско но само Сербски Владѣтеля и поглавара было; за то ни є могуће друго заключеніє учинити но то само: да є „Кѵнішѵ Паулусъ Деспотесъ“ Сербльинъ „Кнезъ Паѵле“ т. є. по мађареный Кінішъ Палъ быти морао. —

2. Самбукусъ Унгарскій Исторікъ (Словакъ) писаюћи између прочи о плати, кою су у време Маѳтіє Корвина и Владислава II (Salariatus Regni Ungariae contra hostes annui tempore Matthiae, quem Vladislaus rex in Campo Rakos etiam proposuit 1504) вождови изъ Державне кассе имали, послѣ Палатінове, Войводе Ердельскогъ, Славонскогъ и Рватскогъ Бана плате Вели: „Thennesuar Comiti 7000 fl. Salis 1000.“ Таки за овымъ далѣ продужава: „Uterque Jaxiith (Оба Якшића) Stephanus et Demetrius pro equis 700 per annum 4900 fl. Salis 2100.“ Далѣ послѣ Стефана и Карана Брадакта плате стои тамо: „Civi-

vitati Temesuariensi (s). Despotus Rasciae pro equis 700 per annum 3600 fl, Salis 1200. За овымъ слѣдую плате Бана Бѣоградскогъ Сѣверинскогъ, Шабачкогъ, Сребрничкогъ, Ячкогъ и пр: пакъ найпослѣ назначена є плата „Magistro Tavernicorum, Judici Curiae, Magistro Cubiculorum.“ Изъ овогъ свега очевидно є, да су 1) Сербльи међъ первыма Кралѣвства велможама бронлисе, и као велможе, да су званія Державна на себи носити могли. 2) Самбукусъ намъ съ своіомъ платежномъ таблицомъ ясно и явно свѣдочи, да є Кінішъ Палъ помађареный правый Сербльинъ Кнезъ Павле т. є. „Despotus Rasciae“ у Темишвару, као Чиновникъ Кралѣвскій быо. Истина, да є за Маѳтеа и за Владислава II Вукъ Деспотъ живіо; но овай є, као што све Историе свѣдоче, послѣ Чесскогъ рата за заслуге свое отъ Краля Сланкаменъ у Срему, а не Темишваръ у Банату добыо. Вукъ є Деспотъ у Сланкамену сѣдећи Сремски Сербаля Вождъ быо, и у истомъ є мѣсту и умрео. Я дакле ни за свію досадъ Унгарскопрагматически Дѣписаца волю и любовь ил' хтѣо ил' нехтѣо Самбуку кои вели: „Ne hoc quidem auctariolo fraudare posteritatem volui.“ не вѣровати не могу: и будући да ни са найлѣпшомъ историческомъ свѣћомъ другогъ Деспота у Темишвару наћи ни є могуће; зато съ пунымъ правомъ казати могу: да є Графъ Темишварскій, а доцніе верховный Кралѣвства Судія Кнезъ Павле-

Ras-

Rasciae Despotus быо, когъ и Бонфіній и Бакшай и Самбукусъ Деспотомъ называю. —

3. Смерть Паѵла Кнеза довольно свѣдочи, тко є онъ быо. Између оны твердыня и градова, коє є Георгій Бранковићь, Деспотъ (Ћурђе Смедеревацъ) у замѣну за Бѣоградъ отъ Сігісмунда Краля добыо, єсть и Купиново (Келпе) а не Кулпинъ, као што нѣки мысле. Ово мѣсто єсть у Срему покрай Саве рѣке лежеће: оно є и данасъ какогодъ и у Георгіа Деспота време отъ самы Сербаля на селѣно, коє є и послѣ смерти Георгієве єднако было притяжаніє Деспотскобранковићево; у нѣму є сирѣчъ Св. Аггеліна, Деспотовица послѣ многогъ по странымъ земляма путованя свогъ, до смерти своє проживила; у нѣму су Св. Стефана Бранковића Деспота и исте Аггеліне сынови, Георгій и Іоанъ пребывали, куда имъ є и Вукъ као сродникъ изъ Сланкамена често долазіо. У овомъ дакле истомъ мѣсту Купинову, гдѣ се и садъ іоштъ не сасвимъ срушена Деспотска твердыньица види, и Паѵелъ Бранковићь Кнезъ, по свѣдочби Бонфініа, Іштванфіа Раића и Феслера (као у Деспотскообщемъ Добру фаміліарномъ велимъ я) у кругу своє родбыне (єръ у Темишвару безъ дѣце, будући никакове ни є имао) на рукама сродника свои Вука, Георгіа и Іоана умрео є, и у Св. православной и данасъ существуюћей восточной Св. Еѵаггеліста Луке Церкви, као Сербльинъ међь Сербльима саранѣнъ быо. —

4.

4. За цѣло Маѳтеєво и Владиславлѣво време, у комъ су годъ рату съ другима Угарскима важдовима Павелъ Кнезъ, Вукъ Деспотъ и Якшићи воєвали, сви Историцы скоро свагда ѝ єдногъ поредъ другогъ именую, не мѣшаюћи ѝ нигда съ другима Угарскима войводама: откудъ се довольно освѣдочава, да се Павелъ Кнезъ отъ други Угара разликовао, свагда є сирѣчъ као Сербльинъ Сербскомъ войскомъ управляо, само као Сербльинъ съ Сербскимъ важдовима, кадъ є годъ могуће было, у бой ишао; и съ ньима у тѣшнѣмъ союзу нежели съ другима свима Угарима стаяо. —

Ово є дакле све, съ чимъ я на родолюбиво Г * а писмо засадъ отговорити могу. У колико самъ вышше обвезанъ Г * у, што є онъ изъ особите своє къ Роду нашемъ любови ту доброту и пріятельство имао, да ми мысли своє до данасъ самномъ неслагаюћесе сообщи; у толико га вышше и искреніе молимъ, да ми и у будуће све свое къ благу рода тежеће сумнѣ како о овомъ, тако и о другима моима книжевныма дѣлима обявити благоволи, коє ћу я свагда съ искреномъ добродошницомъ и благодарностію єдва дочекати; и или ћу ѝ по могућству освѣтлити, или ћу съ найвећомъ признателностію то као честито и основано поученіе у будућимъ моимъ гдѣ коимъ книжевнымъ производима свесердо употребити. —

V.

V. ИЗВОДИ.

1) ПРІВІЛЕГІА

Кралѣвско-Крунинога Окружія Надтисскога (Діштрікта Бачкога)

Первый отъ Маріе Θерезіе Кральице Унгарске, Сербльима Надтисскима данный Прівілегіумъ.

Мы Маріа Θерезіа съ Божіомъ милостїю Римска Імператрица, Нѣмецке, Унгаріе, Чесске, Далматске, Рватске, и Славонске Кральица, Верховна Войводиница Аустріиска и Крайиска, Войводиница Бургундска, Брабантска, Медіоланска и пр. пр. Силомъ настоећегъ писаня даемо на знанѣ свакомъ, кога се тицало буде, являюћи, да су мѣста отпреће войничка (мілітарска) Границе Надтисске, населенія сирѣчъ: Мартоношъ, Стара Каньижа, Сента, Острово, Мохоль, Петрово Село, Старый Бечей, С. Θомашъ, Туріа, Фелдваръ, Чургъ, Госпоћинцы, Новый и Старый Ковиль не само у послѣдньимъ са сви страна на Насъ подигнутымъ ратовима, Француздкомъ сирѣчъ Баварскомъ и Порусскомъ (Праизскій)

осо-

особиту свою къ Нама вѣрность, и учињеныма своима у становима Нашима војничкима заслугама ревность свою строго освѣдочила, а и отсадъ, као што прилике и обстоятелства изискивала буду, то исто освѣдочити желе, него су іошть приликомъ найновіегъ своегъ по смыслу Члена 18-огъ 1741 године учињеногъ утѣловленія (reincorporatio), кадъ су по своіой отъ Насъ милостиво одобренной вольи могли или невојничкогъ станя пріимитисе, или у војничкомъ станю заостати, и у Сремъ изселитисе, вѣрность и приверженность свою къ Нама съ тимъ іошть вышше посвѣдочила, што су у невојничко станѣ радостно ступила, и у нѣму равномъ вѣрностію и приверженностію као и у војничкомъ станю Обществу полезныма быти, услуге своје и далѣ продужавати, не манѣ и у данодаваню све оно, што є законно чинити, и милостивой вольи Нашой себе сообразоватисе зажелила. Мы тако исто, да быємо освѣдочили Наше Царско и Кралѣвско благоутробіе, мѣстима прење назначеныма постоянніе ради ньове будуњности, и због точніегъ реда, слѣдујуће милостиве волѣ Наше точке (puncta) благоутробно одобравамо, и то преко Камере Наше Унгарско-Придворне издати заповѣдамо, као:

Перво. Благоутробно безбѣдне чинимо споменутогъ Надтисскогъ окружія (Districtus) или Господства (Dominii) житељ, да се никаковомъ частномъ човеку, и нигда продати не могу, но да на вѣкъ као свештенне Кралѣв-

лѣвства Круне Добро имаюћи своя Прівілегіа заостану, а іоштъ веће и вѣчне своє безбѣдности ради, приликомъ настоєће Кралѣвства Дієте као Добро крунино закономъ учленитићесе (inarticulabitur).

Второ. Милостиво благоволявамо, да имъ се све оне землѣ, коє су дояко имали, изыскуюћей ньіовой нужди, невредимомъ остаюћемъ Праву Господственномъ (salvo Jura Dominali) оставе, да и̂ имаю и плодоуживаю; тако и право рыболова и по Тиси и по лежећимъ водама (бара), изузымаюћи оне коє су се отпређе подъ аренду давале, као што є Чигора на Чуружкой и Долнѣ Єзеро на Жабальской земльи, и коє су управо за Господство задержанне) далѣ свободно уживанѣ рыта; ништа манѣ и на то благоутробно соизволявамо, да Соєдинскимъ *) и другимъ страннымъ рыболовцыма, кои бы по ньіовомъ предѣлу ловити усудилисе, ловъ забранити, а у случаю отъ ньи се наплатити могу.

Треће. Милостиво хоћемо, да никомъ са стране безъ согласія Общественогъ по овымъ мѣстима обытавати (habitationem figere окућитисе) или землю ньима данну уживати свободно не буде.

Четверто. И будући да ниєдно Народоправленіє (Республіка) безъ главе и нуждногъ реда, као и безъ правде отправленія обстати не може; зато се благоутробно дозво-

*) Види С. Пчелу за 1836 г. ст.

лява, да свако Крунинога Окружія овога или Господства Надтисскога мѣсто Судію сваке године изъ три способна изъ међу Народа Сербскога лица, кое ће Господство предлагати (Кандидірати) а окромъ тога и заклете мужеве (Jurati) по своіой потреби и благоразумію себи постави, кои ћесе послѣ за обще мѣстне послове старати, и кои ће у маньимъ случаєвима праведно на тужбе подношенне пресуђивати.

Пето. Именованногъ вѣкъ Окружія или Господства (Dominii) жителъи найвећій Судъ (Forum) имаће у самой Господской Столицы, коя ћесе свакога мѣсеца подъ предсѣданіемъ Мѣстозаступника (Адміністратора) Камералногъ, или Окружногъ Господства (Districtualis Dominii). Провізора морати торжествовати. Суда тогъ Сосудія или заклеты Присѣдателя быће числомъ 12, изъ способны добро заслуженны Окружны (Діштріктуалны) жителя, отъ исты Общества по вольи своіой избранны, и како за распре Граћанске тако и за крвне (крімінале) Суду приставлѣнны, съ тымъ само додаткомъ што у распрама (расправама) процессима) крвныма и Судія Племићскій (Judex Nobilium) съ єднымъ Столичнымъ т. є Вармеђскимъ Юрасоромъ свидѣтелства ради по закону присутствовати, не манѣ и Фішкалъ Господскій (Dominalis) у истымъ случаєвима налазитисе и о таковымъ крвнымъ распрама настоявати мора: реченны пакъ 12 Присѣдателя Господске Столице живототраю-

ћа

ћа (вѣчна, vitalitia) быће званія, изузымаюћи, ако когъ изъ числа ньіовогъ збогъ явне неспособности или збогъ велики порока (excessus) дигнути требало буде. Између овы горе већъ споменути Окружія или Господства овогъ жительи єдногъ за Попечителя (Куратора общественне своє Дістріктуалне Єкономіє, другогъ за Пріимателя (Перцептора) обще своє кассе а трећегъ или и двоицу за Надзырателя надъ Арендама по вольи своіой да поставе.

Шесто. Столице ове Господске дужность ће быти, да распре Грађанске, међъ самымъ Діштріктуалнымъ жительима налазећесе прегледа, пресуђує и конечно опродѣлява; ако бы се пакъ распра између Діштріктуалны и странны людій, а нарочито племића налазила, то аппеліранѣ таковы къ засѣданію Вармеђскомъ (Твердмеђскомъ?) допуштасе. У крвнымъ пакъ случаєвима (in criminalibus) правомъ и достоинствомъ Господства Каммералногъ она право мача (Jus gladii) и власть има, да свима злочинцыма суди, и као што преступленія изыскивала буду да ӣ казни, и рѣшенія у само дѣло приводи.

Седмо. Право ово и Юрісдікціа изыскує, да се затворъ (тамница) у сред' Діштрікта или Господства т. є у мѣсту Старомъ Бечею што скоріє направи, коє правлѣнѣ премда самымъ Діштріктуалнымъ жительима пристои, зато опетъ благоволявамо да Господ-

ство

ство (Спаилукъ) тай затворъ Нашимъ трошкомъ подигне, а жительи нуждне подвозе и посленике да даю; далѣ што се тиче обдержанія овогъ зданія и нуждне кодъ нѣга страже, као и єдногъ способногъ Дiштрiктуалногъ Нотарiа, кои ће и общiй и Столице Господске Протоколлъ на перу водити, као и наименованіе снабдѣніе, и наплаћиванѣ истога, тако исто самымъ Дiстрiктуалнымъ жительима пристои.

Осмо. Присѣдателя овы, кои ћесе прописаннымъ у точки петой начиномъ къ держаню Господске Столице сабырати дужность ће кромѣ тога быти, да Обществомъ цѣлогъ Господства (Дiстрiкта) управляю, и како количество данодавателно (Contributionale) тако и земальскiй прибытакъ (census, интересс, лихва прибавакь, нараштай) соразмѣрно измеђъ жителя да дѣле, аренде, друге приходе и домостроителства своя общественна (єкономіе публічне) да уређую, рачуне како отъ Судія мѣстны, тако и отъ други ма коимъ начиномъ рачунима подлежећи особа да изыскую, и ако бы су кои дужни заостали были, такове неотложно къ намиренію дуга да принуде.

Девето. Ови дакле исте Столице Господске Присѣдательи дужни ће быти у свакомъ мѣсту сиротиске Отцеве т. є Туторе поставляти, добра сиротиньска своимъ начиномъ пописивати (inventare) съ описаніемъ иста добра Туторима предавати, отъ ньи послѣ

слѣ рачуне искати, и сваколикимъ начиномъ за сиротчадь старатисе. Кадъ бы се пакъ догодило, да добра какова безъ наслѣдника остану, то сходно Прівілегіама Народу Сербскомъ (Genti Rascianae) даннима милостиво дозволявамо то, да, ако бы тко изъ истогъ народа Сербскогъ, не имаюћи ни дѣце ни сродства умрео, онда цѣло нѣгово иманѣ Церкви да припадне.

Десето. Благоутробно допуштамо, да ова Господска Столица у отправленію свои дужностій печатъ сходанъ употреблява, кои ће отъ Наше Унгарско-Придворне Каммере опредѣлѣнъ быти и милостиво дозволявамо, да се Окружіе (Districtus) реченно или Господство (Dominium) „Крунино Надтисско“ (Потисско) называ.

Єданайсто. Будући да су мѣста Старый Бечей и Стара Каньижа, на самымъ главнымъ у Банатъ водећима прелазима лежећа, већима пролазцыма (transena) и народосвраћаняма подложна, зато ћесе у истымъ мѣстима наредити Комиссари за путнике, кои ће на то пазити и старатисе, да прилике, коима бы повышше народа пагрнуло, помоћію други мѣста олакшаюсе, и да се узаймична корреспонденціа съ Банатомъ продужава тако, да подвози и предпрезаня (Форшпанъ) Господства овогъ Тису не прелазе, но войски (militiae) прелазећей на другой страни отъ Банаћана потребни Бечею и Каньижи подвози

и предпрезаня да се даю. Но то исто у смотренію путника изъ Баната долазећи отъ Окружія или Господства Надтисскогъ позаймично (vicissim) треба да се наблюдава: окромъ тога свако могуће покровителство Наше ньима у томъ полажемо, да се не вышше, нежели што є законно съ постоима, (квартірима) и за саме войнике, не обтерећиваю.

Дванайсто. На прошеніє Господства истогъ и то милостиво дозволявамо, да само землѣдержство (Спаилукъ Dominium) на сваку кућу отдѣлѣнну, количество данователно (quantum contributionale порція) соразмѣрно путемъ своимъ располагати може, и то да само Господство изыште и да покупи.

Тринайсто. Премда се по другимъ овдѣ ондѣ у Унгаріи Землѣдержствама (Спахилукъ) отъ свію родова плодова віна, оваца, пчела и други землянны производа деветакъ и десетакъ обычно иште, но Крунинoгъ овогъ Землѣдержства жительи само ће осмакъ давати, и то ни отъ чега другогъ, но само отъ жита чистогъ или наполице, далѣ отъ єчма, зоби, проє, віна и кошница; а отъ други землянны производа, као што су кукурузъ, ланъ, куделя, купусъ, бѣлый, церный лукъ и други овогъ рода „прозябенія,“ ньима милостиво покланямо, и у толико й за свободне именуємо. Што се пакъ яганяца тиче, кадъ се на време Чиновникомъ Господскимъ (Officialis Dominalis) попишу, дужни су Окружія или Землѣдержства истогъ жительи не само оне яганьце, кои се у животу налазе, него и

оне, кои су поеденни, или другоячіе потрошенни (подъ строгимъ у случаю затаиванія или отрыцанія казни награжденіемъ) изброяти и открыти, и онда отъ свакогъ изброянногъ ягнѣта, было оно дебело или мершаво у готовомъ новцу 5 крайцаре у кассу Господску положити.

Четрнайсто. Проглашуемо й окромъ тога милостиво, да су свободни отъ свію оны работа и послова Господски, за кое се не плаћа; обвезанни су само надлежећій десетакъ свой и то мѣста отъ Мартоноша до Петровогъ Села заключително (inclusive) лежећа у Соединску ранопріемницу (Anonaria), а друга мѣста отъ Бечея почињаюћи у Петриљ (Петроварадинъ) или у друго равногъ разстоянія мѣсто превозити, и окромъ тога, у случаю нужде, у време рата предпрезаня (форшпанъ) давати. И ово благоутробно њима обћећавамо, да ни су дужни Чиновницыма Вармеђскима и Господскима, у своимъ особитымъ потребама путујућима подвозе давати и предпрезаня; а у случаю каковомъ како Вармеђи тако и земљедержству то ћесе особито забранити.

Петнайсто. Милостиво сверху тогъ њима допуштамо, да отъ таксе, коя се отъ прелазеће на превозима и на земльи њіовой ранећесе марве за пашу узимати обычествовала, половину мѣстна општества имаю а друга половина да се съ таксомъ Грка и цігана за земљедержство задержи; съ овымъ изнсненіе-

 емъ,

ємъ, да Грцы, кои су всѣъ жительима Кралѣвства овогъ постали, отъ Судіе оногъ мѣста, гдѣ живе, а Турски поддапицы као прави Господства таксалисте отъ землѣдержства и нѣговы Чиновника да зависе. Ови далѣ Грцы, Турскомъ нарочно владѣнію іошъ подложни, не съ другима но само съ Турскима стварима и товарима терговину водити могу, отъ друге пакъ терговине, а нарочно отъ віна, ране, марве, дрва, и овыма подобны подъ казнію конфіскаціе као и отъ заната да се отбіяю.

Шестнайсто. Тако исто точенѣ віна, ракіе пива, као и месарнице преко цѣле године благоутробно ньима уступамо, но то тако, да су пиво изъ пиваре обаше у Кули, не манѣ ракію комовицу и віно (у колико имъ собственны ньіови виногради не бы довольни были) цѣномъ текућомъ съ Администраторомъ уговореномъ за крчме отъ землѣдержства дужни куповати. За оне, кои бы за сватове или подушіе са стране прилично количество віна купити, и у Дістрікть или землѣдержство унети хотѣли, дозволенѣ кодъ самогъ Дістрікта остатиће.

Седамнайсто. Вѣра, законъ и обреди Церкве споменутогъ Дістрікта или Землѣдержства Крупиногъ Потискогъ споля и изнутра, као и Светаца по старомъ Календару празднованѣ, церквій и звонара правлѣнѣ по смыслу Греческогъ закона Народу данны, и отъ Насъ такође милостиво потверђенны Прівілегіа, да буду свободни, ни-

ти

ти у овыма да се ма отъ кога узнемирую, и Свештеницы по смыслу споменуты веѣъ Прівілегіа у домостроителствама своима (економіа) свободу да уживаю, и Прівілегіа ньіова свагда у снаги да заостану.

Осамнайсто. Будуѣе ради дике истогъ Землѣдержства или Окружія (Дістрікта) особито се Нама допало, да мѣста Бечей, Сента и Каньижа, поменутомъ Потисскомъ Окружію причислѣнна, Градиѣима (oppidum варошица постану и явны торгова (publicae nundinae вашари) као и седмичны торжища (Wochenmark) преимуществомъ да се отликую; на кои конацъ уредили смо веѣъ благоутробно, да се данашньимъ даномъ обычна Прівілегіа преко Канцелларіє Наше Унгарско-Придворне издаду.

Деветнайсто. На конацъ за ова Права и благодѣянія Господска, за работа и безплатны послова искупленіє, за Прівілегіа полученіє свако мѣсто Окружія или Землѣдержства овогъ у име Таксе или годишнѣ лихве земляне плаѣати ѣе свагда Господству половину само онога, колика є порціа, и то тако, будуѣи да се отъ сваке главе и на главу порезанногъ и ограниченногъ иманя по три форинта плаѣало, овымъ начиномъ за землю ѣесе 1 фор. и 30 крайцара плаѣати; и отъ овогъ даваня или лихве (інтересса) землянне єдну половину о Міхолю дну, а другу о Св. Георгію Великомученику у Провізіоналну кассу обвезанни ѣе быти давати. Ако бы се

пакъ

пакъ догодило, да народъ и житељи овогъ Окружія умножесе или се умале, како годъ што отъ главе (contributionale) тако исто и земљянно данодаванѣ по њіовомъ могућству треба да се соразмѣрно учини.

Двадесето. Найблагоутробніомъ душомъ признаемо Народа овогъ и житеља, као отпреће войника, Окружія или Господства Крунногъ ону своевольно поднешенну вѣрность и готовность, да у случаю сирѣчъ родитисе могућегъ противъ Турска рата, перви на оружіе устати желе; т. е. да су приликомъ Генералне Кралѣвства Інсурекціе, или кадъ други потребни случаеви то изыскивали буду, као и онако Границы Турской найближи, да бы себе саме, Насъ, и Кралѣвства Нашегъ Угарскогъ Наслѣднике защитили, „вооружати“ себе дужни: коіомъ приликомъ сви они, кои подъ оружіемъ (у Інсурекціи) буду, за време траюће Інсурекціе како отъ главе, тако и отъ землѣ ништа не плаћаюћи свободни остати ће, а невооружанни (кои не інсургіраю) подъ бременемъ као и преће заостаю.

У прочемъ пакъ благоутробно обезбѣђуемо (securos reddimus осигуравамо, увѣравамо), да ћесе, заоставшимъ у цѣлости правама Господскима, све у предизложенныма како старыма тако и садашньима одобреніама Правама и Прівілегіама; (ако на противъ не бы подданическу свою вѣрность и привержен-ность, кою су Нама и Св. Крони Угарской дужни, као и себи пристоећу покорность пре-

не-

небрегли): свето и не нарушимо наблюдавати. Све ово рукомъ Нашомъ свидѣтелства ради подписуемо, и печатомъ Нашимъ Кралѣвскимъ потверђуемо. Дано у тверды-њи Нашей Кралѣвской Пожуну двадесетъ осмогъ дана мѣсеца Іуніа, године Спасенія 1751 а Кральичења Нашегъ єданайстой. Маріа Θерезіа с. р. Графъ Антоній Грашалковићъ с. р. По заповѣсти Св. Царск. и Крал. Величества Графъ Іоаннъ Ердедій с. р. Стефанъ Крусперъ. с. р.

2) УНГАРЪ у ДЕРЖАВИ *)

Већ є девет стотина година прошло, откако є єданъ отъ єдногъ міліона душа великій чопоръ сѣверовосточны Асіатаца а). Мађаръ а у Множественномъ числу Мађари (Magyarok) названъ, у свемірной повѣстницы подъ Славенскимъ именемъ Унгаръ познатъ, по свой прилицы Фінскогъ порекла, блудећи безъ отечества б) и угнѣтенъ отъ други

*) Види: Statistik des Königreiches Ungern von Martin Schwartner I. Theil Ofen 1809. стране 1. 118. 125. —

а) По Хроніки Унгарской Іоанна Туроція Ч. II. гл. 2. и по преданію Сум. Кеза, было є за оружіе способны Мађара, кадъ су се съ оне стране Волге кренули 216,000 или съ женама и дѣцомъ 864,000 душа. —

б) Мађари су были, докъ се ни су покрай Мориша, Тисе, и Дунава населили и станили, скитаюћійсе народъ (Nomadi); а скитаюћисе народи по своіой природи нигдѣ немаю врућегъ мѣста, слѣдователно ни Отечества нигдѣ немаю.

ги Номадически чопора, но найпослѣ већь соединѣнъ подъ єднымъ наслѣдственнымъ Старѣшиномъ, преко Сарматски и Дакіиски Карпата преће (Г. по Хр. 889), и данашнію Угарію, єдну отъ найлѣпши на свѣту земаля покори, и у ньой тверду столицу своґъ пребыванія постави. Отъ тоґъ доба почео є Мађаръ у дружству живити, кое се єдна Држава зове.

Различіе людій у Угаріи по єзыку в)

У ниєдной земльи на цѣломъ свѣту, може быти не налазисе вышше єзыка, нежели у Ун-

---

в) О народима, кои вещества (матеріалъ) за повѣстницу средньѣгъ вѣка Угаріе даю, заслужую да се читаю 1801 год. умершегъ Праи Dissertationes historico-criticae in Anuales veteres Hunnorum, Anarum et Hungarorum Vindobonae 1775 Fol. Я дѣло ово держимъ за найболѣ између многи дѣла безсмертноґъ мужа. Онъ є био, докле є живіо у ученымъ своимъ пословима непобѣдимъ; само є морао свагда Латински писати, єръ Нѣмецки само у среднюю руку а Мађарски ни найманѣ ни є се борити умео. — О тѣлесномъ сложенію, препитанію, одѣлу и занимања начину, с закону и нравственномъ карактеру оны народа, кои у найновіой Повѣстницы Аустріиске Монархіе, а тако исто и Угарске налазесе, писао є Г. Учитель Іосифъ Ро-

реръ

Угаріи; и управо зато су тако многи народи у њой домаћи. Угарія, докле повѣстница допире, главно сѣдиште найвећегъ и найбогаточисленніегъ народа Славенскогъ, была є отъ 4-огъ столѣтія гостопріемница Римски свѣтъ рушећи варвара, прибѣжище често стѣсњенны скитаюћисе народа, главный путъ булазнећи крестоносны войскій, и као граница Европейскогъ Христіанства, позорище Европейске храбрости и Асіатіческо-Турскогъ дивлячества, отдавно іошть Елдорадо Нѣмачко вообще, а особито раденногъ Саксонца и плодногъ Швабе. Італіани и гладни Савоярди, морали су отпреће многочисленніе нежели данасъ у Угаріи живити.

Єдно, тако велико стеченіе найразличніи народа и єзыка, отъ кои єданъ другогъ изображеніемъ ни є много надвышавао, не существованѣ далѣ Владаюћегъ народа, съ корыстима господствованя своегъ матернѣгъ єзыка, и теженѣ прећашньи Угарски Кралѣва, да на многоразличію народа и єзыка у Держави свою важность; якость,

и

реръ до данасъ три опыта: 1) Versuch über die deutschen. Bewohner der Oesterr. Monarchie; 2) über die Slavischen; 3) über die jüdischen. Све три кньиге изышле су 1804 год. у Бечу у 8. на свѣтъ. Г. Сочинитель тако є вѣштъ, и да учи и да забавля; свакій отъ нѣговы опыта вышше важи нежели 1001 романъ.

и твердость г) свогъ Кралѣвства осную, морали су Унгарію отвеѣ рано земльомъ многоезычія учинити. Овако є исто іошть и данъ данашньій, и особито є достопаметно ово рѣдко Народа и єзыкоразличіе. Главни народи на єзыкъ гледаюћи єсу:

1) Прави Маћари. Ови люди у Унгаріи говоре онымъ єзыкомъ, кои є матерньій оны Асіата бьо, што су у IX, столѣтію подъ предводителствомъ Арпадовымъ преко Галиціе и Молдавске прешли, и ову землю освоили. Многи старосѣдеоцы послѣ многогъ времена узму овай єзыкъ за матерньій; као што се измеѣ благородстса и измеѣ Унгарски тежака веѣ врло многи налазе, кои су предцы Нѣмцы, Славени и Власи были, но на чинъ унуцыма никаковогъ се знака не познае, да су Нѣмецки или Влашки потомцы д). Особи-

то

г) Видисе, да су Кралѣви Унгарски при населенію землѣ владѣтелне Маколме Св. Стефана держалисе, кои у своме Отеческомъ совѣту наслѣдственномъ Кнезу Емеріку сыну своме вели: „Unius linguae uniusque moris Regnum imbecille et fragile est.“ Декр. Книга I. Гл. 6. §. 3.

д) Особитый єданъ начинъ къ изученію Маћарскогъ єзыка имао є Графъ Гавріилъ Патачићъ († 1745) у Колочи. Овдѣ су се за време Турскогъ владаня Сербьи населили, и текъ се гдѣ-што слабачкій отзвукъ господствуюћегъ Маћарскогъ

то є ушло ово преоблаченѣ, и то чесѣе нежели ма у комъ прећашнѣмъ времену, отъ 1789 год. у моду. Но то є єданъ особите какове Прагматіческе главе ненедостоянъ задатакъ, како се сирѣчъ то догодило, да се противъ особите Аналогіє ово при свомъ первомъ населенію не сасвимъ яко народнѣ стабло Мађарско съ Асіатіческе на Єvропейску землю пресађено, да се велимъ тако добро пріими, и да єднако расти. Оштри мачеви Саксонски Отона іоштъ ни су могли младе жилице овогъ пресађеника уништожити, и 600,000 Татарски людождера ни су у станю были, да слабачке заметке Мађарскогъ изданка затру. Ни съ єднымъ сосѣднымъ народомъ єзыкомъ и нравима сроданъ, у непресѣчне штетне ратове замершенъ, церномъ смертію и гладомъ често гонѣнъ, половиномъ отъ Еvнуха подъ ярмомъ бывшій изсысанъ, съ дѣцомъ доста оскуданъ, и

скогъ єзыка у истомъ граду чути могао. Патачићъ рођенѣмъ Рватъ, но при томъ Мађарскій Архієпіскопъ и отечестволюбацъ зажели у свомъ столичномъ граду учманувшемъ Мађарскомъ єзыку животъ и владу да поврати. Онъ дакле прицѣпи на яко и широко Сербско стабло, заоставшу іоштъ слабачку Мађарску віоку, и съ казнію отъ 12 фор. или толико батина употребленіє Славенскогъ нарѣчія, т. є Сербскогъ єзыка забрани; и овай поступакъ нѣговъ съ успѣхомъ награђенъ буде. Kat. Hist. metr. Coloc. Eccl. P. I. pag. 72.

и єдва у новијмъ временима съ нужднымъ и помоћнымъ кньигама упознатъ; зато скоро за чудо велико човекъ держати мора, или се управо види перстъ провидѣнія (a' Magyarok-nak Istene), што є Маћарскій єзыкъ іоштъ у животу, и што є отъ правы Маћара стары єданъ єдитый само измеђъ други людій заостао; єръ послѣдныій Порусъ (Пранзъ) кои є Пранзски говоріо съ концемъ XVII столѣтіа умрео є. Ни є ми могуће числомъ праве Маћаре и ньіово бройно соразмѣрство спроћу Нѣмаца и Славена опредѣлити; єръ народочисленія по єзыцыма іоштъ немамо. Видисе да Маћаръ ни мало за градскій животъ не мари. Само пусто пространно полѣ найболѣ се нѣму допада; и данасъ іоштъ воли Маћаръ, кои є граћанинъ, у предградію, нежели на сред' града живити. Може се узети, да Маћара на брою има вышше нежели Нѣмаца, а и самы влаха: но разширено Славенско стабло съ своима многима гранама, далеко многиномъ сынова свои прелази число Маћара!!? Као што се изъ єдногъ достовѣрногъ листа види, броилосе 1787 год. у Унгаріи, Далмаціи Рватской и Славонской окромъ Кралѣвски градова 11,402 ово маньи градова ово села, отъ кои у 3668 мѣста Маћари, а у 5789

Славенскогъ народа люди, у 921 Нѣмцы, и у 1024 населенія Власи обытаваю. Садъ є у градовима Славена и Маћара скоро єднако число, но изванъ градова брое Славени 2121 мѣсто вышше нежели што Маћари имаю.

2) Славени. Златно време Чесско-Славенскогъ єзыка пада у XIV-то, и у почетакъ XV столѣтія, кадъ є по пропису златне Булле Карла IV-огъ Цара Гл. XXX. §. 2 свакій Курфіршть Римско-Нѣмецкогъ Царства Славенски учити морао: єръ кадъ є у Чесскомъ кньижеству за време Костницкогъ Собора све веће свѣтло было, онда є текъ у Нѣмецкой и Француской свитати почело. Да є тако просвѣщеніе Чесско и далѣ продужено было, може быти, да бы кодъ тако тѣсногъ, између многи у Європи Славенски говорећи народа сродства сбытисе могло, те бы данасъ Францускій Єзыкоучитель Славенскомъ слабачкомъ Учителю (Petit-maître) уступити морао. — У Угаріи изъ великогъ числа мѣста и села може се отъ прилике заключеніе учинити на прегрдно множество Славенски обыталеля. Како годъ што имъ є нарѣчіе ньіово различно, тако су имъ и имена различна, съ коима се племена Славенска єдно отъ другогъ разликую. Они се называю: Словацы, Русняцы, Сербльи,

Рвати, Славонцы, Далматинцы, Вандали (Винди може быти) и т. д. Словацы су у Угарiи найплодороднiи; єръ гдѣ су годъ они до данасъ међ Мађарима и Нѣмцыма жиле свое пустили, ту є већ Мађаръ и Нѣмацъ изчезнуо. Всуе су се чували стари Нѣмцы у Угарiи, кои су сами скоро до XVII-ог столѣтiя све градове сва рукодѣлiя а особито рудокопнѣ и терговину „притяжавали“ отъ Славенскогъ тако опасногъ сосѣдства; всуе су се затезали да дѣте оно на занатъ не прiпме, кое ни є доказати могло да є отъ свободны и Нѣмецки родителя а не отъ Славенски (wendischer Art) роѣено: всуе є iошъ 1554 год. морао Плем. Магiстратъ рудокопногъ града Шемнице прiятельски молити „Шустерскiй Цехъ,“ „да Плем. Магiстрату по вольи учини, и єдногъ отбаченогъ Славена (Винда докле годъ узживи, да терпи, а послѣ тога да се неће ни єданъ Славенъ узза цѣо животъ у Цехъ прiимити:“ то опетъ на 54 године послѣ тога изда се (1608 г. Чл. 13 предъ вѣнч.) єданъ мударъ и разуманъ земальскiй законъ, кои є Мађару Славену и Нѣмцу у свачемъ єднако право дао. — Примѣра цѣлы и наполу села и градова, кои су преће 200 — 300 година отъ Нѣмаца обытавани были, да су садъ послав-

лѣни, найвышше управлянѣмъ онаковы проповѣдника, коима є матерньій єзыкъ Славенскій быо, имамо врло много; но іошть є веће може быти число оны кадгодъ Мађарски села и мѣста, коя су на югу отъ Турака ватромъ и мачемъ опустошена, а отъ Словака и Сербаля (sic) као изъ пепела, отъ части съ старымъ своимъ именима у новъ животъ изззвана и на ново рођена. —

VI.

VI. ПѢСНОСЛОВНА СОЧИНЕНІЯ

1) Слава Славенска у Європи.

Богъ богуе на престоли вѣчны;
А Славъ златно слави свое време,
Славства свога, честитости свое,
Коіомъ Грдне преживи вѣкове,
Коіомъ скруши найоштріе зубе,
Прогутавшегъ народе времена;
Коіомъ стресе законе промѣне,
Цѣлымъ штоно управляю свѣтомъ. —
Славъ-Первенацъ, кол'ко люди знаду,
Великога Свѣтотворца руке,
Гле! преживи и саме Богове,
Скудоумѣ коей измыслило,
У первыма іоште людства данма;
Онъ дочека и очима види,
Да тысуѣ'ма найвеѣи народа,
Съ свѣтомъ нѣгда што с' дрмали цѣлымъ,
И гробови не познаюс' данасъ: —
Онъ – любимацъ Неба и Судбыне,
До данасъ є срећно и несрећно
Толик' пута преобраз'е землѣ,
А съ овыма и земніе стварій,
Ко што нитко дочекао другій;

Первожитель Єvропе међь браћомъ,
И ко глава народ'ма надъ многим',
На сред' красне и рођенне землѣ
Старе своє честите Єvропе,
Престолъ вѣшто намѣстіо златный,
И златнога своґъ светкує вѣка,
Тысућама године броєћегъ,
Данъ великій, кудъ Славенство цѣло
Са сви страна на свето позыва:
Отъ Русіе землѣ превелике,
Слав'ма сунце откудъ с' свагда раћа
Лѣтомъ, добра кадъ се чинит' могу;
Єръ за зной су Славени рођенни! —
Онъ призыва милу дѣцу свою;
Польской далѣ поручує земльи,
Теринъ коя є многимъ у очима;
Вѣшто єръ є Богиня Славенска
Уредила, да туђница рука,
Кадъ о глави цѣлогъ Славства ради,
О варшавску разбіес' твердыню;
Поручує милой земльи Польской,
И сынове све нѣне позыва,
Та къ свеобщемъ торжеству Славенскомъ;
Красну грану Славенскога Рода,
Чехе дичне, и браћу Моравце,
Съ Слезацыма и Лужичкимъ Серб'ма,
Печатъ Славства што на челу носе,
Но іошть болѣ на честитомъ сердцу;
Слав-Праотацъ и Карпатске миле
Све Словаке кои по горама
Прадѣдова чуваю огньишта,
Къ себи сѣдећь на престолу зове;

Рва-

Рватима шалѣ снажнымъ гласе,
Отъ желѣза што имаю груди,
Туђа на ньи кадъ злоба насрне,
Свойски да ю̑ отъ себе отбаце;
Далматинце и Славонце храбре,
Съ первымъ што су майке Сербске млекомъ
И юначство у крвь претворили,
Съ коимъ свакомъ крше врагу зубе,
Све призыва ко сынове вѣрне;
Отчій лѣпый, свесердечанъ поздравъ
Онъ найпослѣ къ Дунав-рѣцы шалѣ,
Къ Дунав-рѣцы, пакъ и преко рѣке,
Разроєннымъ по благоме югу,
Дичной грани Славенскога стабла,
Дичной грани Народу Сербскоме,
Мыш'цомъ кой є и челичномъ снагомъ
Мог'о с' борит' за четыри вѣка,
Мог'о с' борит' съ Тѵран-Богомъ пакла,
И сдрузгат' му на послѣдку главу;
Слав-Праотацъ све Серблѣ поздравля
По Сербіи поносной и Босни,
По оближньой Светогъ Савве земльи,
По равноме Срему и Банату,
Пакъ по Бачкой, Бараньской, Приморю,
И по церной кои живе Гори,
И ругаюс' Бонапарти силномъ,
Кои хтѣде вышчовекъ да буде,
И на крвцы Славской да прокуша,
Да прокуша вышшелюдство своє,
Єѵропа веѣь когъ признала беше;
Али Славенъ што и Божіє знаюѣь,
Бож'є знаюѣь и Бога са боєѣь,

Нѣчимъ манѣ-нежел' што є човекъ —
Учини га робомъ-нечовекомъ! —
Свуче съ нѣга вышнелюдство гордо,
Обуче га у манѣчовечство! —
Та й награда гордельивцу свакомъ,
За Божіомъ зіяюѣомъ владомъ!
Почемъ тако гласъ Славска Праотца,
Кодъ Сербаля, и Бугара браће,
Лѣпе єдне Славскогъ стабла гране,
Коя с' справля да с' опрости ярма,
И Народа кодъ свію Славенски,
Мѣсто наѣе на роѣеннымъ сердцам';
К'о што траве и све што й изъ землѣ,
У пролѣѣе кадъ й мила майка,
Чудотворна светыня природа,
Къ себи зовне к'о дѣчицу драгу,
Терче къ майцы съ душомъ безъ обзыра:
Тако й сада мало и велико,
Славско име што на себи носи,
Божественнымъ упалѣнно огнѣмъ,
Полетило къ Європе средишту,
Гдѣ й Славена свію прапраотацъ
За све Славство учиніо праздникъ;
Неумрлость свою празднуюѣи,
И Славенскогъ Рода вѣковѣч'є.
Міліонма Славска с' дѣца скупе,
Да десницу Праотцу и скуте
Исцѣлую, благословъ му пріиме.
Сѣвне муня преко цѣлогъ-неба
Славенскога стране са сѣверне,
И громъ пукне къ западу тежеѣи:
Славъ запои: „Слава;“ почнес' праздникъ:

Ду-

Душанъ, Петаръ великій, Светоплукъ,
Съ Обилићемъ, Зриновићь, Собѣскій,
Турза Словакъ, Суваровъ и Ђорђе,
Или они ил' њіови дуси,
Подупрли Праотца Славенскогъ,
На престолу златноме сѣдећа,
Кои сада міліон'ма Слава,
Свете устма, златнымъ проспе рѣчи:
Ой Славени! народе великій!
Судба й хтѣла да већегъ не буде
Измећь свію на земльи народа,
И памећу и мышицомъ отъ васъ,
И врлосћ'ю годилицомъ Божіомъ;
Та є воля Човектворца была,
Ова іоште откако є грудва,
Међь народ'ма подѣлѣнна свима,
Међу браћомъ први да будете,
Не Турани но човеколюбцы;
Хранећь свое, не дираюћь туђе;
У правляюћь невѣште; немирне
Човечуюћь; зла не желећь никомъ. —
У сто людій єданъ первый єсте;
И у цѣломъ створенію великомъ
Мора быти перво и послѣднѣ:
Међь народ'ма тога л' да не буде?
И природа л' у томъ да с' поправи?
Быт' не може! — И међь њима дакле
Первый, другій, трећій быти мора. —
Око себе свуда погледайте
Човечество цѣло Европейско,
Погледайте све народе друге,
Шта су были, и тко ли су сада?

Да

Да л' се коп преће васъ родіо?
Ил' су они сви вершняцы ваши?
Или сте имъ на бабинам' были?
Свакъ у своіой єл' с' люляо колевцы?
И єл' сисао майке свое млеко?
Ил' наймлѣние дойкинѣ за новце?
Свакій свое има л' име право?
Ил' отъ другогъ ко сирота как'ва
Узайміо г', на поклонъ добыо? —
Што й нестало; рачуна му нема:
Дуго й време многимъ главе дошло
Люд'ма како, тако и народ'ма,
Ни имена коим' с' правогъ не зна. —
Запытайте садъ сосѣдне Нѣмце,
Тко су? откудъ? и гдѣ живе сада?
Ил' на земльи дѣдиной ил' туѣй?
Тко имъ име так' несходно даде?
Коє й ново: ил' се не зна шта є?
Θеутъ, Θаутъ, Теутонъ, откудъ Тайтше
Не приличи духу ни єзыку,
Честитога народа Нѣмецкогъ,
Млаѣгъ брата Славенца первенца,
К'о старіи кой є свагда имао
Іошть у первымъ цѣлогъ людства дан'ма,
Вышше снаге, вышше и памети,
И к'о човекъ кой є младо дѣте,
Младо Нѣмче своегъ роѣенногъ брата,
Изъ Асіе первога куѣишта,
За ручицу довео у Єврону,
И огньиште казао му да чува,
Убрисати докъ не уззна носа;
А онъ ће га хлѣбцомъ заранити;

Єръ

Єръ се тако заклео Отцу бѣше.
По Нѣмецкой сви садъ разсѣяни;
И другима земляма Теутони,
Єсу само найпоздније ята,
Коя су се доцканъ изродила,
Отъ Славенскогъ много млађегъ брата. —
Части нѣке запада и юга
Європейскогъ угльи и острови,
Італію, Спанію л' узели,
Ил' Галлію другу л' как'ву землю,
Єсу пуне Латинске дѣчице,
Право свое изгубивше име,
Съ презименомъ нагрђенне новымъ,
Отъ позднји Римски изелица,
Галл', Італа, ил' ма кога другогъ:
Народъ старіи име нежел' само,
Што не каже управ' к'о што єсте,
Латинъ да су Римлянинъ имена,
И самъ Пелазгъ, Єллинъ, ил' Гркъ старый,
Много млађа и много неяча
Та два братца, Славена червенца;
И доцније кои с' у Європу
Изъ Асіе само пречимъ путемъ
Моремъ дошли и югъ населили,
Єданъ, два ли края Європейска. —
Други што су Європе народи,
Єднима се ни имена не зна:
Два се само налазе чопора
Іошть мећь старымъ људствомъ Європейскимъ,
У времена она су новія
Не к'о люди но к'о разбойницы,

Ил'

Ил' бѣгунцы безъ свакогъ кућишта,
Изъ Асіе дошли у Єврону,
Зла кои су починили више,
Косе неже л' што на глави носе;
Сь питомосћу не слажус' Євроне;
Нит' ѝ што приволѣти може,
Європейскомъ духу и нравима,
Докъ ѝ може быти сама земля,
К'о туђъ изродь отъ себ' не отбацы:
Дивльій разсадъ изгинути мора
Мећь сѣменма чистогъ Європейства! —
Іошть ако се нѣки чопориѣи,
Овдѣ ондѣ смуцаю по земльи;
То су само єдни копилани,
Коим' с' не зна отацъ или майка,
Ил' разсути по бѣломе свѣту,
Мећь другима к'о сиротчадь живе;
Садь се єдногъ а садь другогъ лепе,
А за народь себе и не держе. —
Вы Славени! вы сте изабрани,
(Но овдѣ Вамъ с' гордити не валя,
Збогъ заслуга єръ то не бы ваши)
Самымъ онымъ кой човека створи,
Перва као дѣца човечества,
Перви браћомъ мећь своимъ у свем' да сте;
А другчіе єл' и могло быти?
Єданъ народь первый быти мора;
Судба ѝ хтѣла да Славенскій буде!
Право ѝ дакле што ѝ найстарій братацъ
Цѣлогъ людства, іошть у первымъ дан'ма
Имао снаге више и памети;
Да с' мезимацъ по пепелу валя,

И

И да има шта заглабат' зуб'ма,
Первенцу є быо лукъ и стрѣла,
Нуждань и плугъ братца да зарани. —
Отацъ первый людства умирућій,
Найстаріемъ сыну своме Славу,
На самерти говораше рѣчи:
Ой первенче, драго дѣте мое!
Ой первенче! видишъ да оставлямъ
Многу дѣцу, многу браћу твою,
До ушію кои с' єданъ другомъ;
Сви требаю хлѣбца и водице,
Но изъ другогъ да добыю руке:
У колевцы тек' с' люля Єлинче;
А Латинче єдва проговара;
Нѣмче мало іоштъ ни петъ година
Нема; друга с'ва редомъ дѣчица
Осамъ, деветъ, десетъ брое лѣта:
Сама пилежь, коя коре хлѣба
Собомъ ни є заслужити кадра:
Зато Славе! немой твое браће,
Оставити а дѣчице мое,
До наймлађегъ, докъ сви не дорасту,
Не дорасту и докъ не узмогу,
Себ' при скрбит' хлѣбца и одѣће:
Домаћимъ й ты єзыкомъ нашимъ,
Когъ намъ Творацъ и нужда дарова,
Къ добру води, а отвраћай отъ зла;
Къ слави, чести, истини упућуй:
Они тебе брата к'о старіегъ
Нек' слушаю, нек' те почитую. —
А то бреме лагше да ти буде,
Садъ ми рѣчи послушай послѣдње:

Сву

Сву ту землю отъ истока нашегъ,
Пакъ до края запада послѣдњегъ,
Сувомъ ногомъ кудъ с' корачит' може,
Теб' оставлямъ и твоимъ унукма;
Мудрость, правда, къ истини теженѣ:
Пратиле те кудгодъ ногомъ ступишь;
Честь и слава теби и унукма,
Докъ є свѣта на сердцу лежала!
Міо быо свакомъ добромъ брату!
А небрату страшанъ колик' треба!
К'о первенацъ цѣлогъ човечества
Простирисе по цѣломе свѣту,
Не имаюћь препона на путу! —
Отца людства испуниле с' рѣчи:
Міліона с т о Славенски душа,
Дѣлъ десетый кои чине людства,
Очевидный и светый є свѣдокъ,
(Повѣсть нек' намъ шта хоће говори)
Славенъ да є братъ човеч'ства первый! —
Та паръ єданъ тридесетъ да роди
Дѣце, ниште с' петдесетъ година;
Тко с' доцније оженіо, манѣ
За то време имати ѣ мора:
А Славени ко и други люди
Ни су никли послѣ кише благе,
Бѣле као изъ земкѣ печурке. —
Тридес'тъ вѣка ако с' за петдесетъ
Міліона душа изыскую,
Да с' отъ пара єдногъ людій роде;
Толик' двапутъ да ѣ се наплоди,
Проћи мора шестдесетъ вѣкова.
То й Родъ Славскій браћомъ међу своіомъ!

Ма му како срећа ил' случаи,
Као никомъ чували колевку;
Са тысућомъ лѣпы годиница
Найближега, брата надвышава!! —
Ой Славени! вы сте дѣде людства!
Честь вамъ, слава, поштенѣ и влада!!
Тко смѣ, може л', некъ другчіе каже,
Єданъ и два да три пуна ни су?! —
Съ равны поля высоке Асіе
Вы пођосте къ западосѣверу;
Вы прођосте берда и долине;
И предѣлу што с' Мидіа зваше,
Съ потомцыма и име дадосте,
Цѣо свѣтъ да зна, да сте браћа Инда,
Та єзыкомъ роћенна и крвлю! —
Измеђъ мора церногъ и Каспіскогъ
У Єврону корачисте пусту,
Не видѣвшу лица човечія,
До ли вашегъ єдва дочекапногъ;
Пустошь иста не быяше ништа,
Людство докъ є ваше не освети;
Єръ звѣрови до долазка вашегъ
Землѣ ове господари быше. —
Ой Карпату! ты перво огньиште!
У Єврони Славенски Народа;
Ой Карпату! вѣковѣчанъ быо;
Дуси Неба свагда т' иѣговали,
К'о светыню Славскогъ старѣшинства;
На теби су сва дѣца Славенска
Отъ дугога отморилас' пута;
Съ честитост'ма душе и мышице
На леђима отячала твоимъ;

На

На теби су научили она,
Господари надъ цичомъ да буду,
Предъ коіомъ су други низке слуге.
Ой Славени Отцы Єврпейства!
Прапраотца извершуюћ' волю;
Хранителѣ оставивши вѣрне,
Да Карпатска чуваю кућишта,
И на десну и на лѣву страну,
Разыћосте с' срећни по Європи:
Свакой страни у кою дошосте,
Вы имена света надѣдосте,
Коя вамъ є казивала майка:
Погледайте землѣ, мора горе,
Рѣке, села Європе, градове,
Шуме, ньиве, потоке, изворе,
Отъ блатнога и леденогъ мора,
Пакъ до узкогъ прелаза воденогъ,
Отъ Європе што Асію дѣли;
И отъ самы Уралски брегова
До у сердце Адріатскогъ мора:
Све то, што се садъ Нѣмецкомъ зове,
Ил' „Пранзска, Саксонска Баварска,
Холштайнъ, Стрелицъ, Шверинъ ил' Мекленбургъ,
Любекъ, Бременъ, обе Райцке землѣ,
Поморанска, Слезска и Позенска,
Сва Шкоціа земля прекоморска,
Часть Єнглезске и четверть Француске,
До Мозеля и до Саара рѣке;
Не до Єлбе већь и преко Райне;
Дольна земля и пола Холандске
Быле с' нѣгда Славско домовиште;

Ри-

Ригенъ островъ гдѣ є самъ Амстердамъ
Цѣлу землю Славенскій дичіо;
Швабска, Тyроль, лѣпа часть Швайцерске,
Кршный удѣлъ Італіе славне;
Са Аустріомъ сва земля Штаерска
Сва Лужица, Мисна, и Моравска
Чесска, Польска и Руссія грдна;
Галиція, Волхинска, Украйнска;
Са Унгарскомъ цѣломъ, Буковина;
Горотанска съ предѣли Крапинске;
Сва Рватска, Далматска, Славонска;
Честитъ предѣлъ Срема раскошнога,
Са дарови природе богате;
Банатъ, Єрдель, Влашка и Молдавска;
Са Бугарскомъ до цернога мора;
Сва Сербія, Босна, Черна Гора,
Савве Светогъ предѣлъ и Албанска;
Съ Македонскомъ, Румельска, Тесалска,
Ливадія край мора Морея,
Дичиле су с' и поносилесе,
Што надъ ньима Славско сунце сія;
Што надъ собомъ виде Владаоца,
Славенина човеч'ства первенца!! —
Та ужлѣблѣнъ Славскомъ честитосћу,
Сва Єyропа на себ' носи печатъ
Первожильства и господства Славскогъ,
Когъ вѣкови сглодат' не могоше,
Нити ће га игда сбрисат' моћи,
Докъ є неба и на небу сунца,
И Славенинъ себе тко й? познае:
Та съ вѣчносћу онъ є споенъ тако,
Єдно да се отъ другогъ челичи;

Край

Крај ел' єдномъ? и другогъ нестає:
Съ њима и све људско кромѣ Божьегъ. —
Тако й Творацъ вољомъ уредіо:
Ни отъ кога поправит'се не да. —
Та є дакле дѣцо моя драга!
Дѣцо моя сви Славенски сынцы!
Судба ваша, а Божія воля:
Съ зноємъ свакій срећу себи зыда!
Надъ Славеномъ свѣтъ радена нема!
Испуните Творца вашегъ волю!
Честитости освѣтлайте образъ,
Умомъ здравымъ, и мышицомъ Крѣпкомъ,
Гдѣгодъ случай узыште пакостанъ,
Ил' пратіоцъ среће ваше праве;
Покаж'тесе достойни первенства
У Європи, к'о и ваши Стари:
Славе ваше другоме не дайте,
Вы о Чеси, Моравцы Поляцы,
Руси, Сербльи, Бугари, Рвати,
Вы Словацы, Крайнцы и Сораби!
Славскомъ што сте задоєни сисомъ,
Славскимъ правымъ што дышете духомъ,
Славскомъ чистомъ што кипите крвлю,
Отъ дѣтета у самымъ пелен'ма,
До найсѣдѣегъ старца и старице;
Єдно друго свойски загрлите,
К'о сердечна излюб'тесе браћа,
Као браћа и сестрице миле;
Пакъ заклетву онда положите,
На Божіой Кньиги „любви светой:“
На Божьему светомъ Єваггел'ю:
О великій Боже нашъ и Творче!

Сви

Сви у тебе єдиноѣ вѣруемо!
Допустіос' праздникъ цѣлоѣ Славства
Да с' светкує у Європе среди:
Ты учини да и свеза ова,
Коіомъ данасъ вежемос' займично,
Вольомъ твоіомъ вѣковѣчна буде;
Предъ тобомъ се самымъ заклинѣмо,
Животъ да нашъ, кои си намъ дао
К'о свободанъ, быће свима общій;
Честь и славу, срећу и несрећу
Дѣлићемо к'о роѣенна браћа;
Зависть, злоба ма на кога брата
На срце ли? Свима й борба дужность!
За народность, гдѣ бы духъ пакостный.
Искао отъ насъ, умрети намъ свима
Найслаће є; єръ животъ нашъ ту є.
Єзыкъ Славскій - Сербско, - Русско - Чесско -
Польско - Крайнско - Рватско - Словачко -
Са Моравскимъ - Бугарско - Сорабскій
Быће нама светыня найвећа,
Наймилія подъ небомъ и сущемъ;
Єзыкъ градъ є Народности наше:
Врагъ намъ вечій быт' не може другій,
Нежел' онай, што намъ єзыкъ дира;
Єръ намъ дира у животъ и здравлѣ!
Єръ намъ дира у честь и поштенѣ! —
Єръ намъ дира у найвеће благо! —
Све у свѣту къ совершенству тежи!
Све с' у свѣту на вышше подиже!
Славенъ самцитъ да за себ' не мари?!
Быт' не може. — Сложно дакле браћо!
Богу славу, Царев'ма покорность

Да-

Даваюћи гон'мо враге наше:
Желѣзне имъ полож'мо границе
Оячанномъ и витежкомъ рукомъ,
Продерзльивцу покажимо свакомъ,
Неулюдномъ свакомъ посрталу,
Нек' мышію — свою чува рупу,
Жертва неће л' правице да буде
И Божіе, и осветe людске!! —
Текъ Праотацъ што совѣтъ изусти,
А гласъ съ неба высокогъ загрми:
„Сложни ако ст' измеђь себе Слави!
Име ће, вамъ слава, сила и честь
Са вѣчносћу споитисе Божіомъ,
Да вамъ с' диве люди и вѣкови,
Што у свему высокомъ, и добромъ,
На вѣкъ быти морате Первенцы.“! —

НЬЮВОМЪ СІЯТЕЛСТВУ,

ГОСУДАРУ ГОСУДАРУ

ЕФРЕМУ Ѳ. ОБРЕНОВИЋУ

КНЯЖЕСКО-СЕРБІИСКОМЪ ГЕНЕРАЛ-МАІОРУ,

и проча.

милостивѣйшемъ своемъ Покровителю,
малый овай труда своѣ плодъ
съ найвѣрніимъ Высокопочитаніемъ
посвеѣуе

Сочинитель.

ВАШЕ СІЯТЕЛСТВО,

милостивѣйшій Государу!

Да найсилніемъ жару сердца, и найсветіемъ позыву и нагону душе моє одолимъ, усудіо самъ се съ найвѣрніимъ чистогъ высокопочитанія и признателне благодарности чувствованіима, настоєћу слабачки трудова мои кньижевны часть Сіятелнѣйшей и высокой Особи Вашей посветити. — Истина у колико вышше познаємъ, и искренніе признаємъ, да съ овымъ малымъ жертвоприношеніемъ моимъ и перве само чертице оне свете дужности, — съ коіомъ є Сіятелнѣйше и величествено великодушіе Ваше у теченію настоєће године не само на сред' найзнаменитіегъ Сербіско-Княжескогъ града Вѣограда непосредствено, но и у самомъ Сіятелства Вашегъ Двору посредствомъ Светлѣйше Ваше Фамиліе милостиво обременити благоизволило ме, — да перве само, велимъ, съ тымъ, чертице дужности моє не испунявамъ; у толико вышше и крѣпчіе природнымъ Сіятелства Вашегъ великодушіемъ ободрень увѣравамсе, да ће Сіятелство Ваше ако и малый, ако и преслабый овай моє найсветіе признателности дугъ, ову найтоплію и найчистію признателности моє жертву изъ єдногъ само, высокимъ Духовима природногъ благоволенія у милостива Своя нѣдра пріимити благоизволити. —

Што вышше и торжествење Сіятелнѣйшій и милостивѣйшій Государу мой! неописану мою и ни съ чимъ, несравнѣну данашню радость предъ лицемъ цѣлогъ Сербскогъ Рода и Човечества съ восторгомъ исповѣдамъ: у толико се болѣ и праведніе поносити и гордити морамъ, што самъ се на предварително и препокорно прошеніе мое, те высоке Сіятелства Вашегъ милости удостоіо, да Вашемъ нарочно Сіятелству, као роѣномъ Свѣтлѣйшегъ Обновителя Сербіе Брату, као первопомоћномъ благостоянія Сербиискогъ Столпу, као прещедромъ књижества Сербскогъ Покровителю, као найчеститіемъ Рода Сербскогъ Поносу, и као пресрећномъ перве и то знамените Дѣвосписателке Сербске Родителю, ово, премда отвећъ слабогъ ума и пера, но заиста найблагодарніегъ сердца приношеніе приликомъ овомъ на жертву поднети могу.

Доживимъ ли іошть на конацъ и то, да се дѣлце мое онако великодушногъ благоволенія Сіятелства Вашегъ удостои, съ каковымъ га найтоплінмъ сердцечувствованіяма душевной Сіятелства Вашегъ честитости вручавамъ; то ћу се я заиста праведно измећъ свію Сербски Књижевника найсрећнінмъ називати и свагда быти

Вашега Сіятелства,

милостивѣйшегъ Государа

У Соѣдину на данъ Св. Стефана Щиляновића

Всенижайшій Свештенослужитель

Павелъ Стаматовићъ

Парохъ Соѣдинскій.

2) НА ДАНЪ

ЧЕСТНЬЙШЕГЪ и ВЫСОКОУЧЕНОГЪ

ГОСПОДИНА

ПАVЛА СТАМАТОВИЋА

Пароха Сегединскогъ

съ особитымъ почитаніемъ

подноси

ІОВАНЪ СУББОТИЋЬ

29 Іуніа 1836

у

Сегедину.

Willst du unsterblich seyn, lebe im Ganzen.
v. Schiller.

Грдно есте Славства полѣ;
Кадъ бы судба разяренна
Уничтожит' хтела грозно
Наймилиегъ своегъ првенца,
Половина веѣа света
Морала бы срушитисе,
Найлепше бы честитости
Човечества скрушилесе,
А лепоте найвеће бы
Дражестности изчезнуле. —
Врлость дична да му име,
У полѣ га бойно прати;
Побѣде му венаць дае,
У обклади мудры Муза
Лавромъ чело венчава му:
Правъ и праве све судеѣи
Жертва быва подмуклости,
Мора Вуѣи незаслужне
Ланце тежкогъ подданія,
Мора слушат' незаслужне
Речи срамногъ подсмевания:
И све свето, и све красно
Отчизности, Народности

Мора

Eine freye Uebersetzung.

An der Elbe Blumenstrande
Tönt des Slawen Lustgesang,
In dem sanften Griechenlande
Schallet seiner Flöte Klang,
Mit des Südens Lieblichkeiten,
Mit des Nordens Eis' vertraut,
Schwimmt er in dem Strom der Zeiten
Seit der erste Morgen graut'.

Wenn des Himmels Donnerkeile
Träfe hart des Erstlings-Brust,
Stürzen würd' der Halbwelt Saule,
Schwinden würd' der Menschheit Lust;
Und die reinen Tugendtempel,
In Ruinen lägen sie,
Und der keusche Schönheitsstempel
Würd' ein Bild der Phantasie!

Tugend hob ihn aus der Taufe,
Ruhm gab ihm des Namens Pracht,
Groß ward er im Musenlaufe,
Groß in heißer Todesschlacht:
Und das Große und das Schöne
Schloß sein gerader reiner Sinn,
Auf der Slawin große' Söhne
Thaut' des Himmels Seegen hin. —

Мора видит' слепымъ духомъ
Осквернѣно презревено.
Седне сунце, мракъ царуе
Съ своимъ црнымъ стужностима,
Нема гора, лугъ оглуиуо
Очи сласти изгубиле —
Ал' садъ зора свой укаже
Зракъ руменый, све се дигне,
Славуй сания у песмама,
Трава пламти у бисеру:
И Славству є вѣкъ свануло,
Гаєви му слично пою,
Одзываю ладни лузи,
Позиала се мила браћа
Сродне руке саставила.
Тайна жица тамны грудій
Найслабіймъ слутнѣ гласомъ
После бледогъ зоре зрака
Светло гледат' подне вели.
Устаће намъ мило Славство
Дугимъ миромъ оячанно,
Да вековма заповеда,
И венча се са вечностьу.
Ко у нѣму дыше, живи
Нек' с' не бои црногъ гроба!

Doch die off'ne Tugend fallet,
Weil sie keine Ränke kennt,
Auch der bied're Slawe fallet,
Weil die Tugend sein ihn nennt!
Groß, in Ketten ward geschlagen
Von der Tücke Listen er;
Rein des Vorwurf's harte Klagen
Mußt'e er hör'n, und leiden schwer.

Der erblaßte Strahl sinkt unter
In der Thetis lichtes Haus,
Und die Haine, froh und munter,
Schweigen! in des Dunkels Graus?
Jetzt erwacht der ros'ge Morgen,
Lieblich schwatzt der frische Baum,
Freude scheucht das Heer der Sorgen,
Breitet aus den Wonnensaum. —

Nach dem langen Sclavenschlummer,
Stieg der holde Morgenstern
Auch dem Slaven: fort du Kummer,
Flieh, du böse Unlust, fern;
Jauchzet froh ihr Slawen-herzen,
Brüder faßt die Bruderhand,
Das Gefühk der langen Schmerzen
Macht uns werth das Freudenland.

Mit der Ahnung Lispeltöne,
Spricht des Busens heil'ge Nacht,
Nach des Morgens sanfter Sonne
Steigt uns auf des Mittags Pracht!
Es steht auf der Slavenriese
In verstärkter Herrlichkeit,
Sein wird, sein die Weltenwiese,
Sein die hehre Ewigkeit!

Wenn in stolzen Adern rollet
Dessen heißes Heldenblut,
Wenn die Höllentück' ihm schmollet,
Wenn ihn leckt des Neides Gluth,
Fürchte keine Feindespfeile,
Er hat einen starken Hort:
An der ew'gen Himmelssaule
Dau'rt er sicher ewig fort!

---

3). СЛАВЕНЪ *)

(По Чесскомъ и Рватскомъ)

„Што й Богъ споіо не лючи човече!“
Што й єзыкомъ, онымъ светымъ узломъ,
Сама майка природа свезала,
То човече злобномъ и пакостномъ
Не развезуй, та не терзáй рукомъ!
Насъ Словаке, Моравце, Слезаке,
И Поляке съ Чес'ма й с' єдинила;
Свезала є и ватренне Русе
Съ силномъ ономъ по своімъ югу браћомъ,
Чія равна и богата поля
Изъ великогъ напаяюс' Істра,
Крозъ ливаде чіе с' тихо валя
Сава, Драва, Дриna и Марица,
И остале неброенне рѣке.
Чія с' мѣста чиста, отачбине
Бѣлуцаю съ стран' обе Балкана;
Чіе весло по Адріи плови,
И по мору леденномъ широкомъ.
О! та я іоште ни самъ спомену
У Поморю и Лужицы Серба,
Кой сосѣднымъ забунѣнъ Тевтономъ,

Са

*) Изъ Алманаха „Zora“ за 1836 год: види Смѣсице.

Са домаћимъ да б' чувенъ не быо,
Не смѣ своимъ да збори єзыкомъ.
Често мыслимъ на Дунавске Серблѣ,
Међь Турцыма кои с' сада дижу,
Као витке међь растови єле.
Крайнскогъ носимъ на сердцу Иллíра,
Когъ вѣкови сбрисат' не могоше.
Витежкога спомињемъ Славонца,
Кои споенъ са храбрымъ Рватомъ,
Злы врагова одолѣва силам'.
Често окомъ духа мога быстрымъ
Далматинца гледамъ юначкога,
Изъ персію кога старый споменъ
Давне славе іоштъ изышао ни є.
Ахъ были су мутни нѣгда часи,
Време мутно, време пренесрећно,
Кадъ с' туђинцы међу насъ бацили
Та не слоге проклете сѣмена — —
Племе дражећь єдно против' другогъ,
Да се колю сама међу собомъ;
Како б' сынцы свадившисе съ майкомъ,
Цѣо народъ лагше погазили!
Садъ то сѣме (Богу буди хвала)
Већь не пада на земльицу плодну;
Миле майке Славе изъ очію
Зрацы ньино зло сѣянѣ пале.
Та смѣрно се садъ сретамо браћо!
На широкомъ кньижевноме полю
Глупа зависть и разлике бѣсне
У Славенскомъ већь престаю свѣту.
Хран'мосе ньи браћо! у будућность,
Оны с' добро чуваймо врагова,

Кои

Кои желе садъ насъ да заваде,
И чекаю да се разаспемо,
Како бы насъ уништожит' могли,
Као што нѣгда славне предке наше,
Предке наше по землям' Нѣмачким',
По Француской а и по Енглезской;
Еръ и там' се предъ вѣков'ма липа
Зеленила граната Славенска,
И там' с' нѣгда по горам' долинам'
Рѣчь роѣенна разлежала наша.
Неопис'на прониче ме радость,
Што васъ видимъ Браћо! подъ Кавказомъ,
Гдѣ правите села и градове;
Што васъ видимъ на три синя мора,
На три мора, гдѣ тамо овамо
Све летите са лађама тежким';
Што васъ видимъ да наука полѣ
Новым' духа красите плодов'ма.
Та я ни самъ отъ оны нелюда,
Кои своє отвраћаю очи,
Отъ писанне кньиге писменима,
Кѵріллов'ма ил' Глаголитичким';
Та то й само скроєнно одѣло,
У комъ исто Славско сердце куца,
На све стране Славенскога свѣта
Уливаюћ' живота потоке:
Ак' одѣћу и има различну,
Плодъ є зато опетъ єдногъ духа;
Нек' є писмомъ писана другчіимъ,
Буд'мо опетъ сви єдна родбына.
Догодъ сыну мила буде майка,
И несынакъ докъ ѽ не отбіє

И Тѵран'ма не предаю туђымъ.
А што с' мене тиче: та я нећу
Саможиваць кратковидъ да будемъ,
Кои гледа: само што й за себе:
Я то держимъ, да цѣло Славенство
Єсте моє; я самь опеть нѣговъ.
То є една поноситость моя
То є гордость, коя мене гои,
Отъ кое се отиснути не дамъ.
Мой є народъ исто, што власть моя;
Власть ми има немѣрне границе,
Не броп сто но тысућ' тысућа.
Я у свѣту много ширемъ живимъ
Нежел' зависть што допустит' може.
Та я самь сынъ силніега Рода,
Нежел' зависть што й помыслит' силна.
Надъ пространномъ миломъ моіомъ владомъ
Красно сунце нигда не заходи!!
Богъ ће дати и срећа юначка
Да Славенска и честь не погине,
Та неће намъ она погинути
Догодъ буду сынови Славенски
Врстный обѣтъ приносити Слави!! —

4) ГЛОГОВКИНЂ РВАТСКЕ *)

I.

— Іошть Рватска ни й пропала,
Докъ мы живимо;
— Нит' ће она быти мала
Да й пробудимо;
— Ако й предуга спавала
Яча хоће быт',
— Ако й сада у сну мала
Хоће с' пространит'.

Она саня чудный санакъ,
Сладке радости,
Указуе гдѣ іой с' мрачакъ
Яке младости;
Другдашъ опетъ магле черне
Ню покрываю
Кадъ сестре ньой ахъ! невѣрне
Ню затвораю

*) Види Смѣсице.

Єдномъ види Жупаніе
Све поновлѣнне,
Старе славне све Баніе
Съ нова створенне;
Види, чує Горотанце
Крайнце долазит',
И съ Рвати непрестанце
Тако говорит':

Ой Рвати, браћо мила!
Чуйте нашу рѣчь,
Неће насъ раздружит' сила
Садъ никаква вечь;
Насъ є нѣгда єдна мати
Драга родила,
Съ єднымъ насъ є Богъ іой плати!
Млекомъ доила.

Како ћемо майки болѣ
Садъ захвалити,
Как' да будем' добре волѣ
Себ' с' єдинити;
Пакость, злоба нѣне сыне
Єсу раздружили,
Старе славне Домовине,
Дику скрушили.

Ни є л' дошло крайнѣ време
Да й узвысимо,
И да страшко тежко бреме
Са насъ сбацимо;
Стари и мы смо Рвати
Ни смо забыли (заборавили)
Да смо ваши прави брати
Зло пробавили"

Єдномъ чуе свое сыне
Гласно пѣвати,
Сложне гласе у высине
Тако дизати:
„Браћа данасъ коло воде
Данакъ свѣткую,
Рватска се препороди
Сыни с' радую!"

У колу сви Рвати
Старе Државе,
Старе Славе вѣрни свати
Лике, Грбаве,
Крайнцы, Штаеръ, Горотанцы
И Славоніа
Босна, Сербльи, Істріанцы,
Пакъ Далмаціа.

Сви Рвати рукујосе
И познаваю,
Истински садъ цѣлујосе
И рѣчь си даю;
Нека знаду свѣта пуцы (народи)
Ньовъ новый свезъ,
Хвалићею праунуцы
Славскій народъ весь (савъ)

Дайте браћо чаше съ віномъ
Садъ напуните,
Здравицу Рватскимъ сыномъ
Вѣрнымъ напіите,
Нека живи наша слога,
Свакій прави Славъ!
Правый сынакъ Рода свога
Нека буде здравъ. —

II.

Некъ се хрусти шака мала
Злы врагова, нека ала
Ружне на насъ баца стрѣле,
Волѣ вечь и намъ дозрѣле,
Куцнут' ће и за насъ сатъ!

Іошть Рвати имаю крви,
Нит' к'о слаби у праху церви,
Даду газит' народности,
Старе свое свободности,
Нит' затрти Славскій Родъ!

Све с' у свѣту далѣ диже,
Само мы стоимо ниже,
Бац'мо дакле ярамъ твердый,
Кой намъ Славско име грди,
И закапа Народность!

Све у кругу цѣлогъ свѣта,
Сѣдоглаваць до дѣтета,
Свободу себ' жели злату
Као за благо за ню свету
Оштрымъ мачемъ бранисе!

Дакле оштрит' єсть нам' мачe,
Даворъ моћный къ нам' притече,
У потоку крви ал'не
Прати све погрде жалне
Буди перва заповѣдь!

У томъ вредномъ светомъ бою,
Вѣрне браће силномъ брою,
Стражньи немойт' быт' Рвати,
Славства дичногъ силни брати,
Дана вамъ є яка моћь!

Сви се диж'те изъ тогъ праха,
Скач' у смерть безъ свакогъ страха!
Злобу нек' разбіе злоба,
Дижтес' садъ изъ сужногъ гроба,
Къ становитомъ Владаню!! —

СМѢСИЦЕ.

1). Slovanské Starožitnosti sepsal Pawel Josef Šafařik. Oddjl Degepisný. Swazek I. (160 стр.) Помоћію Ческогъ Музеума. У Прагу 1836 г. словима Іоана Спурногъ. — Колико се вышше овомъ кньижевномъ и̂ за цѣло Славенство неисплаћеномъ появленію отъ сердца радуємо, у толико намъ вышше съ друге стране тежко быти мора, што отвећъ трудолюбивогъ и у цѣлой Славенской Єvропи може быти доданасъ найсрећніегъ Древности наше Испытателя Шафаріка цѣлу перву частицу, кою у рукама имамо, збогъ ограничености Дневника нашегъ Читательима нашима приликомъ овомъ по жельи нашой сообщити не можемо. Обѣћаваюћисе дакле зато, да ћемо данымъ приликама доцніє, уколико намъ силе наше допусте, цѣло ово дѣло съ времена на време на наше нарѣчіє съ Ческогъ превести, не можемо за садъ задержатисе, да поне съ оглавленіємъ истогъ преважногъ дѣла Читателѣ наше не упознамо. Оно содержи у себи дѣєписно отдѣленіє изъ I Главе, II Члена и 10 §§ состоєћесе. У уводу су 3 §. Чланакъ I содер-

держава у себи 4, 5, 6 §. У 4 є § вступленіе, 5 § гласи: Мѣсто Славенско у реду людски племена. 6 § содержи у себи: Старобылость Славена у Єврупи: 7 § пакъ гласи: Найстарія имена Славена єсу Винди (Windowé) и Сербльи (Srbowé) А. Туђестрано древны Славена име Винди. Б. Домаће старобылы Славена име Сербльи. Чланакъ II. Сѣдишта и дѣла древны Славена. § 8. Найстарія свидѣтелства о Віндима. 9 §. Найстарія свидѣтелства о Сербльима (о Srbech) 10 §. Гране Славена у земльи Винда или Сербаля. — Почемъ смо накратко оглавленіе цѣле перве части „Славенски Старожитностій“ Читательима Сербске Пчеле представили, само имъ іошть то додати морамо, да тко себе и Родъ свой люби, а притомъ у Свеславенскимъ стварима извѣстно и стално познаніе себи прибавити жели, тай безъ истогъ дѣла великогъ Шафарїка засадъ ни найманый честитый коракъ у полю древности наше учинити не може. Шафарікъ є, по нашемъ мнѣнію, найяснія за садъ звѣзда на пространомъ небу сбытієсловія Свеславенскогъ. — За насъ є на конацъ неописано утѣшеніе іошть пређе нѣколико година (1833 г.) у истомъ Дневнику на страни 63 подъ чланомъ 2 Сербльи стародревни жительи Європейски“ обнародовано, што се велимо данасъ отъ дубокопроницателногъ и у новостима историческима пребогатогъ Шафарїка торжествено потверђує. Сербльи дакле по овомъ као праотцы свію Славенски народа, не

само у Сербіи Босни Херцеговини, и Угарію, но и у свима найстаріима и найновіима Славенскоєвропейскима земляма за старосѣдіоце признатисе мораю. —

2) У Загребу съ почеткомъ 1835 г. почеле су на свѣтъ излазити и Политіческе и Књижевне новине, перве сирѣчъ подъ именемъ: Horvatzke, Slavonszke у Dalmatinzke Novine, а друге подъ именемъ: Horvatzka, Slavonszka у Dalmatinzka Danicza. И Учредникъ и издатель њіовъ є нѣгдашњій нашъ у Всеучилищу Пештанскомъ другъ и пріятель, а садъ несравнѣнный родолюбацъ Г. Докторъ Права Людевитъ благородный Гај. Даница како што се прошасте године, издавала, тако и ове године сваке седмице по єданпутъ излази на свѣтъ, и свагда се къ Политіческимъ двапутъ преко седмице излазећимъ, новинама приключава. Обе ове новине на отвећъ красномъ велінскомъ папіру за цѣлу годину свакомъ предплатителю за 8 фор. Сребра у руке долазе.

Остављаюћи за садъ Политіческе новине, коє се већъ 1836 г. „Ілирске Народнѣ“ називаю, због єдне само ограничености Дневника нашегъ на страну, южнославенске свеобщности светосћу приморани, само нѣколико рѣчій о књижественымъ новинама приликомъ овомъ навести не пропушћамо. Даница є дакле речена съ латінски слови, съ старымъ Рватскимъ правописомъ и вышше Рватскимъ нежели коимъ другумъ нарѣчіемъ писатисе почела. Послѣ нѣколико мѣсецій почне

не се гдѣшто новіи правопись ѣватскій употребљавати, съ числомъ 29 исты новина са свимъ се іошть 1835 год. старый начинъ писаня укине. То исто и съ єзыкомъ буде. Съ концемъ 1835 сбацивши Даница са себе име „Рватска, Славонска и Далматінска“ съ почеткомъ 1836 г, Даницомъ Іллірскомъ назовесе, съ коіомъ премѣномъ Г. Учредникъ а съ ньимъ и многи други родолюбцы желе да докажу, и цѣо народъ южнославенскій о томъ да извѣсте, да се ове у загребу печатаюћесе Новине за све на югу живеће Славене, когинибудь закона они были, издаю, и да се управо южнославенскимъ народньимъ новинама праведно назвати могу. Съ именомъ и правописомъ промѣнула є Даница и слогъ свой тако, да се данасъ нѣнъ єзыкъ вышше Сербско-Далматінскомъ нежели Рватскомъ нарѣчію приближіо. Окромъ отвеђъ дѣятелногъ Г. Учредника обелѣтне Данице родолюбиви и отвеђъ ревностни приложницы єсу: Графъ Іанко Дражковићъ, Баронъ Пехарникъ, Раковацъ, Топаловићъ, Бабукићъ, Стеићъ, Вукотиновићъ, Досіѳей, Аѳанацковићъ, Штосъ, Маєръ, Мазураникъ, Поповићъ Зденчанинъ и премногы други. Мы како ланску тако и овогодишню Даницу не можемо за садъ по заслуги достойно оцѣнити: за то є само цѣломъ Сербскомъ Роду съ овымъ рѣчма препоручити не закоснявамо: Свакій онай южнославенскогъ народа членъ, комъ су обстоятелства срећнія и кои Даницу ово драгоцѣно народнѣ

 со-

сокровище имати може, особито препоручуемо, да се стара прибавити. — На кратко да кажемо: Даница наша, будуħи да є на свакомъ листу найватренієгъ и нечувеногъ родолюбія пуна, тако є златна, тако є народня, да іой и найвѣштіе перо достоянъ вѣнацъ тежко оплести може. — Свакій ученый Сербљинъ, Рватъ, Славонацъ, Бошњакъ, Бачванинъ, Банаћанинъ Сремацъ, Краинацъ, Бугаринъ, ил' ма кои другій югославенъ отъ Г. Учредника Даничиногъ родолюбиво позываше, да съ прилозима своима Данину Илирску іоштъ луче зарніомъ іоштъ свѣто подателніомъ учини. — Даница є посвећена слоги Илирской съ овымъ припѣвомъ: Народъ безъ народности есть тѣло безъ кости! — Глоговкинѣ су наше изъ Данице изваћене. —

3) Подъ именемъ „Zora“ (Зора) почео є съ 1835 год. излазити Словачкій Алманахъ у Будиму писменима Крал. Всеучилища печатанъ. Мы не имаюħи за 1835 г. Зоре у рукама, само о другой за 1836 г. излазећой нѣколико рѣчи проговорити можемо. Дневникъ се овай Словачкій издае отъ учены Словака, Іоанна Колара, Іоанна Хологъ, Владисл. Ёсенскогъ, Докт. Отмаера, Март. Хамуляка, Іоанна Херкела, Іоана Маротіа, Маюрскогъ, Міх. Годре, Карла Шнелла, Георг. Хлавача, и печатанъ є Латінскимъ словима, Ческимъ правописомъ на отвећъ красномъ Велінскомъ папіру у 16 съ 286 страна, а посвећенъ Нѣговомъ Величеству Фердінанду I. Императору

Ав-

Аvстріискомъ, Кралю Унгарскомъ и пр. когъ съ особитымъ искусствомъ изрѣзаный Єренрайхомъ образъ истой Зори веѣу свѣтлость дає. На началномъ листу Дневника овогъ овай є надписъ: „Národ kterí sa sám ňeopúščá, ňebíwá opusťen;“ а на другомъ опетъ: Recta tueri - Права чувати. Изъ ова два надписа само свакій Читатель нашъ лагко познати може знаменитогъ овогъ нарочно за ово време у Унгаріи Дневника Славенскогъ. Мы се ни смо могли задержати, да меѣъ пѣснословне отрывке Дневника нашегъ сочиненіє „Славенъ“ изъ овогъ Словачкогъ Дневника у преводу не ставимо. Єръ є веѣъ, хвала буди промыслу Божіємъ и честь уму човеческомъ, кодъ свію Славенски народа воля сазрѣла, да се сви меѣу собомъ као браћа познаю, и да ма найманьій цвѣтакъ на коіой нибудъ Славенско-честитой ньиви процвѣтао и развіосе меѣъ, свима Славенима єднако благоуханіє просипа; за то се и съ цвѣткомъ „Славенъ“ догодило, да се онъ у сѣмену съ Славенско-Ческе ньиве 1835 г. у Даницу пренесе и изъ ове послѣ краткогъ времена у разсаду у Словачкій Дневникъ за 1836 овай премѣстисе, и одавдѣ текъ у Пчелу Сербску за 1837 г. пресаѣенъ буде. — Измеѣъ многи далѣ у овомъ Дневнику Зори чувства наша къ найпламенитіимъ чувствованіяма поджизаюћи сочиненія нарочито се отликує на стр. 220 она подъ заглавіємъ: „На Словаке“ отъ Маюрскогъ спѣвана пѣсна, изъ кое да жару нашегъ скрожѣу очараногъ чув-

ство-

ствованія одолимо, нѣколико само верста у преводу овдѣ навести морамо. Овако се да-

кле друга строфа исте пѣсне почиње:

Подлећи у храбромъ бою є похвала,
Буд' славно вѣнцемъ обвит' храбро чело:
Цервиљь є малый, кои свою волность
Подъ ноге врага самъ безчестно баца.

Четверта строфа: Отъ Славе Славнымъ нѣгда ты народе
Названъ, неславнымъ хоћешъ садъ да будешъ
Та само духъ се пузећій са срећомъ,
Промѣни кою за свободу, кочи.
Єдиным' к'о што й Богъ даров'о люд'ма,
Так' свим' народма волю цѣлу къ радньи:
Туђымъ съ убором тко с'е кочити воли,
Свлачи са себе човечество право.
Славски Богова храмови с' срушили:
Туђи намъ орли изъ светы гаева,
Цариће наше изгнаше домаће.
Овамо! Славско што ст' сисали млеко,
Што нисте мегкимъ посведневнымъ хлѣбомъ
Живы, а прашакъ низкій оставити
Надъ орли знате летомъ найсмѣліимъ.
Сложно садъ браћо! закунмо с' народу
На Славе давне пустымъ пећинама,
Као што є Моусей на гори Хориву,
Дизавъ Еховлѣвъ Прутъ на Егуптяне.
Тко й животъ уз'о, има право живит'.
И намъ на кругу земномъ отредити
Богъ хтѣо й мѣсто, на комъ да нашъ властный
Свѣтъ положити храбро соб' можемо.

Мы

Мы данасъ сутра съ овогъ позорища
Земногъ к'о сѣнка пашћемо подъ вечеръ;
Какве ће дакле та живота нашегъ
Знаке потомцы найпоздніи наши? и пр. Далѣ на 234 страни подъ именемъ Zpěv Slováku k pronímu dni roku 1836, друга строфа овако починѣ: Старобылства нашегъ сѣдый духъ
Некъ зазвони у потомства слухъ:
„Прадѣдови што свершили ни су,
То потомцы допуните садъ.“
На насъ, браћо! на све насъ
Старовѣкій мѣри гласъ: у послѣдньой пакъ строфи овако Міх. Годра пѣва: Овай пеняръ за свію оны здравлѣ,
У коима й Славенскій духъ плавый!
Та за здравлѣ све браће Татранске!
Пакъ Уралске, Лабске и Бошнячке!
О ты Небо! дай слогу и здравлѣ,
Свим' сыновма и кћерима Славе! — Цѣла є Зора пуна злата, а цѣна іой є 3 фор. среб. —

ТОР-

ТОРГИ, СИРЪЧЬ ВАШАРИ

у Мађарской, Рватской, Славоніи и Банату по Римскомъ Календару найвышше устроенни.

У Абоню 31 Маіа, 20 Аvг. и 30 Ноем. — Адоню 21 Мар. 27 Іул. 3 Окт. и 4 Ноем. — Алмашу Бачке В. 9 Феv. 1 Маіа, 14 Септ. 22 Ноем. — Алшо-Кубину Цв. Недѣлѣ и 25 Ноем. — Алшо-Палоти 17 Септ. 1 Ноем. — Алибунару, о Сошест. С. Духа и о Успенію Богор. Вост. Церкве. — Апатину 12 Мар. 19 Маіа, 24 Аvг. и 15 Ноем. — Араду, Недѣлѣ Цвѣтне: 29 Іуніа и 26 Октовр. В. Ц. — Стар. Араду 21 Марта рімскогъ по старом кал: Петровъ данъ по стар: кал: о Мітрову. — Араньош-Мароту, Бачк. В. 2 Феvр. на вел. Среду, 24 Апр. 29 Іун. 25 Іул. 29 Септ. 1 Ноем. 21 Дек. — Асало 1 Іан. Цв. Недѣлѣ, 24 Іун. — Асоду о Возн. Г. 20 Аvг. 11 Ноем.

У Баболчи 19 Марта, другій данъ по Св. Троицы, 24 Аvг. и 30 Ноем. — Бабской у Недѣлю по Врашанч. 8 Септ. — Бан 24 Апр. 22 Іул. 21 Септ: и 6 Дек: — Бану 6 Іан. 24 Апр. 15 Аvг. 28 Септ: 28 Окт. 13 Дек. — Батосеку 10 Маіа, 16 Іун. 24 Септ: 28 Окт. — Бачу 1 Маіа, о Духови, 15 Аvг. 8 Септ. 28 Окт. — Белатинцу 20 Іан. 25 Апр.

Апр. 15 Іул. и 5 Ноем. — Велинѣшу 5 Фев. 24 Апр. 20 Іул. — Беодри 6 Маіа 8 Септ. и 1 Ноем. — Бечею 3 Іул. 17 Окт. — Бечкереку, на Вознесеніе 12 Окт. — Бездану 15 Марта 17 Іул. 29 Септ. — Билѣту 26 Мар. 15 Іун. 10 Окт. — Богевчичу о Духови. — Броду 10 Іан. 14 Апр. 10 Іул. 8 Окт. — Будиму 1 Мар. 27 Іун. 14 Септ. 30 Ноем.

У Вайсло 12 Мар. 2 Іул. 4 Окт. 13 Дек. — Валпову о Св. Івану. — Варшаню 26 Окт. — Вацу 25 Фев. на еданъ данъ предь Цвѣти; 2 Іул. 16 Окт. — Велико 25 Апр. — Вел. Вараду 6 Іан. I Нед. вел. Поста, по Брашанчаву; посѣщ: Богород: Св. Егідія и Францішка свагда у среду. — Вербицы 2 Іул. — Вердинку 15 Іун. о Св. Кн. Серб. Лазару. — Веровицы 5 Іан. 1 Маіа. — Вершцу о Цвѣтима В. Ц. 28 Окт. — Весприму 6 Іан. 12 Мар. 10 Авг. 6 Дек. — Вилагошу у Средопостіе Четыредес. 23 Апр. 6 Авг. 9 Дек. В. Ц. — Вінковцы 22 Іан. 22 Іул. — Вуковару 1 Маіа.

У Гачу 25 Іан. 15 Іун. 15 Іул. 1 Септ. — Глини 16 Маіа 20 Септ. — Горица 15 Іун. Градишки новой 8 Септ. В. Ц. 15 Окт. — Градишки Старой 29 Септ. — Гьармату 2 Фев. 1 Маіа, 20 Авг. 29 Септ. — Гьенгьешу 2 Фев. 25 Маіа, 24 Авг. 19 Ноем. — Гьули 25 Іан. у Понедѣлн. по Вознес. 22 Іул. 8 Септ. — Гьуру 18 Іан. на Вел. Среду; предъ Брашанчево у Среду. 22 Іул. 8 Септ. 25 Ноем.

У Далю 23 Апр. 18 Окт. В. Ц. — Дарди 1 Ian. 4 нед. по Воскр: 27 Іун. 13 Ноем. — Доброцѣну 6 Ian. 24 Апр. 15 Авг. 9 Окт. — Діаковару 25 Мар. 1 Маіа, 26 Іул. 8 Септ. 28 Окт. — Драгаличу о Іоанну Крест.

У Егри 10 Ian. 12 Маіа 29 Іун. 7 Іул. 1 и 29 Септ. — Еперѣшу 27 Ian. у нед. пресв. Троице 10 Авг. 30 Ноем. — Ердуду 12 Мар. 21 Іул. — Ердевику 10 Апр. 29 Септ.

У Жибо 23 Апр. 29 Іун. 29 Септ. В. Ц. — Жаблю 15 Апр. 18 Іун. 29 Септ.

У Земуну 24 Фев.

У Іанковцы 17 Апр. 26 Іул. 2. Ноем. — Іазбериню 25 Мар. 15 Авг. 4 Окт. 8 Дек. — Іереміи 2 Маіа В. Ц. — Іригу, на Θеод. Суботу, 24 Іун. 15 Авг. 14 Окт. сви Ђ Ц. — Істимиру 30 Іул. 4 Окт. — Ілоку 13 Іун. 2 Авг. 23 Окт. — Індіи 21 Маіа 21 Ноем. — Іванкову 24 Іун.

У Калочи 25 Февр. о Брашанчеву, 21 Септ. 30 Ноем. — Каньижи Бачке В. 25 Маіа и 1 Септ. — Каптолу 29 Іун. — Карансебешу 6 Маіа 10 Окт. — Кашави 20 Ian. 1 Маіа 27 Іун. 15 Авг. 19 Ноем. — Кежмарку 1 нед. поста, 1 нед. по Св. Троицы, 3 Маіа, 14 Септ. 13 Дек. — Кечкемету 12 Мар. 10 Маіа, 10 Авг. 26 Септ. 25 Ноем. — Кикинди 8 Септ. В. Ц. 24 Апр. 30 Ноем. — Ковину кодъ Пеште, 25 Ian. 25 Апр. 15. Іул. 5 Ноем. — Коморану 1 Маіа, 29 Іун. 4 Окт. 30 Ноем. — Комлошу 5 Мар. 15 Іун. 1 Септ. — Копаницы 20 Іул. — Кре-

Крестополю 15 Авг. 6 Дек. В. Ц. — Кули 24 Апр. 24 Іун. 6 Авг. 15 Окт. — Куљеву 8 Септ. — Кирешу Вел. 5 Марта 27 Апр. 27 Іун. 26 Окт.

У Лики у нед. по Рожд. Хр. — Липовлянку 19 Марта, 20 Іул. 8 Дек. — Липи Бан. 1 Маіа, 31 Іул. 20 Авг. 25 Ноем. — Лугошу 10 Фев. 10 Маіа, 2 Іул. 21 Окт. — Лужаничу о Св. Маргарети.

У Макову 5 нед. поста, 24 Іун. 19 Авг. 19 Ноем. — Мељуричу 21 Мар. 8 Сеп. 6 Дек. — Миковцы 14 Авг. — Митровицы, 9 Мар: 24 Апр. 20 Юліа 8 Септ. 18 Окт. по стар. К. Мохачу 25 Фев. 17 Апр. 24 Іун. 11 Ноем. 24 Дек. — Мошоню иначе Візелбургу 13 Іул. 4 Окт.

У Нађ-Кати 23 Іан. 24 Апр. 14 Септ. — Нађ-Сігету 24 Апр. 13 Іун. 29 Септ. — Нашицама 10 Мар. 13 Іун. 15 Авг. 30 Ноем. — Нимичу 13 Іун. 10 Авг. 25 Ноем. — Новомъ Селу 25 Фев. у нед. Пр. Троице, 14 Септ. 1 Ноем. — Новомъ Саду 21 Мар. 22 Маіа, 11 Іул. 30 Окт. — Новски 25 Мар. 16 Маіа 10 Окт.

У Ораховицы Бан. 3 Маіа, 14 Септ. 23 Ноем. — Ораховицы Слав. 5 Ноем. 21 Дек. — Осѣку 20 Іан. 24 Апр. 20 Іул. 18 Окт. — Острогону 12 Мар. 25 Маіа, 10 Авг. 1 Ноем. — Отоку 13 Іун. 6 Дек. — Ожацы 9 Апр. 27 Септ.

У Пакши 16 Маіа, 15 Іул. 21 Септ. 19 Ноем. — Панчеву, 29 Іун. 8 Септ. В. Ц. —

Па-

Паланки 6 Маіа, 6 Окт. — Пазуву 1 Февр. 20 Іул. В. Ц. 1 Ноем. — Петроварадину 25 Февр. 29 Іун. — Перлезу 27 Іун. 1 Ноем. — Печвару 15 Авг. — Печую 2 Февр. о Духови, 20 Авг. 23 Ноем. — Пешти 19 Мар. 8 Іун. 29 Авг. 15 Ноем. — Подвиню 25 Мар. 15 Авг. 21 Дек. — Пожеги 17 Іан. нед. Цвѣтне, о Духови, 24 Іун. 10 Авг. 15 Окт. — Пожуну 20 Іан. у 4 нед. поста, о вознесенію, 2 Іул. 10 Авг. 29 Септ. 6 Дек.

У Рожнави 17 Мар. о Вознесенію Г. 29 Септ. 30 Ноем. — Руми о Вознесенію 29 Септ. 8 Ноем. сви по В. Ц.

У Сегедину о нашемъ Ђурђеву 1 о Авгус; римскогъ Кyріакъ по старимъ кал. 30 Ноем. римск. — Сексарду, у нед. Цвѣтну, о Вознесенію, 2 Іул. 14 Септ. 19 Ноем. — Сечую 12 Мар. у понед. по Св. Троицы, 1 Септ. 5 Ноем. — Сентешу 24 Апр. 22 Іул. 21 Септ. — Сент-Андреи 5 Маіа 1 Авг. 20 Окт. — Сенти 6 Авг. 8 Ноем. В. Ц. — Сланкамену нов. 2 Іул. — Солноку 24 Февр. о Вознес. Х. 1 Іун. 8 Септ. 5 Ноем. — Сомбору 25 Мар. о Вознес. Х. 15 Авг. 1 Ноем. сви В. Ц. — Сотину 5. Іун. — Слатини 11 Іул. 29 Іун. 6 Дек. В. Ц. — Станишичу 12 Апр. 4 Окт. — Столн. Бѣограду 1 нед. поста, 24 Апр. 24 Іун. 24 Авг. 26 Окт. свагда у вторникъ. — Субботицы 25 Февр. 16 Маіа 8 Септ. у недѣлю предъ све Свете.

У Темерину 25 Февр. 5 Маіа, 4 Септ. 22 Ноем. — Темишвару 19 Мар. 1 Іун. 29 Септ.

Септ. 17 Дек. — Тополи 18 Апр. 13 Іул. 4 Окт. — Товарнику 21 Септ. — Токаю 25 Мар. 24 Іун. 26 Іул. 21 Септ. 26 Окт. 21 Дек. — Турскомъ Бечею, у Нед. Цвѣтну, 7 Авг. 5 Окт. — Трнави 22 Іан. 24 Апр. 15 Іун. 25 Іул. 28 Окт. 6 Дек.

У Фачету 17 Іан. 19 Февр., на Цвѣти, о Вознес. Х. 15 Авг. 26 Окт. 29 Септ. сви В. Ц. — Фіуми 15 Іун. — Франѣву (Вранѣву) 13 Маіа. — Фелдвару 25 Мар. 20 Авг. 1 Ноем. — Футоку 5 Апр. 25 Мар. 26 Маіа, о Духови 26 Окт. В. Ц. — Фенеку 26 Іул. 14 Окт. В. Ц.

У Халашу 28 Февр. 29 Іул. 15 Септ. 19. Ноем.

У Чакову Бан. 14 Іан. 30 Мар. 29 Іун. 29 Септ. В. Ц. 11 Ноем. — Чанаду 14 Февр. 7 Маіа, 16 Окт. 11 Ноем. — Шаренграду, о Вознес. Х. 20 Іул. — Шарош-Патаку, 8 Мар. у нед. предъ Духове, 27 Іун. — Шиманди 6 Іан. 8 Септ. 6 Дек. — Шиклеушу у нед. пресв. Троице 30 Ноем. — Шопрони у втор. 1 нед. поста, 1 Маіа, 14 Іул. 6 Авг. 19 Ноем. — Ярку, 29 Іун. В. Ц.

ХАСНОВИТА ТАБЛИЦА.

въ исплаћиванѣ млаћи служећа.

гл.сум: за цѣл: годъ.	за три четв: года.		за пол годы-ны.		за четв годы-ны.		за 1. м. или 30 дней		за 7 дній или 1 недѣлю.			за единъ день.		
Форин:	Ф.	к.	Ф.	к.	Ф.	к.	Ф.	к.	Ф.	к.	п.	к.	к.	п.
500	375		250		125		41	40	9	43	1 1/5	1	23	1/5
400	300		200		100		33	20	7	46	2 2/5	1	6	2 2/5
300	225		150		75		25		5	50			50	
200	150		100		50		16	40	3	53	1 1/5		33	3/5
100	75		50		25		8	20	1	56	2 2/5		16	1/5
90	67		45	30	22	30	7	30	1	45			15	
80	60		40		20		6	40	1	33	1 1/5		13	1 1/5
70	52	30	35		17	30	5	50	1	21	2 2/5		11	2 1/5
60	45		30		15		5		1	10			10	
50	37	30	25		12	30	4	10		53	1 1/5		8	1 1/5
40	30		20		10		3	20		46	2 2/5		6	2 2/5
30	22	30	15		7	30	2	30		35			5	
26	19	30	13		6	30	2	10		30	3 1/5		4	1 1/5
24	18		12		6		2			28			4	
20	15		10		5		1	40		23	1 1/5		3	1 1/5
18	13	30	9		4	30	1	30		21			3	
16	12		8		4		1	20		18	2 2/5		2	2 2/5
14	10	30	7		3	30	1	10		16	1 1/5		2	1 1/5
10	7	30	5		2	30		50		11	2 2/5		1	2 2/5
9	6	45	4	30	2	15		45		10	2		1	2
8	6		4		2			40		9	1 1/5		1	1 1/5
7	5	15	3	30	1	45		35		8	2/5		1	2/5
6	4	30	3		1	30		30		7			1	
5	3	45	2	30	1	15		25		5				3 1/5
4	3		2		1			20		4	2 2/5			2 2/5
2	1	30	1			30		10		2	1 1/5			1 1/5

ИМЕНА ГГ. ПРЕНУМЕРАНТА.

АРАДЪ.

Совокупленни отъ Г. Вас. Крестича Терговца.

Преподоб. Г. Сумеонъ Поповичь, Обще. Мон. Ходоша Игуменъ, Чест. Конз. Арад. и Темишварс. Присѣдатель. Честн. Г. Василій Бараци Сомботи, отъ Ракожъ и Римасомботъ, при Храм. С. Іоанна Предт. Парохъ, честн. Конзіс. Арад. Присѣд. и Серб. Юнос. Каѳихета. Честн. Г. Нікіф: Рашковичь, при истомъ Храму Пар. Ченти. Конзіст: присѣд. и Гумназ. Юн: Каѳихета. Честн: Г. Лазаръ Адамовичь, Парох: Семлячкій, честн: Конз. Арад. и Славн. Ком. Чанад: Ассесоръ. Честн. ГГ. Ѳеодоръ Крестичь, при Храм. Ст. Апост: Петра и Павла Парохъ. Маѳей Митричь Бенческій. Василій отъ Боиторъ Дьорокскій, и Димитрій Аврамовичь Торнянскій: Пароси. Преподоб. Г. Юліанъ Неделковичь. Общ. Монаст. Ходоша Намѣстникъ. Архісилай Марінковичь, тог. Мон: Іером. Севастіанъ Табаковичь, Іеродіаконъ. Высокород. Г. Савва Тюкюли отъ Кевермешъ, Кралѣв. Совѣтникъ, злат. Надпет. Кавал. свію права Докторъ и Избр. Общ: Членъ. Благор. ГГ. Лазаръ Міхаловичь, Крал: Арад. Вар. Бировъ. Іоаннъ Крестичь, Stadt Fisicus. Георгій Секуличь, Василій Петровичь, и Гаврилъ Іанковичь, тойже Вар: Сенатори. Андрей Станковичь Віцефіш. Павелъ отъ Шербъ Архіваръ. Георгій Лазаръ, сл. кр. таб. закл. Нотар. Іоаннъ отъ Продановичь совер. юріста, и слав. Арад. Бар: Патваріста. Благор. Гже Евстахіа отъ Арсичь, и Ефім: отъ Кон-

стан-

стантіновичъ. Высокоуч: Г. Васіл Константіновичъ, Post-Expeditor. Почтенор: Г. Георгій Фруша Vice Formunder. Избраногъ Общества Членови: Г. Г. Петаръ Груичъ. Георгій Римскій. Алекса Радиноевичъ. Петаръ Маріновичъ. Лазаръ Сечанскій. Іоаннъ Ніколичъ. Петаръ Стояновичъ. Констант Станковичъ. Лазаръ Даскаловичъ, терговцы. Міхаилъ Томичъ, Лебцелдеръ. Савва Міхаиловичъ чизмаръ. Міхаилъ Іаничъ Пілдхауеръ. Александеръ Лазаръ Сабовъ. Петаръ Груичъ Симиджіа. Благораз. Г. Георгій Радакъ 1-е кл. сербске юности учитель. Почтенор: Г. Геор: Мануйловичъ, слав. спайл. Берза Провізоръ. Іоаннъ Алексіевичъ. слав. спай. фелменешк. Шпанъ. Конст: Бодари, Трандаф: Стоиковичъ: Димит: Станковичъ. Георгій Груичъ. Іоаннъ Продановичъ, Савва Савичъ терговцы. Іоаннъ Чаковацъ, Ковасинскій мѣстни Дірекгоръ. Василій Антоновичъ Лебцелдеръ. Іоахімъ Маріановичъ, трговацъ у Ст: Мартоню. Алекса Петровичъ, тргов. Аксентій Івановичъ. Іаковъ Радовановичъ кіругъ. Демет. Чефаи. Міх. Петранъ Ћурчіа Георгій Крішанъ. Аугустінъ Савичъ сурсабовъ. Іоан: Петровичъ чізмаръ. Макс: Драгичъ сапуниджіа. Ѳеод: Константіновичъ Дуванорезацъ. Movc Ћукичъ. Живко Петко Дрворезацъ.

свега 63 Екс.

Б А Я.

Честн: Г. Пет: Вучеричъ Парохъ Баискій. Благ: Г. Ѳеодоръ Шимићъ Судія. Почтен: Г. Г. Констант: Ѳеодоровићъ чл: общ. Гавр. Аѳанацковичъ Епутр: 1. и членъ общ. Георг: Радуловичъ. Дан: Лазаревичъ. Георг: Крстанићъ член: общ: и тергов: Георгій Петровичъ Епутр: 2. и Конст: Пачичъ терговцы: Геор: Маѳіашевичъ Абаджіа Печвар: Пау: Шимићъ Стражамештеръ. Петръ Ніколићъ пекаръ. Сум: Срећковићъ зидаръ. Благоразумна Г. Георгіи Ніколићъ II-е и Петаръ Токаилићъ Совокупит: Предчисл. I-е кл. Дѣтоставницы Баискій.

15 Екс.

БАШАХИДЪ.

Послани отъ Почтен. Г. Стеф. Станковића Мѣс: Дір:

Честн. Г. Міхаилъ Поповићъ Пар. Почтен: Г. Г. Іоаннъ Іанковичъ Судія. Димит. Биримацъ Нотар. Вас. Паниѣъ Касиръ. Григорій Томиѣъ, фор. ком. Благораз. Г. Г. Арсен. Тешиѣъ І. и лаз. Ракиѣъ П. учителіи. Почтен: Г. Г. Стеф. Римскій. Геор: Станковичъ, и Стеф. Станковичъ, трговцы.

10 Екс.

БЕЗДИНЪ МОНАСТ:

Послани отъ Г. Вас: Крестича трговц: изъ Арада.

Преподоб: Г. Іосифъ Гаврііловичъ, общ. Мон. Безд: Игуменъ. Максімъ Славуй, тог. Мон. Намѣстн. Исідоръ Шпадичъ, Економъ. Нікодимъ Міоковичъ, Еклисіархъ. Ѳеофілъ Стефановичъ, Іеродіаконъ. Ириней Бјешени, Іеродіаконъ. Честн. Г. Георгій Продановичъ, Парохъ Печканскій.

7 Екс.

БѢОГРАДЪ СЕРБІЙСКІЙ.

Послао Г. Петръ Ѳеодосіевичъ, обои права заклетый Адвокатъ у Земуну, а совокупіо Г. Пет: Стоиновичъ зем. конт. Магазіонеръ.

Нѣгово Сіятелство Господаръ Ефремъ Обреновичъ, княж. Генерал-Маіоръ, и Султанскогъ Великогъ нишана пфтихара Кавалѣр. — Нѣгово Сіятелство младый Господаръ Милошъ Ефремъ Обреновичъ, ученикъ. — Нѣно Сіятелство Господична Анка Ефремъ Обреновичъ, Любителница муза, и книжества. Высокоблагор. Госп. Яковъ Якшичъ, княж. Совѣтникъ, и княжеске тупографіе инспекторъ. — Младый Г. Владимиръ Якшичъ, ученикъ III классе Гумнасіалне. — Господична Милева Якшичъ, ученица I классе. — Высокоблагор. Госп. Дим: П. Тиролъ, воспитатель фамиліе у двору Нѣговогъ Сіятелства

Господара Ефрема Обреновича. Поштенородный Гос. Григоріе Возаровичь, кньиговезацъ и кньигоиздавацъ. Госпожа Сарра Возаровичъ любительица кньижества. — Благородна ГГ. Георгій Сретковичь, зем. Контмца Профозъ. Іосифъ Огризовичь, у истомъ Контумацу єспана печатаръ, а Г. Коста Флора Стойковъ, и Г. Стефанъ Познановичь Латови. — ГГ. Коста Марковичь, браваръ у земуну, Стефанъ Радивоевичь, столаръ. Г. Стефанъ Іличь у земун. кужной заустави крчме арендаторъ. Благор. Г. Петръ Стояновичъ, Магазіонеръ, и скуп: —

17 Екс.

БЕЧЕЙ НОВЫЙ.

Послани от Гд: Діонѵсія Павловича Дѣтонаст:

Благор: Г. Георгій Ранковичь плем. Спаилука Н. Беч. Reutmeister и слав: Ком. Сремск. Суда Засѣдатель. Почтенор. Г. Михаилъ Сечанскій. Ніколай Савичь, и Александеръ Поповичь терговци: Васіл: Іоинъ. Іоанъ Тьурчить, Кабаничаръ. Іоанъ Раевичь Барбиръ. Димитрій Николичь, и Петръ Ѳеодоровичь Чизмари. Софроній Стоядиновичь совершеніи Педаг: и Пѣвацъ Н. Бечеискій. Благораз. Діонис: Паѵловичь, совершен: Ѳеологъ и учитель Н. Бечеискій.

11 Екс.

БЕЧЄЙ СТАРЫЙ.

Послани отъ Высокоуч. Гд. Аарона Поповиħа Дѣтон:

Честн: Г. Самуилъ Бранковиħь Парохъ. Благор. Г. Г. Георгъ от Чокиħь слав. Бачк. Варм. юрассоръ. Васілій Пекаровичь Нотар. Беч. Моѵсей Райковичь сирот. Отацъ. Благораз. Г. Ісакъ Баичь учит. фелдв: Почтенород: Г. Г. Ааронъ Шимоновиħь. Григор: Дражиħь, Дан: Станħь, Дим: Петковиħь. Іаковъ Стояновиħь, и Вас: Поповиħь, купцы: Сам: Груиħь II. Іоан: Живковиħь III. Епѵтр: Церковній. Арс: Доиħь Препаракт: Туторъ. Ѳеодоръ Старачкій кожух: Хрістофор: Дориħь и Стеф: Дориħь Кабаничари: Макс:

Ел-

Елчићъ, и Аронъ Косановићъ кројач. Іоанъ Сомборскій зидаръ; Куp: Влашчићъ Шпанъ: и Павелъ Живковъ земледѣлацъ.

22 Екс.

БѢЛА ЦЕРКВА.

Послани отъ Чести: Г. Сум. Журке, Діак.

Пречест. Г. Веніам. Милошевићъ, Протопресв. Б. Церкв. и Конс. Присѣд. Преподоб. Г. Никиф. Манчуловъ, Мон. Златице Намѣст. Честићиша ГГ. Никол. Стоичевичъ Намѣстн. Лесков. Іоанъ Петровићъ, Бѣлоцеркв. Евѳ. Іовичићъ, Врачевгайск. Вікент. Малетићъ Ясеновачк. Живота Янковићъ, Радимск. Ѳома Лазићъ, Бѣлобреначк. Ѳеодоръ Миросављевичъ Соколовачк. Григор. Вуичъ, Лангенфелдск. Григ. Остојићъ, Калуђеровачк. Дим. Драганићъ, Кусићк. Петръ Медаковићъ, Дупљанск. Пароси: Благоразумна ГГ. учитељи: Живота Шапићъ, Бѣлоцеркв. Марко Янковићъ, Паланачкій; Срем. Тошковичъ, Врачевгайск.; Почтенор: ГГ. Терговцы: Евѳ. Варзи, Христоф. Ристичъ, Евѳ. Николићъ, Дим. Банићъ, Алекс. Стефановићъ, Іоанъ Льота, Алекс. Николићъ у Бозовичу, Сава Остојићъ у Палаики; Арс. Якшићъ Живопис. Гаврійлъ Илійћъ и Конст. Іоанновићъ, Кројач. Антон Михаиловићъ, Кожух: и Цехмаист; Лаз. Живковићъ, Кожух.; Чести: Г. Сум. Журка Діаконъ и Совокупитель.

30 Екс:

БЕЧКЕРЕКЪ ВЕЛ.

Послани отъ Г. Григорія Адамовића Терговца.

Честић. Г. Еманулъ Бакаловъ, и Петаръ Куруцкій дѣйств. Пароси В. Бечк. Марко Пешковичъ; Админіс. Пар: Самошке. Г. Г: Терговцы: Несторъ Деметровичъ, Петаръ Влаховичъ, Іоанъ Печеновичъ, Павелъ Бубаловичъ, Хранимиръ Купусаровичъ, Марко Рашковичъ, Николай Хаичъ, Петаръ Хаичъ, Игнатъ Вуковичъ, Данилъ Никіфоровичъ, Стефанъ Іанковичъ, Михаилъ Димитріевичъ, Іоаннъ Тапавица,

ца, Павель Субићъ изъ Орловата. Стефанъ Поповичъ. ГГ. Майстори: Моя Парданяцъ, Ѳеодоръ Иличъ, Іоанъ Неделковићъ, Лазаръ Живковичъ Ђурчіе: Ріста Вуковъ, Арса Литричъ, Іоаннъ Вуковъ, и Ніколай Вуковъ, Чизмари: Петаръ Радовановичъ Сапунджіа, Петаръ Печеновичъ, и Іоаннъ Косовацъ Кроячи. Георгій Гавриловичъ, Абаджія. Сумеонъ Лонгиновичъ, Нотарошъ у Ітебею. Іоаннъ Ранчъ, Касиръ у Ітебею, Аронъ Ракичъ к. к. Соларъ у Ітебею.

Свега 33 Екс.

БОЛМАНЪ.

Послани одъ Чест. Г. Прокопіа Станковича, Пароха.

Чест: Г. Прокопій Станковичъ. Парохъ Болманскій. Чест: Г. Аркадій Станковичъ, Парохъ Батскій. Благораз. Г. Павелъ Калайджичъ, Д. Учитель Болманскій. Г. Наумъ Георгіевичъ Арендаторъ Гостилникъ. Г. Милошъ Станковичъ, Лепцелдеръ. Г. Софроній Деспотовичъ Кожукар. Г. Іоакимъ Обрадовичъ Ковачъ. Атанасій Хорватъ, Земледѣлецъ и Терговацъ. Г. Антоній Углѣшичъ Сабовъ у Сомбору. Антоній Остоичъ Земледѣлецъ у Баты.

Свега 10 Екс.

БУДИМЪ.

Благород. Г. Георгій Костићъ, при Высокосл. Совѣт. Кралѣв. мѣстоблюстителъ: маджк у Будиму Закл: Нотаръ; Бл. Г. Дим. Арсеновичъ Зора, при Высокосл: Камери Ингроссіста. Бл. Г. Антоній Арнотъ, маджк. прав: закл: Адвок: Бл. Г. Сума Игнятовичъ маджк: пр: закл: Адв: и при Судейс: дом. Протоколиста. Госпожа Анна Грунчъ.

6 Екс.

ВИРОВИТИЦА.

Послани отъ Г. Андріе Кушевича, Трговца.

Пречест: Г. Димит. Ломчаревичъ, Протопресв. Боровски. Чест: Г. Георгій Іоанновичъ, Пар: Слатин-

тински, и членъ чест: Конз. Пакрач. Чести. Г. Савва Милиновичь, Пар. Липичкій. Станко Муселиновичь, сномощ: Пар: Моцутскія. Василій Буздумовичь, Меліянски. Ѳома Боличь, сномощ. Пар. Міхоліачкія. Георг: Боличь, Сухом: Міхаилъ Ніколичь, Канелски. Почтенор. Г. Іоаннъ Кушевичь, Пожечки. Іоаннъ Забердацъ, Беловарскій, Конст. Вітали, и Андрей Кушевичь, Вировит: трговцы.

12 Екс.

ГРАБОВАЦЪ МОНАСТЫРЪ.

Послани отъ Благораз: Госп: Іоанна Ѳомича, Пед: Дѣтонаст:

Пречест: Г. Данiилъ Чупичь, Общежи: Монастыра Грабовца Архімандритъ. Препод: ГГ: Савва Крупичь, Наѣмстн. М, Г: Ѳеодосій Ѳеодоровичь, Іером: Макарій Цвенчъ, Іером: Герасимъ Райковичь, Іером: Благоговѣйн: Г: Іоаннъ Рафаиловичь. Почтенород: Г: Г: Данило Бошнякъ, Месаръ Грабо: и Арендатъ. Корнилій Крестичь, Житель Сачкій. Стефанъ Крестичь, Земледѣлацъ, Давидъ Бошнякъ, Земледѣл: Ѳеодоръ Стаменичь, Лончаръ. Благоразум: Прокопій Петковичь, Учитель Р. Хидошкій. Іоанъ Добричь, Учитель Мединскій.

13 Екс.

ДУНА ФЕЛДВАРЪ.

Чест: Г: Георгій Хрістичь, Парохъ. 1

ЕГРА.

Послани отъ Г. Николаа Поповича.

Благор. Г. Пауелъ Савичь, Адвокатъ. Ніколай Поповичь, Іоаннъ Михайловичь, Іосифъ Савичь, трговцы: Гжа Пулхерія Вдова Савичь, рожд: Деметровичь. Благор: ГГ: Урошъ отъ Іакшичь, Бисермѣнскій купецъ. Пауелъ отъ Іанковичь, пензіон: Ober - Lieuten. у Мишков: и слав: Боршод: Вармеђе Сосѣдатель. Андрей Буринъ, тргов: Егарскій.

8 Екс.

ЗЕМУНЪ.

Послао Г. Петаръ Ѳеодосіевичь, Адвокатъ.

Пречестн: Г. Дим: Лазаревичь АЕМ. Консістор, присѣдатель, и Парохъ Бановачкій. Благор: Г: Ігнятъ Василѣвичь, восточны езыка ц: к: толмачь, Высокоучен: Г: Іованъ Стевчь, Медиціне Докторъ, Благор: Г: Георг: Борна, königl. Salz- und 30-igst Uiberreiter. Пошт: ГГ: Трговцы: Исидоръ Кирица, Ѳеодоръ Р. Ѳомичь, Марко Николичь; Алекса Іовановичь; Коста М: Іосановичь; Мих: Милисавъ Іовановичь, Григор: Саввичъ, и Миѣа Петровичь за сына Алексу. Почтенор: Г: Іоаннъ Петровичь, Ковачь. Г: Димитрій Миличь, Крчмаръ, Г. Петръ Стойковичь, Крчмаръ, Г. Стефанъ Вунчь, Візирджіа.

16 Екс.

ИРИГЪ.

Послани отъ Почтенор: Г. Нікол: Николича.

Чест. Г. Павелъ Кошутичь, и Харалампій Радоичичь Пароси. Почт. Г. Захарій Добричичь, изсл. Геометр: Благор. Г. Аѳанасій от Рогуличь трг. Почт. ГГ. Стеф: Ракичь. Аронъ Поповичь. Савва Месаровичь. Міхаилъ Поповичь. Міхаилъ Симоновичь трг: Кузманъ Папуличь, лебцелдеръ. Савва Станковичь, Василій Настичь, и Кузманъ Мишковичь Абаджіе: Ніколай Гудуричь, Лазаръ Надбантичь. Іоанъ Домановичь, казанджіе: Павелъ Марковичь и Пантелеимъ Мирковичь, колари:

18 Екс.

РИВИЦА. отъ истогъ.

Чест. Г. Ніколай Радосавлѣвичь Адміністратор: Пар: Рив: 1.

ЯЗАКЪ отъ истогъ.

Почтенор: Г. Георгій Іанковичь трговс: 1.
свега 20 Екс.

ИРИГЪ отъ истогъ.

Чест. Г. Дамянъ Лукичь Капеланъ. Почтен. ГГ. Лазаръ Обреновичь, Ремеръ. Пет: Марковичь Шміт: Мар-

Марко Вуичь, Іоанъ Пазарски, Лебцелд: Благор. и Благонадежд: Міханлъ и Стефанъ отъ Рогуличь, Благон: Конст: и Іоанъ Лазаревичь. Іоанъ Николичь. Георг: и Іоанъ Добричичь. 9.

КРУШЕДОЛЪ. отъ истогъ.

Почтенор: Г. Іоан: Стефановичь тргов. за кћеръ свою Елену и сына Александ: 1.

снега 10 Ки:

КАРЛОВЦЫ СРЕМСКИ.

Послани отъ почт: Г. Ѳеодор. Матоіевича тргов:

Почтенор: ГГ. Стеф: Милутиновичь Ландв: кан: Пав. Гоиковичь, Пав. Радовановичь, Пав. Кнежевичь, Андр. Сарайлићь, Іак. Савичь, Дим. Коларовичь, Граждани; Высокоуч. Г. Ѳеод. Живковичь учит: Почтенор. Г. Г. Фил. Герчичь, Іоаннъ Костићь Петръ Мариновичь, Іоанъ Аввакумовичь, Павелъ Іовановичь, Петръ Живоиновичь, Стефанъ Сумеоновичь, Никола Барковичь, Стеф. Маотићь, Димитр. Клисарцић, Христина Адамовичь, Ѳома Лазаревичь, Іоаннъ Поповичь, Лазаръ Дрезмановичь, Лаз. и Геор. Іовановичь, Никол. Георгіевичь, Пав. Ристићь, Пав. Станоевичь, Стеф: Каланић, Милица Малетићь, Пав: Гудурићь, АЕМ. Ключаръ. Стеф: Петровичь АЕМ. Камердінеръ. Радов. Илићь, Антон. Райковичь, Стеф. Коларовичь, Еремія Максімовъ, Іши. Яркое: Еѵоум: Ристићь; Гавр. Іовановичь, Лазаръ Іоановичь, Економ. Стражм: Вас: Карамарковичь кадет. п. в. полка. Пав. Суботићь, Іоанъ Николичь, Сава Секулићь, Іосиф. Сумеоновичь Надз: пут.

43 Екс.

ЛИПОВО.

Послани отъ Благор: Г. Григор. Обрадовића изелу: Директора.

Почтенор: Г. Георг: Антоновичь, Іанко Белићь, Лазаръ Дечко, Епітропъ, Косма Илићь, Геор: Стефа-

фановичь, Георг. Мичь, Григор. Гавріиловичь. Геор. Міхаиловичь, и Лазаръ Поповичь Терговцы. Стеф: Ковачевичь, Пекаръ. Благораз. Гдчна Ѳеодора Обрадовичка, и Геор. Іанковичь младен:

12 Екс.

ЛУГОШЪ.

Благородна Г. Г. Ѳеодоръ Аѳанасіевичь отъ Валяиай, и Стоянъ Миленковичь отъ жабаръ. Благоп. ГГ. Димит. Живановичь Провізоръ, и Георгій Будимиръ кам: Шпанъ. Почтенор. Г. Адолфъ Павловичь купецъ.

5 Екс.

МОКРИНЪ.

Почтенор: Г. Димитрій Весичь трговацъ. Геор. Ридьичкій мѣст. касіръ. Савва Тешичь трг. за сыиове Стеф. и Максіма Іоанъ Костовичь трг: за сына своіъ Емиліана.

4 Екс.

МОХАЧЪ.

Послани отъ Благораз. Гд: Дим: Косанича дѣтоиаст:

Пречест: Г. Іоанъ Живковичь Протопр. Мухачкополскій и Чести: Конс. Будимс. засѣдат. Чест: Г. Андрей Андреевичь Чест: Конс: Будим: Ассес. и Пар. Майшкій. Чест: Г. Прокопій Груичь Пар. Липовск: Чест. Г. Радославъ Марковичь Іеродіаконъ и учит: Майшкій. Почтен: Гд. Георгій Крестичь купецъ, и Мухачкія Юности Славено Сербскія Локалный Дір: Г. Міх: Груичь Прав: Мадьар: Слишатель. Г. Іосифъ Остоичь II-го лѣга філософіе Слиш: Благ: Г. Дим: Косичь Учитель Мухачкій, совокупитель Пренумер.

8 Екс.

НОВЫЙ САДЪ.

Послани отъ Г. Іоаннъ Наст. Іанковича трговца.

Высокопреосвященѣйшій, и высокодост. Господ Стефанъ Станковичь, Православ: Епіскоиъ Ново-Сад-

Садско.Бачкін, Сегединскій, и Егарскій, дѣйствителни Ассістентъ Мітро: при націонал: фондѣ, якоже и высок: А. Е. Мітроп. Апелаторіума Чл: и Сосудія. Пречестн. Г. Стефанъ Поповскін, Архімандрытъ Общ. Мон. ковил в' Епар. Бачк. сущ: Чест: конзіе: Барке и слав. коміт: Темишв. таб. суденс. Сосѣдатель. Честн. Г. Іоанинъ Іліѣвъ, Константинъ Маринковичь, Урошъ Романовичь, пароси Нов: Садскін и Чест. конз. присѣдатели. Стефанъ Петковичъ, и Георгій Вуковичь пароси Нов. Садск. Алекса Васнѣв, Ђурѣевачкій. ПетаръВеселиновичь пірошкій Лазаръ Груичь,Стапарскін, а Василій Вуковичь, Товаришкій; пароси. пречестн. Г. Діонисій Стефановичь Игменъ Бођинскій, и чест. конз. Бачке присѣдат. Преподоб: оци; Іосіфъ Поповичь, Алекс. Іоановичь, й Руфімъ Нікифоровичь, Іеромонаси. Ѳеодосій Радоничь, и Іюстинъ Цвенѣв, Іеродіакони. Благор, Г. Павелъ Поповичь, Сенаторъ и тргов: прів. компа: комесаръ. Благор. Г. Павелъ отъ Іоановичь, Сенат. Іоанинъ Хаджичь, Сенат. и націон: Гумназ. Нсад: Діректоръ. Ѳімовей Мілашиновичь сірот: кассе Отацъ. Благор. Г. Георгій Димитріевичь, Докторъ права, членъ факулт. и закл. мадж. Адвокатъ. Гаврійлъ Ползовичь, Адвок. и Членъ избр. Общ: Іоанинъ Ренчь Адвок. Петаръ Дожићъ, Бачк: Чест. Козіст. фішк: Іоанинъ Петровичь, Адвок. и Тргов. прів. Комп. фішкалъ. Почтенор. Г. Г. Тргов цы и членови избр: Общ: Ѳимовей Димитріевичь, Тргов: Компа: Обер-форстехер. Іоанинъ Політъ, Петаръ Стоиновичь, Димитрій Кода, Іоаннъ Іанковичь, и Філіпъ Костичь. Іоанинъ Стеріо Віце-Форстехер. Іоанинъ Ђомпаричь, Іаковъ Недичь, Петаръ Радосавлѣвичь, Філіпъ Неделковичь, Конст. Поповичь, Ісаакъ Міодраговичь, Констан: Іанковичь, Димитрій Недичь, Георгій Іанковичъ, Петаръ Павловичь, Игнатъ Стефановичь, Іоанинъ Чокаричь, Аркадій Радосавлѣвичь, Константинъ Чавичь, Кузманъ Ставровичь, й Ѳеодоръ Дада Тргов цы. Христофоръ Секуличъ, Давідъ Косанчићь, и Трифонъ Чавичъ; вино-продавцы.

НОВЫЙ САДЪ.

Послани отъ Почтенород: Г. Петра Міх. Райковича Купца и Члена Избранна Общества.

Высокоучен: Гд: Григор: Секуличъ Медіц: Докт: и Членъ Избран: Общества, Благород: Гдинъ Лазаръ Урошевичь Варошк: Землемѣр. Благород: Гд Петар Тьулумовичь Варош. Економъ, Почтенор Г. Купцы: Сѵмеонъ Владиславъ Членъ Избран: Общества и Кураторъ Гѵмназ: Алекс Нако за Сына Іоанна Іоаннъ Чокаричъ, Ант: Новаковичъ, Пет: Радосавлевичъ, Геор: Ползовичъ, Ѳеодоръ Шиличъ, Савва Чокчичъ, Геор: Дражичъ, Кузманъ Ставровичъ, Пав: Павловичъ; Почтенород. Г. Кречари Евтимій Стоядиновйчъ, Александеръ Петровичъ, Петаръ Гокчйчъ, Почтенор. Г. Художницы. Ніколаи Богичевичъ, Захаріа Цвеичъ за кѣеръ Анну, Савва Коларовичъ Лебцелдер, Г. Павелъ Цвеичъ и Г. Павелъ Поповичъ, 1о. лѣта Богословіе Слышатели, Гдин Міхаилъ Раиковичъ 1о. лѣта Любомудрія Слышатель, у Пещи, Корниліи Поповичъ Слышатель Поезій.

НЕУЗДИНА.

Почтенор: Г. Тѵмотеи Станковичъ.

свега 30.

НОВЫЙ САДЪ.

Послани отъ Почтенор. Г. Георгіи Кѵряковича терговца.

Преподобнѣ: Гд. Александеръ Личиничь, бивши Игуменъ Мон. Ораховицы, и сада придвор: В' Резед: Епіск: В' Н Садѣ и тогож: Консіст: Сосѣдатель. Преч: Г. Данійлъ Петровичь Протопресв: и Пар: Н. Садск: преч. А. Е. М. Апеллат. и чест. коне: Бачк. якоже и слав: Комітат: Сремск: и Пожечк. Таб. Суд. Ассес. Честн: Г. Іоаннъ Поповичь, и Платонъ Ефремовичь Пароси. Благородн: Г. Аѳанасій Трифковичь, мадж. пр: заклт. Адвок. и протоколіста Выюкоцч. Г. Григ: Секцличь, Медицине Докторъ. Высокоплеменита Гжа

Капетаница Даичбанатске Регименте Аина отъ Демелиѣь, рождена отъ шумарскій. Петаръ Раиковичь, Тргов: и избр: общ: членъ. Аркадій Шиѣаровичь, Ніколай Патраѣь, Тесд Дада жйтаръ кузманъ Шилиѣь, Іоаннъ Петковичь, Трговцы: Васілій Живковичь, Давідъ Косановичь, и Петаръ Абадичь, Винопродавцы: Стефанъ Станковичь шнайдеръ. Іосімъ Марковичь, и Стефанъ Бошковичь чиз: 26.

СУСЕКЪ. отъ истогъ.

Честн: Г. Георгій Трифуновичь Пар: Сусечки 1.

БАЙША. отъ истогъ.

Благород. Г. Георгій отъ Зако, земледержецъ Баншанскій и слав. Ком. Бачк. Таб. Суд. Ассес. 1.

БЕОЧИНЪ. МОН: отъ истогъ.

Пречестн. Г. Діонисій Чупичь Игум: Общ: Мон: Беочина, преч. АЕМ. Конс: якож' и слав: ком: Срем. Таб. суд: Ассесоръ. Преподоб. Г. Софрон: Стоишиѣь Іером: и Намѣстникъ. 2.

ЖАБАЛЬ отъ истогъ.

Пречестн: Г. Савва Беркиѣь Протопрес: и Пар: Жабальскій Чест: Конс: Бачк: и слав: Ком. Торонт. Таб. суд. Ассес. Честн. Г. Максімъ Папиѣь Діаконъ и учит: Почт: Г. Илія Чавиѣь трговацъ. 3.

свега 33 Екс.

ОСѢКЪ.

Пречестн: Г. Спірудонъ Сеничь Парохъ Осѣчки и плем Вармеѣ. Виров: Ассессоръ: Честнѣйшій Г. Константінъ Поповичь Парохъ Будимачкій. Благородъ Г. Петръ Іоанновичъ Велик: Нотарошъ и Плем. Варм. Пож. Ассессоръ. Благород Г. Василій Аѳанасіевичь М: Д: и Фішк. Осѣчкій. Благород Г. Ѳеодоръ

Миланковичь заслуж: Каснар: Домін: Даллькогь: Высокоуч. Г. Васілій Аргировичь Контраагенс при С. Кас. Високоуч. Г. Іоаннъ Нешковичь заклет. Канцеллістъ. Благород. Г. Димитрій Радановичь Трговаць Благор. Г. Іоаннь Сѵмеоновичь Трговаць и Епитропь. Высокоучт. Іоаннъ Іанковичь II. и III. Клас. Профессоръ и совокупитель пренумерант. 10 Екс.

ПАНЧЕВО.

Преподобнѣйшій Гос: Ѳеодосіи Цернянскіи, О. Ж: М: Войловице Игуменъ и Ч: Консіст: Тем: Сосѣд: Пречест: Г: Конст: Арсеновичь, Протопресв: Панч: и Чл: Конс: Тем: Сосѣд: Пречест: Г: Ѳеодоръ Живковичь, Пар: Панч: Ч: Конс: Еп: Тем: Сосѣд: и Пренум: Совокупитель. Препод. Г. Ааронъ Цервенковичь, О. Ж. М. Воиловице Намѣст: Чест: Г: Панѵла Іосифовичь, Пар: Панч: Честн: ГГ: Моѵсей Аѳанацковичь, Пар: Адмін: Іоаннъ Мильковичь, Прот: Капел: Конст: Раичь, Діаконъ и Дѣтонаст: Николай Поповичь, Пар: Маргіт: Паѵелъ Іліевичь, Пар. Цренайскій. Еѵѳимій Іосифовичь, Кап. Цреп: Іосифъ Радивоєвичь, Діак: Доллов: Петръ Купусаровичь, Діак. Іландж: Благор: и Высокоуч: Г: Давідъ Раичь, Націон: Школъ Дірект: Благор: Г: Димитріи Іовичичь, ц: к: Бау-Хауптм: Благор: Г: Іоаннъ отъ Іагодичь, Притяж: Мѣста Крняче. Благор: Г: Стефанъ отъ Іоанновичь, Притяж: Мѣста Поганѣца. Почтен: Г: Ефремъ Баричь Купецъ, Г: Конст: Баричь, Купецъ. Г: Георгій Варсанъ, Куп: Житар: ГГ: Братія Костичь, Г: Конст: Вучковичь, Г: Стефанъ Сего, Г: Максімъ Влаховичь, Г: Петръ Іоанновичь, Куп: Г: Димитріи Голубовичь, Куп: Г: Дим: Живановичь, Куп: Г: Паѵелъ Вуичь, Куп: Г: Димитріи Станишичь, Куп: Г: Дим: Станимировичь, Куп: Г: Георгій Тамбуричь, Куп: Г: Лука Ранисавлѣвичь, Куп: Г: Максімъ Кузмановичь, Куп: Г: Александ: Влаховичь, Куп. Г. Георг: Веріга, Куп. Г: Іоанъ Георгіевичь, Куп. Уздинскій. ГГ: Георг. Субботичь, Гавріилъ Добринчичь, и Петръ Камберъ, Вінскій Арендатори. Г. Ааронъ Бороэвичь, Лебцелдеръ, ГГ: Іо-

анић Сумичь, Александерь Петровичь и Александеръ Іоанновичь, Бербери. Г. Ѳома Войновичь, Сапунджіа. ГГ: Живко Авраамовичь, Хрістофоръ Атьімовичъ и Іоаннъ Василіевичь; Кожухари. Г. Павелъ Стояновичь, Кроячъ, Г. Александеръ Івковичь, Сапожникъ. Г. Ѳеофанъ Бороевичь, Абаджіа. Г: Петръ Лазаревичь, Церковный Сынъ.

Число 51.

ПЕШТА.

Честнѣйшій Гд. Георгій Марго Пар: Серб. Общ. и Консіс: Ассес: Благ. Г. Георг. Дамяновичь Сенат. Бл. Г. Димит. Петровичь Доктор Медиц: Бл. Г. Evг: отъ Гьурковичь, мадж. прав. закл. Адв. и више племен: фамилія фішкалъ Благ. Г. Іоанъ Алексићь, и Ѳеодоръ Павловичь, мадж: Прав: закл. Адвокати. Высокоуч: Г. Димитрій Герлашъ и Пет: Алексіевићь юрати. Высок: Г. Милованъ Видаковичь Сербск: Списатель. Суббота Младеновичь дѣтонастав: Петар Петровичь Сремоподлужанинъ. Георгій Кулячићь 2-а л. прав. слышат. Васілій Бераръ філософ. слышат. Почтенор. ГГ. Михаилъ Іоановичь, Іоанъ Трифоновичь; и Наумъ Бозда терговцы и избр: Граждани. Почтенор. Г. Г. Петаръ Ранчь, Іосіфъ Міхаиловичь Димит. Вельковъ, Іосіфъ Миловукъ 10. Кньи: Гавра Бозитованъ Сум. Шићаръ, Аронъ Добровоевичь, Софра Чичованъ, Петръ Адамовичь, Петръ Іоанновичь; Петръ Казаковичь, Елис: Савичь и Савва Милићь, терговцы; Почтен: Г. Ему: Лежимирскій, немецко мужк. Одѣла тѣло украситель. Максімъ Радивоевичь, и Димитрій Томичь маджарско мужк: и священич: одѣла као и разн: церкови: Окрута кроячи Илія Томичь Чизмаръ. Александеръ Поповичь из Карлов. Срем. кроячки калфа:

свега 42 Екс.

ПЕТРИНЯ.

Послани отъ Пречест. Г. Стеф. Чучковића, Протопр.

Пречети: Г. Стеф. Чучковићь, Протопр: Петринск. и Конс: Присѣдатель. Честн: Г: Г: Пароси:

Міх: Чучковичъ, Намѣст. и Конс. Присѣдат. Гавра Беговичъ, Вукошевачкій, Дам. Груборовичъ, Церквенобочк. Андр. Вукоевичъ, Іошевачк. Г. Алекс. Трбуховичъ, пенс. Капет. Г. Лаз. Бекичъ, пенс Капет, Г. Іоанъ Панъ, Петринскій и Адамъ Врачаревичъ, Блинск. Учители: Г. Григор. Станковичъ, Капр. и Учит. Глиньскій. Г. Мато. Угреновичъ, и Сум. Дробнякъ, Котлари у Петриньи.

12 Екс.

ПИРОШЪ.

Послани отъ Чести: Г. Петра Веселиновича, мѣст: Пароха.

Чести: ГГ. Петръ Веселиновичъ, Пар: и Катихета. Алексій Васичъ, В. Шанкаш: Баталі: Георгіевачкій. Іоанъ Куприовацъ, Іосіфовачкій. Гаврі: Николичъ, Тітельс. Пароси: Георгій Нешковичъ, Діаконъ и Учит. Ст. Іванскій. Радівой Поповичъ, Учитель Георгіевачкій. Косма Маленовичъ, Тргов. Георгіев. Марко Радуйковъ, и Милошъ Плачковъ, Пѣвцы церкве Пирошке. Петръ Черевіцкій Кожичаръ Пирошки.

10 Екс.

РУМА.

Послани отъ Г. Василія Субботича, 3-ѣе Школе Учителя.

Чести: Г. Іоакімъ Субботичъ, Пар. Добранич: Станимиръ Крстичъ, Пар. Румскій. Василій Субботичъ, Діаконъ. Благораз. Г. Андрей Іанковичъ, Клирікъ. Почтенор. ГГ: Димит. Станчъ, Куп. и Сенат. Іоакімъ Вуиновичъ, Арсеній Николичъ, Максімъ Спірта. Николай Димитріевичъ, Стефанъ Георгіевичъ, Ісаакъ Ковчъ, Терговцы. Георгій Димитріевичъ, Александеръ Миновичъ, Іоаннъ Філіповичъ, и Ѳеодоръ Дамяновичъ, Абаджіе. Сум: Миліевичъ, Ѳеод. Николичъ, Дим. Беличъ, Іоаннъ Максімовичъ, Нікіф. Дедичъ: Савва Прокопіевичъ, Ћурчіе. Григ. Маринковичъ, Гостили. Николай Пантеличъ, Димит.

Симичъ, Моус. Маричъ, Чарупдж. Михаилъ Михайловичъ, Савва Марковичъ, Гавр. Станошевичъ, Чизм. Ign. Здравковичъ, Берберовъ. Никол. Георгіевичъ, за сына Андрію. Іаковъ Милутіновичъ за сына Симеона. Пет. Полеташевичъ, 4 е кл. ученикъ у Карловач. Гимназій. 32 Екс.

САРАВОЛА.

Послани отъ Благораз. Г. Конст. Поповића Пѣносл. Слыш.

Чести: Г. Г. Пав. Павловићъ, и Никол. Іанковићъ Сент-Петерскій Софронія Драгићъ, и Стеф. Поповићъ Сараволски Пароси: Благор: Г. Христоф. Поповићъ, Сл. землед. Бочарск. Провизоръ. Высок. Г. Евгеній Надашкій Нотаръ Сараволск. Благоразум: Г. Г. Димитрій Пенѣ Учит. С. Петерск. Іоаннъ Савићъ 3-ће дѣ. Богословіе слыш. Почт. Г. Алекс. Іанковичъ терг. Сарав.

9 Екс.

СОЕДИНЪ (СЕГЕДИНЪ)

Чести: Г. Г. Дамянъ Магарашевичъ, М. Канъи: Трнф: Стойковичъ Сент-Иванскій, Н. Аристовићъ оросламошкій, Тимофей Илинѣ Намѣст: Санадскій, Яковъ Жижићъ мартон: Пароси: Господа, Господа: и Госпоже: Айвазъ благор: Георгій Нотарій Керест: Брановацъ Авраамъ терг: Веселиновићъ Екатери: поч: виде фишкалица, Георгіевичъ Стефанъ чинм. Дамяновичъ Геор: избр. Граж: Дожићъ благ. Петръ. Жеравица Іоанъ избр. Гражд: Илинѣ Петръ Симиж: Лаушевичъ Пересуда Полиц. комес. Лежтера Михаилъ Адв. и Общ: фишк: Петровичъ Анна Биргермайст: 2 ки: Петровичъ Стефанъ Великій Нотарій Сегедин: 5 ки: Радославъ Вас: изслуж: Отацъ сирот: Ракичъ Анна тргов: Саввинѣ Михаилъ натваріста; Савинѣ Кирiана трг: Сремацъ Іоанъ туторъ св. Николаевскій. Стоиковичъ Іоанъ трг: Стопшинѣ Вас: Виде Капет: Соед: Фоти Геор: Цернянски Марiа терг. Чавргловъ Іоанъ тутор. церкв. Шилинѣ Іоанъ краснорѣчіи слы: Павловичъ Анна вдова терг. Геор. Любичинѣ терг:

Благор: Г. Дим: Поповичь учитель. Высокоуч. Іоанъ Каракашевичь II. г. мудролюб. Сл: Благораз: Конст: Поповичь, Дим: Мургуловичь, Стеф: Еремичь, Акс: Богдановичь и Іоанъ Шимичь Пѣнословія Слышат: свега 42 Екс.

СЛАНКАМЕНЪ.

Послани отъ Чести. Г. Тімоѳ. Іовичића Пароха.

Честн. Г. Г. Андр. Максімовичь Новокарлов. и Трүф. Сечуацъ Крчединскій Пароси и Катикете; Вас: Руварацъ Пар. Сланкам. Адм: и Катих: Почт: Г. Г. Георгій Анѓелковичь; Ѓриг. Славичь, Арснд. Ігнятъ Радовичь; а Нікиф. Ракић купцы Сланкам: Благон: Стефанъ Ніколаевичь изъ Сурдука стіхотв: ельш. Почтенр. Елүс. Грүичь; и Гавріилъ Кочіяшевичь земледѣлцы и жители Сланкам: 10 Екс.

СОМБОРЪ.

Послани отъ Благораз: Гд. Дим: Мароквашича Пед. Дѣтонаст:

Пречести: Г. Авраамъ Максімовичь Пар: Сомб: Чест: Конз: Бачнаго, и Славне Торонт: Варм: Ассес. К. Педагогіческ: Завед: Катіх: Злати: медаљ прит: и Фрауендорфскаго Содрожестви у Баваріи Сочленъ: Чест: ГГ. Іоаннъ Ѳеодоровичь Пар: Сомб. Сав: Стойшичь Діаконъ Каѳр: Высок. Г. Триф: Аѳанацковичь Адв. Славне Чан: Варм: Асс, кр: Педаг. завед: Проф. и Бібліот. и Избр. Гражданинъ Благораз. Г. Георгій Дедичь Учит: Сомб: Почтенор: ГГ. Терговцы: Петръ Мароквашичь Избр: Гражданинъ. Георгій Гергуровъ. Савва Гергуровъ. Ісаакъ Выкарь. Васіл: Прокоповичь. Павелъ Іличь. Іоаннъ Павловичь. 12 Екс.

ВИЛОВО.

Гд. Міх. Величковичь Адміністр: Парохіални. 1.

СТ: АНДРЕЯ.

Послани отъ Чести: Г. Димит. Червенперковича Избѣжк. Пароха.

Чест: Г. Іоанъ Недичь Пар. Собор. Церк. Чест: Конс. Присѣдат. Чест: Г. Стеф: Ѳеодоровичь, Пар:

Помазскій, и Чест: Конс. Прис: Чести: Г. Г. Влад: Ракичъ, Петръ Антоковичъ, и Петръ Римскій Ст: Андрейскій Пароси. Чести. Г. Констант: Іосифовичъ Благовѣщ: Парохіе Адмік· Чест. Г. Дим: Цервенперковичъ Пар: Избѣжкій. Чест. Г. Гаврійлъ Перишићъ Іеромон. и Пар: Унгварскій. Благор. Гд: Нешко отъ Литманова землѣдерж. Благ. Гдична Марія отъ Маргаритовичъ. Благ. Г. Петръ отъ Цветковићъ Туторъ Собор: Церкве· Благ. и Высокоуч: Г. Г. Алексій Илићъ, и Сумеонъ Лоличъ, мадж: прав: закл. Адв: Почтен: Г. Іоанъ Ніколичъ терг. Компаніе Ober Vorsteher Іоанъ Червенперковичъ Unter Vorsteher. Поч. Г. Г. Петаръ Балашъ, Григорій Плевицкій, Димит: Животичъ, Іоанъ Чопоръ, Нікол: Перкићъ, Антоніи Міликовичъ, Лазаръ Стояновичъ, и Петръ Мартіновичъ; Членови избраногъ Общества. Почтен: Гже Елисавета Калићъ, и Екатер: Маргаритовичъ; Почт: ГГ. терговцы; Савва Ігнятовичъ туторъ Преображ. церкве; Василій Милићъ, Петръ Іосифовичъ, Іоанъ Паничъ, и Андреа Перкићъ; Вас: Лунна, номаз: и Дим: Павловичъ, калазлій терговцы; Почт: Г. Художницы; Нік: Савичъ Лебцелд: Иліа Бобичъ, и Пет: Максимовичъ месари; Димит: Лепойковичъ кафедж: Иліа Неделковичъ; и Пантелеймонъ Петровичъ чиз: Владиміръ Ігнятовичъ, пекаръ, Геор: Несторовичъ, Сапунаръ; Евген: Димитріевичъ Барб: Евѳ: Лаличъ Столаръ; Почт: Геор: Панчићъ кнезъ и Софр: Милосавлѣвичъ кметъ збѣшкій. 44 Екс.

ТЕМИШВАРЪ.

Пречестнѣйш. ГГ. Платонъ Атанацковичъ Архім: Безд. Чест. Конс. и Сл. Торонт. Стол. Присѣд. Самуилъ Маширевичъ Архім. Св. Георг. Ч. Конс. и сл. Тор. Стол. Присѣд. Емиліанъ Кенгелацъ АЕМ. Протодіак. и Конс. Нот. Іоанъ Васићъ Протопр. Тем. и Ч. Конс. Прис. Павелъ Влаховичъ Пар. Тем. и Конс. Присѣд. Чести. ГГ. Софронъ. Витоевићъ пар. Малск. Высокород. Гжа Евфрос. отъ Панхазій земледер. Сек. и Кекеш. Благородна ГГ. Иларіонъ Влаховичъ Сенат. Темишв. Димитрій Ніколичъ отъ Надлакъ. Почтенородны ГГ. Міхаилъ Шевичъ, Аркад.

Пенчь, Іоанъ Звекичь, Θеоф. Іанковичь, Павелъ Станѣь, Θеодоръ Нягулъ, Авраамъ Дузичь, избр. Граждани: Міхаилъ Живановичь, Іоанъ Димитріевичь, Іоанъ Кояджиновичь Гражд. и Терговцы: Софроній Груичь, киршнеръ. Нікифоръ Чолаковичь унгар. кроичь. Высокоуч: ГГ. Марко Авраамовичь изслуженый и Стеф. Богдановичь Берексовскій Нот. Почтенор. Г. Сава Петровичь, избр. гражд. 17 кн. 40 Екс.

ТИТЕЛЬ.

Гд. Теод: от Поповичъ пенз. Маіоръ. Г. Гавріл Николичь Парохъ. Г. Стеф. Бозданович Діаконъ. Г. Стеф. от Сурдучки Оберлайт. Г. Дав. от Давидовацъ Лайти: Дав. от Радоничь пенз. Обербрук. Г. Г. Дав. Пожаревъ Батайл. Профозъ. Пет. Радукінъ Фуріръ. Теод. Добановачки Фелдв. Г. Пант. Босичь тргов. ГГ. Жив. Крестичь трг. Кузм. Іовановичь трг. калфе. Павелъ Іовановичь учен. у немец. шк. 13 Екс.

ТРІЕСТЪ.

Послана от Гд: Анд. Ъ. Стоиковича.

Племено Сербско Общество. Преп: Г. Іоаники Поповичь Іеромонахъ Мон: Гомирія· Чес. Г. Нікол. Вуіновичь Іерен. Высок. Г. Дим: Фрушичь Докторъ Медиціне. Дим: Владисавлѣвичь учит: Г. Сум: Димитріевичь. Почт. Г. Алек. Мариновичь Великокун: Конс. М. Радуловичь, Брик: К. Цара Душанъ. Сава Живковичь кроичъ м: Анд. Ъ. Стойковичь 3 кн: свега 12.

ФРАНЪВО.

Послани отъ Честн. Г. Стефана Марковича Пар.

Честн. ГГ. Димит. Дьаковацъ за сына Петра, Іоанъ Гавріловичь за сына Георгіа. Пароси Франѣв: Лука Поповичь за кѣ. Драгиню. Благор. ГГ. Георг. Богдановичь Діштр. Каснеръ за сына Петра. Леонт. Кекезъ Нотар: Іоанъ Райковичь касиръ, Арсеній Главашъ за ук. Владимира, Георгій Гавріловичь форшп. Комесаръ, за сестру Султану. Алекс. Бранковичь за сына Димитріа. Почтенор. ГГ. Ігнат: Θо-

машев Епутр: Григор: Поповичъ кроячъ. Кузм: Янковичъ кабаничаръ. Пау: Печеновичъ сапунд: Пау: Пушникъ кожух: Міхаилъ: Маџаровъ жен: кроячъ. Новакъ Бунѣвацъ млад: ратаръ. Ученицы П. класс: Васна; Вуяцковъ. Аренд Неятница. Учен: I. класс: Анна Паничъ, Лаз: Бурковичъ.

20 Екс.

СЕРБСКА ЧЕРНЯ.

Послани отъ Благораз. Г. Леонтія Раића Учит.

Чести: Г. Дуон: Якшичъ капел. Почт: ГГ. Вік: Лалићъ Тут: и Шк. Дірек. Димит: Янковичъ терг. Софіа Груичъ за кћеръ любицу. Вас. Брановацъ терг. калфа; Деспотъ Поповичъ чл. Общ. Ага Живковичъ, житель; Ранко Кузмановичъ, звонаръ, Любомиръ Лазаревичъ, кабаничаръ Благор. Г. Леонтій Раићъ учитель.

10 Екс,

ЧЕРЕВИЋЬ.

Почтенор: Г. Гавріилъ Нешковичъ, мѣсти: учил: Дірект: и тергов: Благораз: Г. Ніколай Максімовичъ учит: Черев: Іоанъ Нешковичъ у Соедин: Гумназій З: Грам: ученикъ.

3 Екс

М. ѲЕРЕЗІОПОЛЬ.

Послани отъ Чест. Г. Сум. Станимировичъ Пароха.

Честн. Г. Сум. Станимировичъ Пар. старѣй: за дщеръ Елену. Благораз. Г. Матеи Гойковичъ дѣтонаст. Авраамъ Станимировичъ за свою дщеръ Іуліану. Савва Поповичъ за дщеръ Елисавету. Аронъ Поповичъ за дщеръ Милицу. Благ. Г. Гавріилъ Арадскій Вар. Геометра за свою сун. Софію. Стефанъ Коледичъ за сун. свою Анну. Гжа Елисавета Лудаичъ вдова. Почтен. Г. Савва Стоиковичъ матріал: Пантелеим. Заричъ, Филиппъ Заричъ, Іоанъ Стойковичъ, Алексан. Стойковичъ. Савва Хажичъ. терговцы. Ѳеод. Младеновичъ, Соломонъ Іовичъ Економъ и любит. чтен.

16 Екс

Доцніе приспѣвши Г. Г. Предчисленицы:

КАРЛШТАТЪ.

Благораз: Г. Косма Паликућа Дѣтонаст. за Любителѣ Сербскогъ Кньижества 36 Екс.

ЧАКОВО.

Благород. Г. Михаилъ Трандафировић Мадж Прав. Закл. Адвок. Почтен. ГГ. Василій Божич винск. вел. Арендат. Ніколай Паничь, Георг. Шандровичь, Димит. Петровичь, Андреа Станошичь, Трайло Оларовичь, купцы: Василій Ніколичь, тр говацъ у мѣсту Банлогу: Димит. Антоновичь, куп и Совокупит. Предчисл. 7 кнь.

15 Екс.

